

خلاصه مدیریتی

شناسایی مولفه‌ها و شاخص‌های حکمرانی خوب و ارائه الگوی اجرا و ارزیابی آن در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

مقدمه

با تصویب و ابلاغ قانون اساسنامه، می‌توان از آن به عنوان سرآغاز حکمرانی در سازمان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای یاد کرد. سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در ارائه خدمات ارزنده خود به جامعه و ذینفعان که همانا ارائه مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای به کارجویان و ارتقای مهارت به شاغلین است، همواره دچار چالشها و آسیبهایی بوده است که منشأ آن عدم توجه به نحوه تنظیمات روابط و تعاملات خود با سایر فعالان و کنشگران بازارکار و جوامع مدنی و یا ضعف در نظام حکمرانی است (مرکز پژوهشهای مجلس، ۱۳۹۷). حکمرانی به ساختارها و فرآیندهایی اطلاق می‌شود که برای تضمین مسؤولیت‌پذیری، شفافیت، پاسخگویی، قواعد قانونی، ثبات، برابری و جامعیت، توانمندسازی و مشارکت گسترده طراحی شده‌اند. حکمرانی چیزی بیشتر از سازمانهای دولتی است (دفتر بین المللی آموزش یونسکو^۱، ۲۰۲۳). به طور کلی، حکمرانی در مورد فرآیندهایی است که توسط آن تصمیم‌گیری می‌شود و رویکرد استراتژیک را به جای عملیاتی در اولویت قرار می‌دهد (سازمان بین المللی کار^۲، ۲۰۲۰). حکمرانی خوب نشانه تغییر پارادایم نقش حکومت است و اینکه اولویت‌های گوناگون بر مبنای نیازها و خواست سطوح و اجزاء گوناگون یک جامعه تحقق پیدا می‌کند و به نوعی زمینه‌سازی برای توسعه است (عبدالطیف، ۲۰۰۳). حکمرانی خوب نشانگر تغییر پارادایم نقش دولت، حکومت و همچنین شراکت دولت و نیروهای اجتماعی در تصمیم‌گیری است؛ به نوعی صدای همه مردم هنگامی که تصمیم‌هایی گرفته می‌شود و منابع تقسیم می‌شوند به گوش می‌رسد (مقیمی و اعلائی اردکانی، ۱۹۵۷). حکمرانی در آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای شامل حوزه‌های سیاستگذاری تامین مالی، مشارکت‌ها و تضمین کیفیت است. با توجه به تجارب بین‌المللی، حکمرانی یک حوزه سیاستگذاری استراتژیک کلیدی برای نوسازی مؤثر آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای با نگاه به آینده است (بنیاد مهارت‌آموزی اروپا^۳، ۲۰۱۹). حصول اطمینان از حکمرانی خوب در آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای کاری دشوار است زیرا یک حوزه سیاستی پیچیده است که در تقاطع آموزش، مهارت‌آموزی، و سیاست‌های اجتماعی، اقتصادی و بازارکار قرار دارد و به اهداف ملی اجتماعی-اقتصادی کمک می‌کند و در عین حال توسعه منطقه‌ای را متوازن می‌کند. ابعاد اقتصادی و اجتماعی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای به شدت به دلیل بیکاری بالای جوانان در بسیاری از کشورهای

¹ IBE: International Bureau of Education

² ILO: International Labour Organization

³ ETF: European training foundation

جهان به چالش کشیده شده است. در عین حال، تغییرات تکنولوژیکی و دیجیتالی شدن سریع بسیاری از مشاغل، بر سیاست‌ها و سیستم‌های آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای، هم در کشورهای توسعه‌یافته و هم در کشورهای در حال توسعه، فشار می‌آورد تا مهارت‌های باکیفیت را برای پاسخگویی به چنین تغییرات شغلی ارائه دهند (اریباس، پاپاداکیس و مونتلون، ۲۰۱۹). حکمرانی کاهش نقش و تصدی دولت در امور مملکت داری و تامین منابع مالی و افزایش نقش سایر بازیگران در انجام امور و اداره مملکت و مشارکت در تامین منابع مالی است. لذا حرکت شرکای اجتماعی و ذینفعان از نگاه صرف اظهارنظر و ارتباط، مشاوره و همکاری به سوی سرمایه گذاری مشترک و تامین منابع مالی پیش می‌رود. برای افزایش سهم و نقش آفرینی باید با رویکردی فراگیر و جامع برای کلیه بازیگران احترام و عزت قائل بود و حق حضور، حق اظهار نظر و پیشنهاد و حق انتقاد، اعتراض و حق رای برای آنان در یک فضای گفتگویی را به رسمیت شناخت. به طبع این نگاه مشارکت طلبانه در ابعاد و سطوح سلسله مراتبی ساختار و تشکیلات بین دولت- دولت و دولت- شرکای اجتماعی باید وجود داشته باشد و سطوح مختلف فرو دست باید از استقلال و اختیارات بیشتری برخوردار گردند. بنابراین یک مسیر دستیابی به اهداف حکمرانی حرکت در جهت تمرکززدایی، تفویض اختیار، اعطای نمایندگی و خصوصی سازی است. سازمان آموزش فنی و حرفه ای سطوح و لایه‌های مختلف نظیر ستاد، ادارات کل، مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای فعالیت می‌کنند که سلسله مراتب عمودی چند سطحی را شکل می‌دهند و از طرفی با بخش خصوصی نظیر آموزشگاههای آزاد، مراکز کارآموزی جوار کارگاهی و بین کارگاهی صنعت و سایر سازمانها و نهادها مانند پادگان، زندان، دانشگاه، صنعت و اصناف و ... همکاری و مشارکت دارند و بیش از حداقل ۱۰۰ تفاهمنامه همکاری منعقد می‌باشد و این مشارکتهای تعاملات افقی را شکل می‌دهند که نشانگر پیچیدگی و چند وجهی بودن مسأله حکمرانی در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور می‌باشد و این پیچیدگی می‌تواند احیاناً منجر به عدم شفافیت، فقدان کارایی و اثربخشی، عدم مشارکت نهادهای مردمی در ارائه خدمات و عدم پاسخگویی و مسؤولیت‌پذیری کارکنان به ویژه مربیان و کارشناسان و بخش خصوصی، عدم کنترل فساد در صدور گواهینامه و مجوزهای تاسیس آموزشگاه و نابرابری و تبعیضهای آموزشی برای گروه‌های مخاطب و حتی عدم حاکمیت قانون و مقررات در سازمان شده باشد. حکمرانی سیستم‌های آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای باید یک سیستم کارآ و اثربخش و عادلانه برای کارآموزان را تضمین کند و در عین حال تعادلی را در عرضه و تقاضای مهارت‌ها در محل تلاقی آموزش و اشتغال ایجاد کند. حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای حوزه‌ای چند رشته‌ای است. حکمرانی خوب نیازمند تعاملات و ارتباط قوی میان کنشگران و بازیگران عرصه آموزشهای فنی و حرفه‌ای است. ایجاد این ارتباطات مستلزم گفتگومان‌سازی است و ایجاد یک فضای گفتگومان مستمر و دائمی مستلزم زبان، ادبیات و ابزارهای مشترک میان این بازیگران است تا در حقیقت درک و بینش مشترکی ایجاد شود. حکمرانی خوب باید این ادبیات، زبان و ابزارهای استاندارد را ایجاد کند. ابعاد و مولفه‌ها و شاخصهای حکمرانی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای را شناخت و ابزارها و الگوهای ارزیابی و موقعیت‌یابی آن را به کاربرد. بنابراین شناخت ابعاد و مولفه‌های حکمرانی و تعمیم و تسری آن به نظام آموزش فنی و حرفه ای غیررسمی با

توجه به چالشهای و آسیبهای فراوان یک مساله جدی و اساسی است و باید برای بهبود آن از مفاهیم حکمرانی کمک گرفت و الگوهای پیاده سازی و مسیرهای دستیابی به آن را ترسیم نمود. برای بهبود هر نظامی باید ابتدا بتوان آن را اندازه گیری و ارزیابی کرد. در حال حاضر برای ارتقای حکمرانی خوب در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اندازه گیری، سنجش و ارزیابی خاصی به عمل نیامده است و اساساً مولفه‌های اصلی این حکمرانی خوب به درستی شناسایی نشده است و به عبارتی الگوی حکمرانی خوب بر حسب شاخص‌هایی مانند شفافیت، اثربخشی، یکپارچگی، انسجام و تصمیم‌گیری مبتنی بر داده که از ویژگی‌های حکمرانی خوب هستند، متناسب با مقتضیات موضوعی و ساختار سازمانی تبیین و تدوین نگردیده است. این طرح پژوهشی به دنبال شناسایی مولفه‌های حکمرانی خوب، شاخصهای حکمرانی خوب و تعیین وضعیت حکمرانی فعلی سازمان بر اساس این شاخص‌ها، چگونگی دستیابی به حکمرانی خوب و همچنین چگونگی ارزیابی و موقعیت یابی و تعیین مسیرهای حرکت به سمت حکمرانی خوب است.

اهمیت و ضرورت پژوهش

علیرغم اهمیت فوق العاده موضوع حکمرانی هنوز هیچ تعریف واحدی از حکمرانی آموزش فنی و حرفه‌ای وجود ندارد (سازمان بین المللی کار^۱، ۲۰۲۰). بنابراین انتظار پیاده‌سازی و استقرار حکمرانی آموزش فنی و حرفه‌ای با ادامه این روند، و با عدم درک روشن و صریحی از الزامات و زیرساختهای آن، انتظاری نیست که بزودی برآورده شود. اگر از مفاهیم بنیادین و اهداف حکمرانی آموزشهای فنی و حرفه‌ای اطلاع و آگاهی کافی وجود نداشته باشد، مسیرهای انحرافی دنبال خواهد شد و شاید منجر به خسارات جبران ناپذیری در کشور شود. حکمرانی در بستر مقولات مهمی نظیر سیاستگذاری، تنظیم گری، تسهیگری، هماهنگی و همکاری شرکای اجتماعی و ذینفعان مطرح می شود که ابزارها، سازوکارها و مکانیسمهای دقیق آن را باید شناخت و به آن اشراف پیدا کرد تا در سیاستگذاری دچار خطا و لغزش نشویم و سبب ساز بحرانها و چالش نگردیم. لذا اهمیت و ضرورت پرداختن به چنین تحقیقی با موضوع حکمرانی خوب در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ما را به منافع و مزایای فراوانی نائل خواهد نمود که غفلت از آن نه تنها ما را از این مزایا محروم می‌کند بلکه دچار زائل شدن و اتلاف منابع مالی و سرمایه‌های انسانی در این رهگذر می‌گردد. مثلاً تضمین حکمرانی خوب در آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای یک کار دشوار است، زیرا یک حوزه سیاستی پیچیده است که در تقاطع آموزش، مهارت‌آموزی، و سیاست‌های اجتماعی، اقتصادی و بازارکار قرار دارد و در عین ایجاد توازن در توسعه منطقه‌ای، به اهداف ملی اجتماعی - اقتصادی کمک می‌کند (بنیاد مهارت‌آموزی اروپا، ۲۰۱۳). لذا باید از تجارب مفید و مغتنم سایر کشورها در این زمینه از طریق مطالعه و پژوهش در متون و اسناد علمی و مقالات پژوهشی در کشورهای پیشرو و موسسات بین المللی آموزش فنی و حرفه‌ای بهره برد و عملاً بکار بست. در حوزه حکمرانی اصلی‌ترین چالشهای آموزش فنی و حرفه‌ای را می‌توان شامل نامشخص بودن جهت گیری آموزشها به دلیل نامعین بودن الگوی توسعه کشور، تطبیق نداشتن آموزشها با

^{v1} ILO: International Labour Organization

مقتضیات فناوری، تداخل میان وظایف قانونی نهادها و سازمانهای سیاستگذار و برنامه‌ریز آموزشها و عدم ارتباط منطقی میان آموزشها و نیاز بازار کار داخلی، منطقه‌ای و برنامه‌های توسعه‌ای، اصلاح نظام آموزش فنی و حرفه‌ای و کارآمد نمودن آن و نوسازی و بازسازی ساختارهای تصمیم‌گیری مطرح نمود (کینگ و پالمر، ۲۰۱۰/۱۳۹۳). برای بهبود و ارتقای هر پدیده یا نظامی باید ابتدا بتوان آن پدیده را توصیف و با تعریف ابزار و مقیاسهای اندازه‌گیری آن پدیده را اندازه‌گیری کرد. سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور نیز برای شروع کار نیازمند تعیین دقیق موقعیت کنونی نظام حکمرانی است که می‌تواند با استعلام نظرات کنشگران و کارشناسان مربوطه، ترسیم مدل حکمرانی در وضع موجود، وضع مطلوب و روند اصلاح که باید واجد شاخصها، معیارهای نظام اندازه‌گیری، و محورهای اصلی باشد و تدوین نگاشت، مسیر دستیابی و تعیین نقش هر کدام از نهادها، چگونگی ارتباط این نهادها با یکدیگر از ضروریات مهم انجام مطالعه حاضر می‌باشد. بدون داشتن الگوهای پیاده‌سازی و ارزیابی و موقعیت‌یابی حکمرانی اتخاذ هر گونه تصمیم بدون مطالعه، پژوهش و برنامه‌ریزی، محکوم به شکست است.

سوالات پژوهش

الگوی حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه‌ای چگونه است؟
الگوی پیاده‌سازی حکمرانی خوب در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای چگونه است؟
الگوی ارزیابی موقعیت حکمرانی در آموزشهای فنی و حرفه‌ای چگونه است؟
نقشه و مسیر دستیابی به حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه‌ای چگونه است؟

پیشینه نظری پژوهش

واژه حکمرانی، از ریشه زبان یونانی معادل سکان‌داری و راندن یک کشتی است و از پیشینه‌ای چند صدساله برخوردار است. مفهوم حکمرانی، به معنای جهت‌دهی، راهنمایی و راهبری است. بر این اساس، ترتیبات نهادی و سازوکارهای لازم برای حکمرانی، حکومت در معنای مدرن و جدید آن نامیده می‌شود. در مجموع، به هر گونه مداخلات حکومت برای تحقق اهدافی خاص نظیر پیشرفت و توسعه واژه حکمرانی اطلاق می‌شود. حکمرانی یک امر حرفه‌ای است. مسائل حاکمیت و دولت، پیچیده و چندوجهی است و صرفاً با رهیافت سیستمی، چند تخصصی و تنظیم‌گری نهفته در مفهوم حکمرانی قابل تحلیل است. حکمرانی متشکل از یک بدنه دانشی نوظهور است که بین رشته‌ای، چندرشته‌ای و فرا رشته‌ای است. حکمرانی فرآیندی است که از طریق آن نهادهای دولتی به مسائل عمومی می‌پردازند، منافع خود را مدیریت می‌کنند و تحقق حقوق بشر را تضمین می‌کنند، حکمرانی خوب این فعالیتها را به شکل صحیح و به دور از خطا و با محوریت قانون انجام می‌دهد (اسمیت^۱، ۲۰۰۷). بانک جهانی حکمرانی خوب را به عنوان ارائه خدمات عمومی کارآمد، نظام قضایی قابل اعتماد و نظام اداری پاسخگو تعریف کرده است (بانک جهانی^۲، ۱۹۸۹).

¹ Smith

² Bank World

اهداف حکمرانی در آموزشهای فنی و حرفه‌ای

اهداف نظام حکمرانی از منظر بنیاد مهارت‌آموزی اروپا شامل موارد زیر است (مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۸): ۱. افزایش اثربخشی و بهبود مستمر سیاستها و خط‌مشی‌های آموزشی؛ ۲. ایجاد ارتباطات عمودی و افقی بین دستگاه‌ها و ذینفعان کلیدی و شرکای اجتماعی؛ ۳. تمرکز بر انجام کارهای مشترک برای ایجاد هم‌افزایی بین دستگاههای درگیر آموزشهای فنی و حرفه‌ای؛ ۴. ایجاد و راه‌اندازی مکانیسمهای مؤثر هماهنگی بین دستگاههای مسؤول در سطح شهرها، استانها و بین مراکز کشور (مرکز حکمرانی) و استفاده بهینه از خروجیهای این ارتباطات عمودی و افقی بین دستگاهها برای قانونگذار جهت بهبود و تقویت قوانین؛ ۵. مشخص کردن نقش شرکای اجتماعی و اعمال نقش این نهادهای اجتماعی در طول و عرض نظام حکمرانی؛ ۶. ظرفیت‌سازی (توانمندسازی) مستمر دستگاههای مسؤول آموزشهای فنی و حرفه‌ای و بالا بردن توان کارشناسی و اجرایی نهادهای مسؤول؛ ۷. ایجاد و به کارگیری نظام پایش و ارزیابی کل سیستم حکمرانی توسط یک نهاد؛ ۸. کاهش تدریجی نقش دولت در تأمین منابع و مدیریت؛

حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه‌ای

آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای باید جوانان را برای ورود به بازارکار از طریق فرآیندهای آموزشی معنادار و مؤثر آماده کند (رنولد و همکاران، ۲۰۱۵، ۲۰۱۶)، در حالی که امکان ورود به بازارکار و مسیرهای آموزشی بیشتر را فراهم می‌کند (بکر، ۱۹۶۲). آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای خوب برای افراد، جوامع و صنعت سودمند است. افراد می‌توانند به طور مداوم مهارت‌های خود را در طول زمان به روز کنند و جهت‌دهی مجدد کنند و صنعت کارگرانی دارد که می‌توانند رشد را تسهیل کرده و نوآوری را تحریک کنند (بکس-گلنر^۱، ۲۰۱۴). علاوه بر این، سیستم‌های آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای قوی به فرصت‌ها و توانایی افراد کمک می‌کنند و در عین حال از توسعه و مهارت‌های منابع انسانی ملی سود می‌برند. بر اساس این اهداف، ما از چهار معیار کلی برای سیستم‌های آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای قوی استفاده می‌کنیم (کیو و رینولد، ۲۰۱۸). نفوذپذیری^۲ به دسترسی و فرصت در سراسر سیستم آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای اشاره دارد، با دسترسی افراد به برنامه‌های آموزشی و مهارت‌آموزی بیشتر و فرصتی که نشان‌دهنده تنوع گزینه‌های برنامه در سطوح مختلف و در انواع آکادمیک و حرفه‌ای است. باید مسیرهای پیشرفت در سرتاسر سیستم‌های آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای و آموزشی وجود داشته باشد، هم به صورت عمودی به سمت صلاحیت حرفه‌ای عالی و هم به صورت افقی به مدارک صلاحیت تحصیلی بالاتر عمومی. نفوذپذیری برای برابری و چشم‌انداز فارغ‌التحصیلان آموزش فنی و حرفه‌ای حیاتی است (تور و بکس-گلنر^۳، ۲۰۰۸). کیفیت در آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای مربوط به

¹ Backs-Gellner

² Permeability

³ Tuor & Backes-Gellner

پاسخگویی برنامه ها به استانداردهای ملی، نظارت و ارزیابی برای اطمینان از رعایت استانداردها، و اعتبار یا گواهی است تا فارغ التحصیلان بتوانند مهارتهای خود را به کارفرمایان بالقوه نشان دهند. این اصول، سیستم های آموزش فنی و حرفه ای را به سمت دستیابی به کارکرد آموزش سرمایه انسانی هدایت می کند. حکمرانی خوب یک پیش نیاز برای فرآیندهای کارآمد و مؤثر آموزش و مهارت آموزی فنی و حرفه ای و در واقع برای داشتن یک سیستم آموزش و مهارت آموزی فنی و حرفه ای است. جنبه های کلیدی حکمرانی خوب یکپارچگی و سبک است. یکپارچگی^۱ به چگونگی هماهنگی یا پراکندگی حکمرانی اشاره دارد و سبک به این اشاره دارد که آیا سیاست ها و تصمیمات با جهت گیری ورودی یا خروجی گرفته می شوند (راونر و ویتینگ^۲، ۲۰۰۹).

شاخصهای حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه ای

شاخصهای حکمرانی (مفهوم عام حکمرانی) حکمرانی دارای مشخصاتی مشاهده پذیر و قابل اندازه گیری است که برای ارزیابی و تعیین جایگاه مورد استفاده قرار می گیرد. این شاخصها می تواند مبنای اصلاح، تغییر، سازگاری، انعطاف پذیری و سازماندهی مجدد قرار گیرد. شاخص های حکمرانی عام از منظر بین المللی شامل موارد ذیل است که در بستر زمان و با تکامل روند حکمرانی در حال تغییر و تکامل است. البته هر کدام از این شاخصها در حوزه آموزشهای فنی و حرفه ای نیز می تواند مصداق داشته باشد (مرکز پژوهشهای مجلس، ۱۳۹۸): پاسخگویی؛ شفافیت؛ تبعیت از قانون؛ مسؤولیت پذیری؛ تصمیم گیری جمعی (مشارکت گسترده)؛ اثربخشی؛ انصاف و عدالت؛ کلیه این شاخصها در حکمرانی آموزشهای فنی و حرفه ای مطرح بوده و دارای نقشی مؤثر و مهم است: پاسخگویی به نیازهای جامعه (بازار کار و نیروی کار)؛ شفافیت در اطلاعات و آمار بازار کار و آینده آن؛ تبعیت از قوانین برای ارائه مدیریت سیستمی و جامع؛ مشارکت حداکثری ذینفعان کلیدی و شرکای اجتماعی؛ مسؤولیت پذیری بخش خصوصی و دولتی در قبال تربیت نیروی کار توانمند و کارآ؛ ضرورت تصمیم گیریهای جمعی (بخش دولتی و خصوصی با دریافت نظرات کنشگران این حوزه)؛ اطمینان از اثربخشی آموزش؛ رعایت عدالت در ارائه آموزش.

ارتباط حکمرانی و مدیریت آموزش فنی و حرفه ای

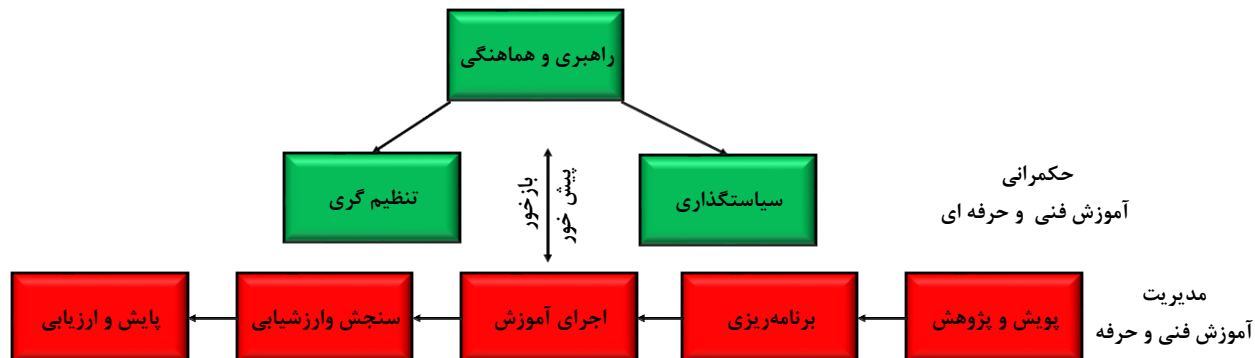
ایزو^۳ سازمان بین المللی استاندارد، برای مدیریت آموزش، استاندارد ۱۰۰۱۵ را تنظیم و ارائه کرده است. استاندارد ۱۰۰۱۵ با ارائه چهار مرحله اصلی نیازسنجی، برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی، اثربخشی آموزشها را به سادگی جهت استقرار این سیستم، در اختیار سازمانهای مختلف قرار می دهد. فرایند آموزشی نظام مند و برنامه ریزی شده، می تواند نقش مهمی را در کمک به سازمان در بهبود توانمندیها و تأمین اهداف کیفیت داشته باشد. این فرایند آموزشی به صورت یک چرخه است. برای انتخاب و اجرای آموزش به منظور جبران فاصله مربوط به صلاحیت موجود نسبت به صلاحیت مورد انتظار، مدیریت باید مراحل را در فرایند آموزش مورد پیش قرار دهد. لذا در

¹ Integration

² Rauner & Wittig

³ ISO: International Organization for Standardization

خصوص حکمرانی آموزشهای فنی و نیز فرایندهای آموزشی در استانداردهای ایزو، می‌توان رابطه بین حکمرانی و آموزشهای فنی و حرفه‌ای را چنین استنباط و به صورت شکل زیر ترسیم کرد.

ارتباط بین مفاهیم حکمرانی و مدیریت آموزش فنی و حرفه‌ای (پژوهشگران طرح، ۱۴۰۲)

درک مشارکت در حکمرانی آموزشهای فنی و حرفه‌ای

تقریباً در تمام ترتیبات تعاملی موفق در فعالیتهای اقتصادی کارفرمایان، اتحادیه‌ها، مراجع عمومی و مؤسسات مهارت‌آموزی همگی برای اطمینان از کفایت و ارتباط مهارت‌آموزی ارائه شده در رفع نیازهای بازارکار همکاری می‌کنند. مشارکتهای اجتماعی در جایی که اعتماد، ظرفیتی برای گفتگو و احساس مالکیت غالب باشد بهتر کار می‌کند (گرین و همکاران^۱ ۱۹۹۹؛ بنیاد مهارت‌آموزی اروپا^۲، ۲۰۱۳). اداره بین‌المللی کار (۲۰۰۸) با تاکید بر اینکه برای سازمانهایی مانند کارفرمایان و اتحادیه‌ها در مشارکت اجتماعی شرکت کنند، آنها باید مشروعیت و مجوز^۳ را از ابتدا از اعضا خود دریافت کنند. مثلاً، ترکیب هیات مدیره سازمانهای خود مالک^۴، مرکز ملی تحقیقات آموزش حرفه‌ای^۵، در اساسنامه آن ذکر شده است و از شرکای اجتماعی که شامل گروه‌های تجاری، اتحادیه‌ها و دولت‌ها می‌شود، تشکیل شده است. در حالی که نمونه‌های بی‌شمار دیگری را می‌توان در تمام حوزه‌های قضایی یافت، مزایای مشارکتهای اجتماعی ممکن نیست به طور کامل در مدل حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای با محوریت صنعت محقق شود. در بسیاری از کشورها، یک مسئله حیاتی این است که تا چه حد صنعت یا گروه‌های بخش واقعاً از طرف کارفرمایان در بخش خود صحبت می‌کنند. نمایندگی دقیق کارفرما در داخل یک کشور در مقایسه با کشورهای مختلف، بیشتر متفاوت است و دشواری‌های کار کردن گروه‌های صنعتی با یکدیگر را برجسته می‌کند. این امر به ویژه زمانی مهم است که نمایندگی صنعت موسسه‌ای از بالا به پایین باشد، زیرا اغلب منافع

¹ Green et al

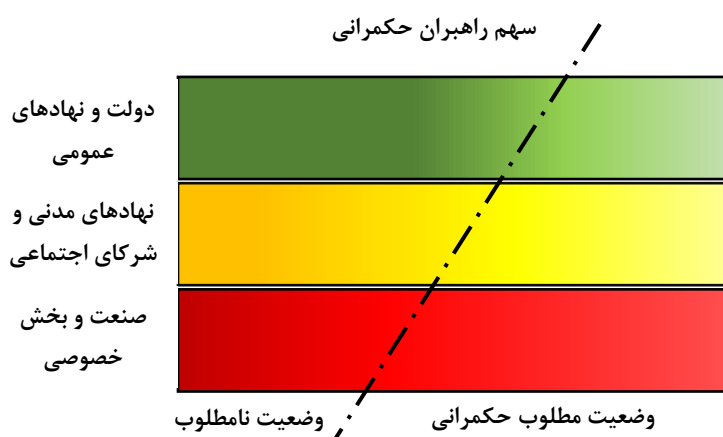
² ETF: European Training Foundation

³ legitimacy and a mandate

⁴ own organization

⁵ National Centre for Vocational Education Research

شرکتهای صنعتی بزرگ را در برمی گیرد (کالی و همکاران، ۲۰۰۹). بنابراین، اطمینان از نمایندگی مناسب از منافع کارفرمایان کوچک و متوسط در رویکرد پایین به بالا در بسیاری از کشورها مشکل ساز است. علاقه و مشارکت در سیستم مهارت‌آموزی به آنچه که سیستم می‌تواند از نظر پیشرفت عملیات کسب و کار و سودآوری ارائه دهد، گره خورده است، به این معنی که برای بسیاری از کارفرمایان، مشارکت یک ملاحظات ثانویه است (بنیاد مهارت‌آموزی اروپا، ۲۰۱۳). آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای دارای ساختار پراکنده، مسؤولیت‌های مشترک، ماموریت گسترده و گروه هدف بزرگ و متنوع است که همگی مدیریت آن را دشوار می‌کند. در مقایسه با آموزش عمومی، آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای یک قلمرو پیچیده است. آموزش عمومی معمولاً مسؤولیت یک وزارتخانه واحد است در حالی که مسؤولیت آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای اغلب بین وزارتخانه‌های آموزش، اشتغال و امور اقتصادی و همچنین دولت‌های منطقه‌ای و شرکای اجتماعی تقسیم می‌شود (سدفوپ، ۲۰۱۰). در تعدادی از کشورها روند قابل مشاهده‌ای به سمت واگذاری قدرت بیشتر به شرکای اجتماعی وجود دارد، به ویژه به عنوان راهی برای تشویق کارفرمایان به سرمایه‌گذاری بیشتر در مهارت‌آموزی (سدفوپ، دسی، تسارینگ^۱، ۲۰۰۲).

شکل سهم کنشگران و راهبران حکمرانی در وضعیت‌های مطلوب و نامطلوب حکمرانی (منبع پژوهشگر)

آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای دارای سنت طولانی درگیر کردن بازیگران بازارکار از طریق شوراهای کمیته‌ها، پروژه‌ها و موافقت‌نامه‌ها در سطوح ملی، منطقه‌ای و بخشی برای توسعه استراتژی و برنامه‌های درسی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای است. با این حال، حتی کشورهایی با چنین سنتی اخیراً انگیزه بیشتری به این روابط داده‌اند. برخی دیگر به دنبال توسعه ظرفیت بازارکار برای ایفای نقش بیشتر در توسعه آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای بوده‌اند. این مشارکتها نقشی کلیدی در تضمین ارتباط برنامه‌های درسی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای با نیازهای بازارکار دارند و به طور فزاینده‌ای در سطوح مختلف اروپایی، ملی، منطقه‌ای و بخشی یافت می‌شوند. ادغام نیازهای مهارتی در حال تغییر در ارائه آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای به معنای فعال بودن بیشتر است. درک بهتر بخشها

¹ Cedefop, Descy, Tessaring

و مهارت‌های نوظهور و تغییرات در مشاغل موجود ضروری است. این امر نیاز به سیستم‌ها و روش‌های بهبود یافته برای پیش‌بینی مهارت‌ها در مشارکت با همه بازیگران بازار کار دارد (سدفوپ، ۲۰۱۰الف).

تک‌کاره: نقش و مسؤولیت بازیگران مشخص نیست. رصد فرآیندها دشوار است، مشارکت‌ها توسعه نمی‌یابند و بازیگران سازماندهی نشده و/یا ارتباط قطع شده است. هیچ رویکرد روشن و/یا استراتژیکی وجود ندارد. مشورت بین افراد متعلق به گروه‌های مختلف فقط به صورت موقت وجود دارد.

ابتدایی: نقشها و کارکردهای تک‌تک بازیگران نیازمند وضوح است تا بتوانند بهتر به حکمرانی نظام آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای کمک کنند. دسترسی به اطلاعات برای همه بازیگران هنوز مشکل ساز است، که از ایجاد ائتلاف، تدوین و اجرای استراتژی، علاوه بر همگرایی بر روی رویکرد مورد استفاده جلوگیری می‌کند. مکانیسم‌های مشاوره پراکنده، غیررسمی و ناسازگار هستند.

ساختارمند: بازیگران توانایی‌های خوبی دارند و فرآیندهای توسعه در حال انجام است. با این حال، ارائه ضعیف است و هماهنگی و شبکه‌های سیاستگذاری هنوز تقویت نشده‌اند. دسترسی به اطلاعات تعریف شده است، اگرچه همیشه توسط همه بازیگران در سیستم به اشتراک گذاشته نمی‌شود، و ممکن است به طور تصادفی برای مذاکرات رسمی در مورد تصمیمات سیاستگذاری آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای استفاده شود.

تعریف شده: کارکردها، نقش‌ها و مسؤولیت‌های سیستم به وضوح نگاشت و عملیاتی شده‌اند. مکانیسم‌های هماهنگی راه‌اندازی شده و شبکه‌های سیاستگذاری فعال هستند. پاسخگویی در زمینه اجرای سیاست‌های اتحادکاری و فرآیندهای پایین به بالا هنوز باید ساده شود. تحقیق و توسعه و نوآوری باید در سیستم تعبیه شود تا از انطباق بیشتر و توسعه شیوه‌های حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای اطمینان حاصل شود.

تلفیقی: مشاوره در هسته اصلی سیستم است. شفافیت و دسترسی به اطلاعات در تمام سطوح حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای تضمین می‌شود. استراتژی دولت (و شرکای اجتماعی و سایر بازیگران خصوصی) موثر، نظارت شده و به طور مداوم بهبود می‌یابد (اریباس، پاپاداکیس و مونتلون، ۲۰۱۹).

انواع مشارکت در حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای

به دنبال کار انجام شده توسط AFD، OIF^۱ و Chelbi^۲ تجزیه و تحلیل تجربیات مشارکت در مهارت‌آموزی حرفه‌ای در سطح بین‌المللی، چهار نوع مشارکت شناسایی شده است (کلیسون، ۲۰۱۹): مشارکت مبتنی بر ارتباطات^۳، مبتنی بر مشاوره^۴، مبتنی بر همکاری^۴ و مبتنی بر شراکت^۵. تلاشهای مشترک ارائه شده در چهار نوع مختلف مشارکت، سطح مشارکت مورد نیاز شرکاء را نشان می‌دهد. این تمایز بین چهار نوع مشارکت صرفاً نشانگر است.

¹ OIF: Organization of La Francophonie

² communication-based

³ advisory-based

⁴ cooperation-based

⁵ collaboration-based

در واقع، یک کشور ممکن است به طور همزمان سطوح مختلفی از مشارکت را بسته به رویکرد اتخاذ شده، به ویژه بر اساس بخش، فرآیند/ عملکرد یا بازیگر داشته باشد (کلیسون، ۲۰۱۹).

مشارکت مبتنی بر ارتباطات

یک رویکرد مبتنی بر ارتباطات برای مشارکت شامل ارائه اطلاعات به سایر بازیگران یا کسب اطلاعات از طریق کانال‌های مختلف است. همچنین شامل پرس و جو و کاوش در راه‌های کار مشترک است و به طور کلی با تعهد همراه نیست. روابط بین بازیگران/ شرکا بسیار محدود است. مشارکت مبتنی بر ارتباطات مربوط به پایین‌ترین سطح تعامل بین بازیگران دولتی و خصوصی و جامعه مدنی درگیر در آموزش حرفه‌ای است. این یک حالت عملیاتی مشارکت واقعی نیست، اما تبادل اطلاعات بین بازیگران به آنها امکان می‌دهد با یکدیگر آشنا شوند و فرهنگ مشترکی را توسعه دهند که برای توسعه یک مشارکت تکامل یافته‌تر نقش اساسی دارد (کلیسون، ۲۰۱۹).

مشارکت مبتنی بر مشاوره

رویکرد مشارکت مبتنی بر مشاوره عبارت از درخواست نظر یا توصیه مستدل و تخصصی از کسی است. مشخصه آن جلسات یا سایر ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات است که توسط درخواست‌کننده برای جمع‌آوری نظرات افراد یا ساختارهای مورد مشورت آغاز می‌شود. اولی ممکن است نظرات داده شده را در نظر بگیرد یا نگیرد. این رویکرد مشورتی می‌تواند از طریق نهادهایی که شرکاء را گروه‌بندی می‌کنند، یا توسط پروژه یا به صورت جداگانه انجام شود. برای مهارت‌آموزی حرفه‌ای، مشاوره شامل کسب نظر مستدل یا توصیه بازیگران مربوطه در مدیریت سیستم‌های مهارت‌آموزی حرفه‌ای و/ یا اجرای آنها است. این نظر ممکن است مربوط به سیاست مهارت‌آموزی، استراتژی‌ها و محتوای مهارت‌آموزی، مکانیسم‌های تامین مالی، مدیریت موسسات و سایر مراکز مهارت‌آموزی، روشهای اعتبارسنجی یا تمرکززدایی قدرتها باشد. این نوع مشارکت نیازی به تعهد رسمی از طرف شرکا ندارد، اما به منظور شفافیت باید با بازخورد اقدامات انجام شده بر اساس توصیه‌ها همراه باشد. بنابراین، شرکا فرهنگ گفتگو را توسعه می‌دهند، اما تنها یکی از شرکا، عموماً مقامات دولتی، در مورد اهداف پروژه و برنامه آموزشی تصمیم می‌گیرد. یک مشارکت مبتنی بر مشاوره مبتنی بر یک همبستگی ضعیف با تقاضای اقتصادی است و می‌تواند ساده یا مقدماتی باشد (کلیسون، ۲۰۱۹): مشاوره ساده شامل جمع‌آوری نظر مستدل بازیگران مربوطه در موضوعات مرتبط با فرآیندها یا کارکردهای مهارت‌آموزی حرفه‌ای است. این رویکردی است که مثلاً هنگام تنظیم اسناد سیاستی برای مهارت‌آموزی حرفه‌ای، شناسایی نیازهای مهارتی، تهیه اسناد مرجع و سازماندهی مهارت‌آموزی، ارزشیابی و صدور گواهینامه استفاده می‌شود. مشاوره مقدماتی حداقل دو هدف دارد: یکی فنی و دیگری تاکتیکی و سیاستی. از جنبه فنی، این روش با هدف ارزیابی محتوا و اقدام پیشنهادی انجام می‌شود. در جنبه سیاستی، این شامل داشتن یک تصمیم، یک اقدام یا یک دستورالعمل است که از قبل توسط همه بازیگران از جمله شرکای اجتماعی و اقتصادی تأیید شده است. مشارکت مبتنی بر مشاوره تنها زمانی وجود دارد که مقامات دولتی یا بخش‌های خصوصی متعهد می‌شوند که قبل از ابداع یا اصلاح سیستم مهارت‌آموزی یا اجرای فرآیند یا عملکرد مهارت‌آموزی حرفه‌ای که

شرکای مورد مشورت فعالانه در آن مشارکت دارند، با شرکای دیگر مشورت کنند. سازمان‌های تخصص حرفه‌ای ملی و غیرمتمرکز در پاسخ به مشاوره‌هایی که توسط مقامات ملی یا محلی راه‌اندازی می‌شود، از جایگاه بخش اقتصادی که نمایندگی می‌کنند، مشورت می‌دهند (کلیسون، ۲۰۱۹).

مشارکت مبتنی بر همکاری

رویکرد مشارکتی مبتنی بر همکاری، بحثی بین دو یا چند ذینفع با هدف دستیابی به توافق در تصمیم‌گیری یا آماده‌سازی اقدام مشترک است. تصمیماتی با همراهی طرفین اتخاذ می‌شود که آنها را اجرا می‌کند یا متحمل عواقب آن می‌شود. بنابراین، یک مشارکت مبتنی بر همکاری، ایده‌ها و پیشنهادات شرکای مختلف را با هم ترکیب می‌کند و ایجاد مکمل‌های بین هر یک را ممکن می‌سازد. به طور کلی در یک چارچوب رسمی، مانند کمیته‌های همکاری مشارکت، ایجاد می‌شود. این منجر به روابط پایدارتر می‌شود که مبتنی بر تعهد اخلاقی برای پیگیری تصمیمات اتخاذ شده در جلسات همکاری است. در مورد مهارت‌آموزی حرفه‌ای، همکاری می‌تواند مربوط به سیاست ملی یا پروژه‌های خاص، بخشی یا منطقه‌ای باشد. تعهدات انجام شده باید توسط هر یک از شرکا رعایت و اجرا شود. عدم رعایت و عدم اجرای تعهدات توسط هر یک از طرفین، پیامدهای منفی بر ادامه مشارکت دارد. بازیگران این ترتیب عموماً دارای اهداف مشترک زیر هستند (کلیسون، ۲۰۱۹): همسویی بهتر صلاحیت‌های فارغ‌التحصیلان با نیازهای اقتصادی؛ آمادگی بهتر فراگیران برای واقعیت دنیای اقتصاد و کسب و کار؛ معرفی طرح‌های مهارت‌آموزی که به طور سیستماتیک منجر به کسب مشاغل می‌شود؛ اجتناب از ظهور و تداوم وجود برنامه‌های مهارت‌آموزی رقابتی و صدور گواهینامه، نه تنها بین بخش‌های خصوصی و دولتی، بلکه بین وزارتخانه‌های مختلف مسؤول آموزش؛ افزایش تعداد افراد مهارت دیده/مهارت‌آموخته؛ تطبیق مهارت‌آموزی با چالش‌های اقتصاد جدید؛ انطباق و توسعه یک سیستم راهنمایی مدارس طراحی شده برای هدایت دانش‌آموزان به برنامه‌های مهارت‌آموزی حرفه‌ای با فرصت‌های شغلی در بازار کار. همکاری بین شرکا مستلزم سازماندهی و ساختار بندی موثر است. محافل اقتصادی در سازمان‌های مرتبط با اشتغال در قالب انجمن‌های صنفی چتر ملی یا توسط صنعت گرد هم می‌آیند. این انجمن‌ها، اتاق‌ها و اتحادیه‌های صنفی محلی و/یا بخشی را گرد هم می‌آورد که شرکت‌های خصوصی با هر اندازه، در بخش رسمی و غیررسمی را نمایندگی می‌کنند (کلیسون، ۲۰۱۹).

مشارکت مبتنی بر شراکت

یک رویکرد مبتنی بر همکاری برای مشارکت شامل مشارکت در یک اقدام یا هزینه مشترک یا هر دو است. این ادغام منابع با مسؤولیت‌های مشترک و تصمیم‌گیری همراه است. در این مورد، شرکا به طور مشترک اهدافی را که باید از طریق پروژه یا اجرای یک برنامه آموزشی به دست آیند، تعیین می‌کنند و مسؤولیت مالی و/یا مدیریتی آن را به اشتراک می‌گذارند. این نشان دهنده بالاترین سطح مشارکت است. مشارکت مبتنی بر همکاری شراکتی است که در آن دولت، بازیگران اقتصادی (کارفرمایان چتر و اتحادیه‌های کارگری) و بازیگران جامعه مدنی متعهد می‌شوند که از طریق تأمین مالی مشترک و/یا مدیریت مشارکتی روی سیستم مهارت‌آموزی به‌عنوان یک کل یا روی

پروژه‌های مشترک کار کنند. در یک مشارکت مبتنی بر شراکت، اهداف به طور مشترک تعیین می‌شوند و به همه شرکا نقش‌ها و مسؤولیت‌هایی اختصاص داده می‌شود. موارد اخیر، علاوه بر ترتیبات سازمانی و عملیاتی مشارکت، توسط قوانین ملی و/یا محلی یا توافقات بین شرکا تعریف می‌شوند. اقدامات بازیگران دولتی و خصوصی و مشارکت آنها می‌تواند تمام کارکردهای فرآیند مهارت‌آموزی حرفه‌ای را پوشش دهد تا سیستم مهارت‌آموزی را با نیازهای بازارکار سازگار کند (کلیسون، ۲۰۱۹).

روندهای حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای در اروپا

روندها چشم‌اندازی را که رهبران آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای در آن فعالیت می‌کنند تغییر می‌دهند و در نتیجه بر رهبران آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای و الزامات شایستگی آنها تأثیر می‌گذارند. با این حال، اگرچه آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای اروپا تحت تأثیر بسیاری از روندهای مشابه قرار می‌گیرد، تفاوت‌های زیادی در سیاستها، استراتژیها، سنتها و نحوه واکنش سیستمها به اصلاحات جدید وجود دارد. در نتیجه، رهبری آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای باید در چارچوب سیستمهای ملی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای درک شود (لتمایر، ۲۰۱۱): ادغام مؤسسات آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای در مؤسسات بزرگتر با فعالیتها و مسؤولیتهای گسترده تر (شامل گروه‌های هدف بیشتر)؛ تمرکززدایی قدرت یا اختیارات از دولت مرکزی به دولت‌های محلی/منطقه‌ای، هیأت مدیره یا سایر ذینفعان، و سایر فرآیندها با هدف افزایش استقلال مؤسسات آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای؛ تغییر تمرکز از عوامل ورودی (ثبت نام و مشارکت، طول و ماهیت برنامه‌ها) به افزایش تمرکز بر تضمین کیفیت، نتایج یادگیری و نتایج (پاسخگویی) و افزایش در تقسیم قدرت با شرکای اجتماعی.

ادغام‌ها

در بسیاری از کشورهای اروپایی گرایش واضحی برای ادغام مؤسسات آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای در نهادهای بزرگتر وجود دارد. سدفوپ^۱ معتقد است هدف از این ادغامها گسترش دسترسی به آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای، گسترش ظرفیت ارائه مهارت‌آموزی و افزایش کیفیت آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای است. بسیاری از کشورها ادغام و مشارکت ارائه‌دهندگان آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای را به منظور تجمیع و استفاده بهتر از منابع ترویج می‌کنند، زیرا مقابله با پیشرفت‌های فناوری در بازارکار به این معنی است که ارائه‌دهندگان مهارت‌آموزی به تجهیزات به‌روز نیاز دارند و این می‌تواند گران باشد. بسیاری از کشورها در تلاش برای تضمین مهارت‌آموزی پیشرفته^۲ و در عین حال پایین نگه داشتن هزینه‌ها هستند (لتمایر، ۲۰۱۱).

تمرکززدایی

واگذاری تصمیم‌گیری، از جمله مسؤولیت بودجه، از دولت مرکزی به نهادهای مستقل منطقه‌ای یا محلی، یک روند واضح است که پیش از فرآیند کپنهاگ است. منطقی این است که تصمیمات توسط افرادی که به نیازهای بازارکار

¹ Cedefop

² state-of-the-art training

منطقه‌ای یا محلی آگاه‌تر هستند، اتخاذ شود، تا منابع آموزشی و مهارت‌آموزی کارآمدتر و مؤثرتری تخصیص یابد. بسیاری از کشورها همچنین به ارائه‌دهندگان آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای استقلال مالی بیشتری برای اجرا داده‌اند تا انعطاف بیشتری برای برآوردن نیازهای بازارکار منطقه‌ای یا محلی و تشویق مشارکت ذینفعان محلی در مدیریت بودجه برآورده شود. درجه و ماهیت عدم تمرکز بین کشورهای عضو متفاوت است. به عنوان مثال، در مورد تفویض وظایف، تفاوت‌هایی وجود دارد. چهار نوع تمرکززدایی متمایز وجود دارد: ۱. تمرکززدایی^۱ عبارت است از انتقال کار و وظایف از سطوح بالاتر به سطوح پایین‌تر درون مدیریت اجرایی، اما قدرت تصمیم‌گیری منتقل نمی‌شود. اغلب مسائل از سطح ملی به استانی منتقل شده‌اند (مانند فرانسه، یونان، ایتالیا و اسپانیا).^۲ واگذاری نمایندگی^۲ به معنای انتقال مشروط قدرت تصمیم‌گیری یا وظایف اجرایی به سطوح پایین سلسله مراتب است.^۳ تفویض اختیار^۳ انتقال مرجعیت به واحدهای مستقل یا نهادهای محلی است. به عنوان مثال، این رایج‌ترین نوع عدم تمرکز در جمهوری چک و کشورهای شمال اروپا بوده است.^۴ خصوصی‌سازی^۴، گاهی اوقات خصوصی‌سازی به عنوان نوعی تمرکززدایی تلقی می‌شود (داون^۵، ۲۰۱۰: ۱۲۴).

واگذاری / تفویض اختیار

قبل از بررسی جنبه‌ها و مدل‌های مختلف واگذاری / تفویض اختیار، ممکن است بررسی شود که اصطلاح واگذاری چگونه تعریف شده است. فرهنگ مریام وبستر آن را به شرح زیر توصیف می‌کند: انتقال (از نظر حقوق، اختیارات، اموال یا مسئولیت) به دیگری؛ به ویژه تسلیم قدرت به مقامات محلی توسط یک دولت مرکزی. به گفته ایوارت کیپ^۶، در بریتانیا، سیاست مهارتی به طور فزاینده‌ای در ۳۰ سال گذشته به صورت متمرکز بوده است، اما این روند اکنون تا حدودی معکوس شده است تا بخشی از یک حرکت گسترده‌تر برای واگذاری قدرت‌ها به کشورهای بریتانیا و رسیدگی در عدم تعادل در قدرت اقتصادی شهرهای انگلیسی. واگذاری حکمرانی می‌تواند اشکال مختلفی داشته باشد، اما به طور کلی می‌توان آن را به عنوان توانمندسازی تصمیم‌گیری و اداره در سطح محلی‌تر درک کرد، اگرچه هنوز در چارچوب ملی است. بنیاد مهارت‌آموزی اروپا ETF این تعریف را در طرح پیاده‌سازی خود برای یک پروژه استراتژیک در مورد حکمرانی آموزش فنی و حرفه‌ای ۲۰۱۷ WP، که در حال حاضر از طریق روند تورینو در حال انجام است، تقویت می‌کند. آنها حرکت به سمت یک مدل غیرمتمرکزتر شامل تمرکز بر ایفای نقش متقابل بین سطوح ملی، فروملی، محلی و بخشی در آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای را توصیف می‌کنند. بنیاد مهارت‌آموزی اروپا سه بعد را در یک پروژه مطالعاتی شناسایی کرده است: حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای شامل چارچوب‌های قانونی، تنظیمات نهادی، تامین مالی، هماهنگی و مکانیسم‌های همکاری؛ بعد افقی شامل همکاری و

¹ Deconcentration

² Delegation

³ Devolution

⁴ privatisation

⁵ Daun

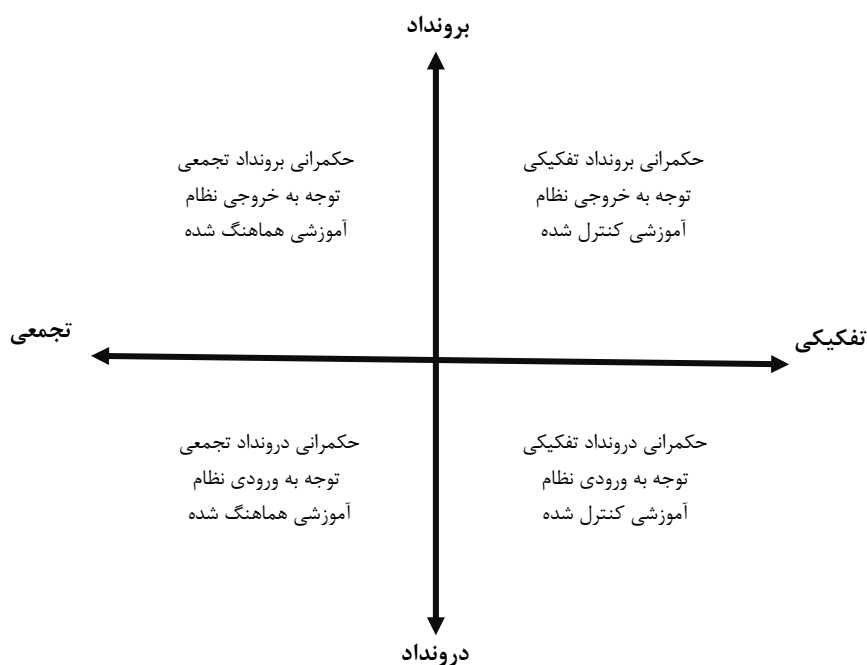
⁶ Ewart Keep

مشارکت مولد با نقش ها و مسؤولیت های روشن؛ بعد عمودی شامل سطوح سرزمینی سیستمهای VET برای نزدیکی به نیازها و تخصص منطقه‌ای و محلی.

ارزیابی و موقعیت یابی حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای

برای تعیین موقعیت حکمرانی در وضع موجود باید در دو محور عمودی و افقی بر اساس توجه به درونداها و برونداها از یک سو و از سوی دیگر تجمیعی بودن حکمرانی و یا جزیره ای بودن توجه کرد. با این نگاه ۴ حالت حکمرانی دروندادگرای تجمیعی (هماهنگ)، حکمرانی دروندادگرای جزیره‌ای (تفکیکی)، حکمرانی بروندادگرای تجمیعی و حکمرانی بروندادگرای جزیره‌ای وجود دارد. در حکمرانی دروندادگرا قوانین و مقررات منبع اصلی حکمرانی است که به سیستم وارد می‌شود و کلیه کنشگران موظف به تبعیت از آن هستند. معیار سنجش در میزان اعمال حکمرانی، اجرای قانون است. در این ساختار قانون از قدرت بسیار بالایی برخوردار است. نقش قانون در محور عمودی نشان داده می‌شود. در مدل حکمرانی بروندادگرا، قانون چندان نقشی ندارد ملاک سنجش خروجیهای این نظام است. کنترل درونداد نوعی از مدل بوروکراسی سنتی حکمرانی عمومی است که دغدغه آن اجرا و استقرار قانون است. اما حکمرانی نوین به برونداد توجه دارد که در قسمت بالای محور عمودی نشان داده می‌شود، بنابر این محور عمودی با دو شاخصه دروندادگرا و بروندادگرا مشخص شده است. محور افقی نشانگر هماهنگی و پراکندگی کارگزاران اعم از دولتی و غیردولتی و بخش خصوصی است. در دو سر این محور و در منتهی الیه آن تجمیع کامل و تفکیک کامل قرار دارد. در مدل تفکیکی هر دستگاه و مجری آموزش فقط در حیطه نهاد خود برنامه‌ریزی و اجرا و تنظیم‌گری را انجام می‌دهد اما در مدل تجمیعی همه ذینفعان باید در تصمیمات کلیدی به توافق برسند. هر چند که توافق کامل جمعی کاری دشوار است اما در درون این ساختارها، راهکارهای دستیابی به توافق تسهیل می‌شود و در هر حال ذینفعان می‌دانند که فقط در صورت توافق می‌توانند از دستاوردهای آن بهره مند شوند. البته وقتی سیستم از ابتدا بر این منوال چیدمان می‌شود کنشگران می‌دانند و یاد می‌گیرند که باید با حفظ منافع ملی و نگرش سیستمی جایگاه خود را حفظ نمایند. محور افقی حاوی ۵ شاخص است (راونر، ۲۰۱۳): سازگاری چارچوب قانونی؛ همکاری سازمانهای مختلف؛ استراتژیهای نوآوری؛ توازن سیاستگذاری در حوزه مختلف؛ اختصاص کارکردهای استراتژیکی و عملیاتی. راونر (۲۰۱۳) با این دو محور، یک فرمول تعیین جایگاه هر کدام از سیستمهای حکمرانی بر روی محور مختصات را ارائه می‌کند و معتقد است بهترین سیستم حکمرانی سیستمی است که در حالت منتهی الیه تجمعی و میانه برونداد و درونداد قرار گیرد. مکانیسم های کنترلی مختلف در حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای از طریق تصمیم‌گیری مبتنی بر اجماع و یا تصمیم‌گیری تکه تکه و جزیره‌ای هنگام در نظر گرفتن احکام یا قواعد قانونی قوی یا ضعیف مشخص می‌شوند. این موضوع را می‌توان بر روی محور افقی صفحه مختصات تصور کرد. در جایی که حکمرانی یک سیستم آموزشی کنترل جمعی (اجماع) است سطح بالایی از تعهد عمومی، با تعهد عملیاتی قوی به کنترل و تفاوت های سیاستی در مورد مرزبندی بین

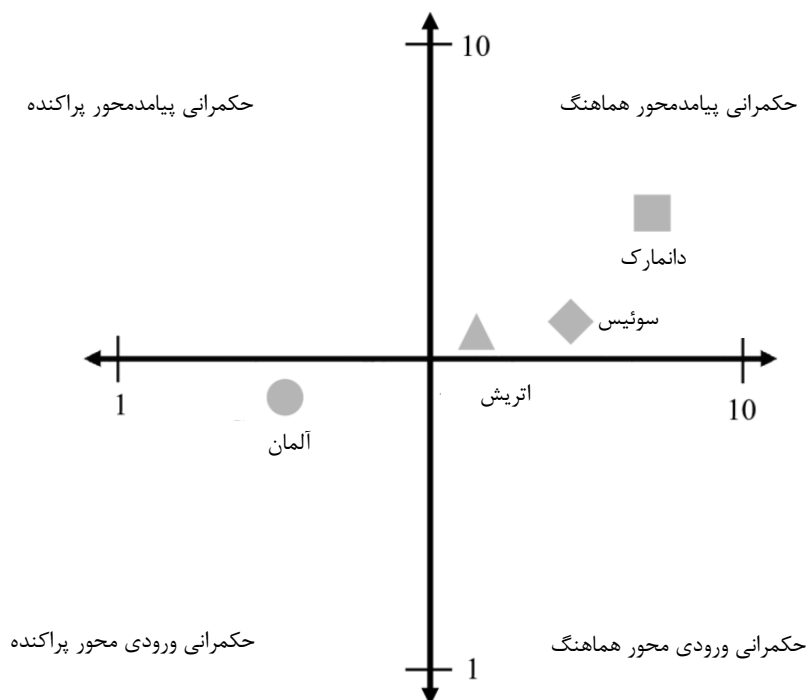
استقلال شرکتها در سازماندهی آموزش فنی و حرفه‌ای از یک سو و ادعای کنترل دولتی از یک سو دیگر وجود دارد و تعهد عملیاتی شامل بر عهده گرفتن بخش بزرگی از هزینه‌ها و تضمین کیفیت برای بخش عملیاتی آموزش فنی و حرفه‌ای اولیه است.

شکل انواع حکمرانی با توجه به دروندادها و بروندادها

در جایی که حکمرانی یک سیستم آموزشی کنترل تکه تکه و جزیره‌ای است مشارکت ضعیف عمومی و مشارکت شرکتی یا بازیگری با مشارکت قوی و مکانیسم‌های هماهنگی غیرالزام آور بین بازیگران مختلف وجود دارد. یک مطالعه مقایسه‌ای بین المللی (راونر و همکاران ۲۰۱۰، راونر، ویتینگ، ۲۰۱۳) سیستم‌های دوگانه آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای را در دانمارک، سوئیس، اتریش و آلمان بررسی کرده است. تمرکز ویژه این مطالعه، ارزیابی سیستم‌های حکمرانی آنها بود. نتایج تفاوت‌های قابل توجهی را تحت سیستم‌های آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای ارزیابی شده نشان می‌دهد، اما همچنین نشان می‌دهد که روش ارزیابی برای ارائه نتایج پژوهشی مؤثر به خوبی کار می‌کند و از کارگروه‌های متمرکز متخصص پشتیبانی می‌کند. موقعیت چهار کشور مؤید آن است که در آلمان پراکندگی حکمرانی کاملاً قوی است در حالی که در دانمارک و سوئیس درجه قابل توجهی از هماهنگی وجود دارد. همچنین سوئیس با فدرالیسم و کثرت‌گرایی زبانی خود دارای یک سیستم به خوبی توسعه یافته و هماهنگ

آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای دوگانه است. پس از اصلاحات دهه گذشته، دانمارک را می‌توان به عنوان نمونه ای از حکمرانی پیامد محور هماهنگ شده در نظر گرفت. این امر توسط این واقعیت نشان می‌دهد که مسؤلیت سیاستگذاری در یک نهاد متمرکز است.

ارزیابی موقعیت مقایسه ای حکمرانی آموزش و مهارت آموزی چند کشور

پیشینه تجربی پژوهش

با بررسی ادبیات تحقیق و پیشینه های مطالعاتی و پژوهشی محققان در خصوص متغیرهای اصلی پژوهش حاضر مجموعاً ۳۳ پیشینه تجربی شامل ۱۸ پژوهش داخلی و ۱۵ پژوهش خارجی معتبر و به روز، شناسایی و مورد مطالعه قرار گرفت. برای تسلط و احاطه به معنا و مفاهیم به کار رفته در پژوهشهای قبلی و نتایج یافته‌های حاصل، در قالب جدول زیر جمع بندی به تفکیک نام پژوهشگر، سال انتشار پژوهش، موضوع پژوهش و خلاصه‌ای از تبیین مولفه های حکمرانی خوب و نتایج یافته های تحقیق با رعایت امر اختصار به شرح زیر احصاء شد.

خلاصه‌ای از پیشینه تجربی پژوهش و تبیین مولفه های حکمرانی خوب

ردیف	پژوهشگر	سال	عنوان پژوهش	یافته های تحقیق
۱	مهرابی، سجادی، و جلالی فراهانی	(۱۴۰۲)	رویکرد حکمرانی خوب مدل حکمرانی در فدراسیونهای ورزشی	شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت و پاسخگویی، مشارکت جویی، قانون مداری، مسؤولیت پذیری، مبارزه با فساد، رعایت موازین اخلاقی، نظارت و کنترل و اثربخشی است. شفافیت و پاسخگویی دارای بیشترین نقش و موازین اخلاقی دارای کمترین نقش در پیش بینی رفتار حکمرانی در فدراسیونهای ورزشی است.
۲	پناهی، آرایبی و جمشیدی	(۱۴۰۱)	اعتبارسنجی الگوی حکمرانی خوب از منظر اقتصادی	سیاستهای اقتصادی و شفاف سازی اطلاعات و اقدامات اقتصادی بر مبارزه با فساد و پاسخگویی عمومی اثر دارد و بر توسعه اقتصادی و رضایتمندی شهروندان تاثیر می‌گذارند.
۳	یعقوبی، پیغان و کیخا	(۱۴۰۱)	شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر حکمرانی خوب با رویکرد توسعه پایدار	به ترتیب شاخصهای اظهارنظر و پاسخگویی، کیفیت قوانین، کنترل فساد، حاکمیت قوانین، شفافیت، چشم انداز و برنامه‌ریزی، اثربخشی و کارایی، اخلاق محوری، مسؤولیت پذیری، اعتمادمحوری، عدالت، فقرزدایی، رشد اقتصادی، مشارکت، توسعه نهادی، شایسته سالاری، اعتماد محوری و ثبات سیاسی و خشم مهم‌ترین مولفه های حکمرانی خوب با رویکرد توسعه پایدار می باشند.
۴	هفشجانی، عطریان	(۱۳۹۹)	نقش نظارت در حکمرانی خوب	نظارت همگانی یا مردم‌مدار در قانون اساسی ایران در اصول ۸، ۲۴، ۲۶، ۲۷، ۹۰، ۱۷۴، ۱۷۳ مورد توجه قرار گرفته است. از مهم‌ترین عناصر نظارت همگانی مردمی بودن آن می‌باشد و این مردمی بودن آن باعث کارآمدی آن می‌گردد. نظارت انواع متعددی دارد که شامل سیاسی، سلسله مراتبی، قیمومیتی، قضایی، مالی، و ... می‌باشد ولی مردمی ترین آن نظارت همگانی است.
۵	قاسمی خیرآبادی؛ خورشیدی؛ عباسی سروک؛ خسروی و دلگشایی	(۱۳۹۸)	مولفه ها و شاخصهای حکمرانی آموزشهای مهارتی در سطح فروملی و محلی	شاخصهای سازنده شامل آموزشهای مهارتی کارآفرین شامل (تعلق به مردم، بازارگرایی، مشتری مداری، اشاعه اخلاق حرفه‌ای، تمرکز زدایی، گسترش مدیریت جهادی، برقراری عدالت اجتماعی، رسالت محوری، آموزشهای فنی و حرفه‌ای، فرهنگ سازمانی، قانونگذاری، پشتیبانی، تشویق نخبگان مهارتی) و حکمرانی شامل (حق اظهار نظر، بهره‌وری، کیفیت قوانین و مقررات، ثبات سیاسی، کنترل فساد، پایداری، مشارکت، امنیت) و آموزشهای مهارتی کیفی و بازارمحور شامل (وضعیت کارآموز، صلاحیت حرفه‌ای مربیان، امکانات و تجهیزات مراکز آموزشی، کاربرد فناوری در آموزش، آموزشهای مهارتی درون فردی و آموزشهای مهارتی میان فردی) است.
۶	داداش کریمی؛ میرسپاسی؛ نجف‌بیگی	(۱۳۹۸)	طراحی مدل حکمرانی در آموزش عالی کشور	مدل حکمرانی آموزش عالی شامل ۹ عامل شفافیت سیاسی اجتماعی، شفافیت اقتصادی، شفافیت اداری (بوروکراتیک)، پاسخگویی سیاسی اجتماعی، پاسخگویی اقتصادی، پاسخگویی اداری (بوروکراتیک)، مشارکت سیاسی اجتماعی، مشارکت اقتصادی، مشارکت اداری (بوروکراتیک) است.
۷	آهنی، موسیخانی، نجف بیگی، افشار کاظمی	(۱۳۹۷)	تحلیل خوشه ای جایگاه ایران در جهان و روندهای آتی مبتنی بر مولفه های حکمرانی خوب	حکمرانی خوب شامل شش مولفه کنترل فساد، اثربخشی دولت، ثبات سیاسی و فقدان خشونت، کیفیت قوانین و مقررات، حاکمیت قانون، حق اظهار نظر و پاسخگویی است، الگویی برای توسعه محسوب می‌گردد. در افق زمانی ۲۰۲۱ شاخص پاسخگویی در کشور مساله مند خواهد بود و شاخص حاکمیت قانون و کنترل فساد تقریباً بدون تغییر باقی می‌ماند و از طرفی، روند بقیه شاخصها بهبود مختصری را نشان می‌دهند.
۸	زرقانی و احمدی	(۱۳۹۶)	تمرکززدایی در حکمرانی خوب در دولتهای محلی	تمرکززدایی (از ارکان دولت ملی)، مهم‌ترین و اصلی‌ترین هدف دولت محلی در تحقق حکمرانی خوب است. با تکیه بر اصل تمرکززدایی کامل، دولت ملی قادر خواهد بود با واگذاری بخشی از مسؤولیت هایش به شهروندان در قالب دولت

ردیف	پژوهشگر	سال	عنوان پژوهش	یافته های تحقیق
				محلی، مشارکت واقعی آنها در امور منطقه و کشور را عملی و از این طریق زمینه های تعامل میان سه بخش دولت، جامعه مدنی و بخش خصوصی را فراهم آورد. بدیهی است که نتیجه این اعتماد دولت ملی (در واگذاری بخشی از مسؤلیتها به آحاد مردم، جامعه مدنی و بخش خصوصی)، تسهیل و تحقق همکاری و همگرایی میان دولت ملی و دولت محلی و همگرایی میان دولت ملی و آحاد جامعه خواهد بود.
۹	صفریان و امام جمعه زاده	(۱۳۹۶)	الگوی حکمرانی خوب؛ سرمایه اجتماعی و توسعه همه جانبه	رویکرد الگوی حکمرانی خوب به عنوان یک رویکرد جدید در مطالعات توسعه بر دولت با جنبه های نهادی - سازمانی (مدیریتی) و ماهیتی (سیاسی و حقوقی) و در کنار آن بر نیروهای گوناگون اجتماعی همکار و هماهنگ با یک چشم انداز و ساختار افقی و شبکه ای تأکید دارد.
۱۰	کارگر سامانی، کردنائیچ، خداداد حسینی، موسوی شغابی	(۱۳۹۴)	سنجش حکمرانی خوب شهری برای شهرهای جهانی	حکمرانی شهری نیز با اولویت دهی به فقرا، پیشرفت زنان، مشارکت اجتماعی و تعامل با نهادهای عمومی و خصوصی در عرصه های مختلف اجتماعی و مدیریت مؤثر در حوزه شهری از جمله مباحث ویژه حوزه مدیریت شهری است و شاخص حکمرانی خوب شهری در گروه های مختلف شهرهای جهانی (به ویژه میان بالاترین گروه و گروه های فروتر) از تفاوت معناداری برخوردار است.
۱۱	صفایی پور، امانپور و نادری چگنی	(۱۳۹۲)	ارزیابی و تحلیل میزان تحقق پذیری حکمرانی خوب شهری	میانگین چهار شاخص مشارکت، شفافیت، حاکمیت قانون و پاسخگویی مورد ارزیابی واقع شده اند که این نتایج نشان دهنده این واقعیت هستند که حکمروایی خوب شهری در وضعیت مطلوبی در سطح شهری قرار ندارد.
۱۲	آدینه وند، حاجی زاده، قدمی	(۱۳۹۲)	بررسی عملکرد شهرداریها در چهارچوب حکمرانی خوب شهری	۳ مؤلفه مشارکت، پاسخگویی و کارایی حکمرانی شهرداری در سطح مناسبی نیست و بین نظرات افراد تحصیل کرده و سایر شهروندان خصوصاً در رابطه با مشارکت تفاوت معناداری وجود دارد که مشارکت و کارایی شهرداری در سطحی پایین قرار دارند. اما میزان پاسخگویی شهرداری در سطحی متوسط ارزیابی شده است.
۱۳	قاضی طباطبایی، نصرتی و کاظمی	(۱۳۹۱)	ارزیابی الگوی نظری حکمرانی خوب در تبیین وضعیت توسعه انسانی	با تأکید بر رابطه تعاملی ۳ حوزه دولت، بخش خصوصی و جامعه در فرایند توسعه و انعطاف لازم نسبت به اتخاذ سیاستهای توسعه ای بر مبنای الگوی بومی و محلی و با استفاده از مدل معادلات ساختاری، الگوی حکمرانی خوب در بهبود وضعیت توسعه انسانی مورد آزمون و تأیید قرار گرفت.
۱۴	ابراهیم پور و سالارزهی	(۱۳۹۱)	بررسی سیر تحول در پارادایمهای مدیریت دولتی: از پارادایم مدیریت دولتی سنتی تا پارادایم حکمرانی خوب	ضمن کنکاشی در مسیر تحول ادبیات مدیریت دولتی و تلاشی در راستای یکپارچه سازی و انسجام بخشیدن به مبانی نظری سعی شد نظریه ها و اندیشه های صاحب نظران مدیریت دولتی در سه پارادایم مدیریت دولتی کلاسیک، مدیریت دولتی نوین و حکمرانی خوب قالب گذاری گردد. در این سنخ شناسی، پارادایمهای جدید جایگزین پارادایمهای قبلی شده اند.
۱۵	سامتی، رنجبر، محسنی	(۱۳۹۰)	تحلیل تأثیر شاخصهای حکمرانی خوب بر شاخص توسعه انسانی در	نتایج حاصل از تخمین مدلها نشان می دهد که کیفیت حکمرانی خوب که از طریق میانگین موزون شاخصهای حکمرانی محاسبه شده است، اثر مثبت و به لحاظ آماری کاملاً معنادار بر HDI دارد. همچنین از بین شش شاخص حکمرانی خوب شاخصهای ثبات سیاسی، کارایی دولت، کیفیت قوانین و مقررات و حاکمیت قانون اثری مثبت و به لحاظ آماری کاملاً معنادار بر شاخص توسعه انسانی دارند.

ردیف	پژوهشگر	سال	عنوان پژوهش	یافته های تحقیق
			کشورهای جنوب شرقی آسیا	
۱۶	دباغ و نفری	(۱۳۸۸)	تبیین مفهوم خوبی در حکمرانی خوب	محققان حکمرانی خوب را با رویکردها (فراپندی، لیبرالیستی و سوسیالیستی)، ابعاد (سیاسی، اقتصادی و انسانی) و اهداف (توسعه اقتصادی، توسعه سیاسی و توسعه پایدار انسانی) گوناگون تعریف نموده اند و با توجه به پیچیدگی و میان رشته‌ای بودن مبحث حکمرانی این ضرورت وجود دارد که با نگاهی کلان به این مقوله پرداخته و به جای ارایه فهرستهای گوناگون از ویژگیهای حکمرانی خوب به طراحی الگوهایی مبادرت گردد که جنبه‌های گوناگون این پدیده چندبعدی را تبیین نماید.
۱۷	کميجانی و سلاطین	(۱۳۸۷)	تاثیر حکمرانی خوب بر رشد اقتصادی در گروه کشورهای منتخب OECD	ارتباط مثبت و معنی داری میان شاخص کیفیت حکمرانی و رشد اقتصادی در هر دو گروه وجود دارد. میزان تاثیر گذاری شاخص کیفیت حکمرانی بر رشد اقتصادی در گروه کشورهای عضو OPEC بیشتر از گروه کشورهای عضو OECD می‌باشد. شاخص ثبات سیاسی در گروه کشورهای عضو OPEC و شاخص کنترل فساد در گروه کشورهای عضو OECD دارای بیشترین تاثیر بر نرخ رشد اقتصادی می‌باشند.
۱۸	الوانی و علیزاده ثانی	(۱۳۸۷)	تحلیلی بر کیفیت حکمرانی خوب در ایران	یافته‌های تحقیق بیانگر این است که هر یک از معیارهای حکمرانی خوب به گونه‌ای در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مورد تاکید بسیار بوده است و در عرصه عمل نیز بهبود شاخصهای حکمرانی خوب پس از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون وجود دارد ولی در عین حال در مقاطعی از این دوران تعادل میان سه نهاد اصلی جامعه برهم می خورد که در آینده نه چندان دور عوارض خود را نشان می‌دهد.
۱۹	مندى، اوسوالداگ و کیوز	(۲۰۲۳)	حکمرانی سیستم آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای	ابعاد کلیدی حکمرانی آفخ شامل ۱. رویکرد ملی یکپارچه (۱. چارچوب قانونی ۲. چشم انداز، استراتژی و رهبری، مشارکت دموکراتیک، پاسخگویی و شفافیت) ۳. هماهنگی در تمامی سطوح (هماهنگی افقی و هماهنگی عمودی) ۴. همکاری و مشارکت (حمایت سازمانی به کنش جمعی، مشارکت کنشگر، محیط همکاری و حل معضلات کنش جمعی) ۵. عرضه و تقاضای مهارتها (تطابق عرضه و تقاضای مهارتها و گردآوری داده و اطلاعات) ۶. تامین مالی و تخصیص بودجه ۷. فراهم سازی کیفیت و جذابیت بالا آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای (کیفیت، محتوا و نظارت بر آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای، مدل یادگیری، نفوذپذیری و دسترسی، کیفیت و جامعیت).
۲۰	عزیز	(۲۰۲۳)	بازطراحی حکمرانی برای بهبود کیفیت آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای	چالش‌های غالب در سه بعد حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای در حال ظهور شامل ابزار (قوانین، سیاست‌ها، مقررات و قواعد)، در عملیات (موسسات و سازمان‌های مورد استفاده برای ترجمان ابزارهای آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای) و ارائه محصولات و خدمات شناسایی شد. این یافته ها یک چارچوب منطقی مجدد از ساختار حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای را توصیه می‌کند.
۲۱	باسمیر	(۲۰۲۱)	حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای TVET و	رویکردهای حکمرانی همکاری آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای می تواند از یک سو با تقویت توانمندی های نهادهای دولتی و توانمندسازی ذینفعان کلیدی در یک نظام همکاری و از سوی دیگر با ارتقای کیفیت و جهت گیری عملی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای، حکمرانی کل نظام آموزشی را بهبود بخشد. یافته

ردیف	پژوهشگر	سال	عنوان پژوهش	یافته های تحقیق
			کار جدید در همکاری توسعه	های مفهومی پژوهش در قالب چهار نظریه ارائه می‌گردد: ۱: کار جدید، شامل تعدیل مدل‌های حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای و به ویژه ساختارهای حکمرانی جدید بین رویکرد غیرمتمرکز و هماهنگی مرکزی است. نظریه ۲: تقویت نقش انجمنها (انجمن های واسط) می‌تواند به مدیریت بهتر چالشهای کلیدی در سیاستهای حکمرانی کمک کند. نظریه ۳: یک استراتژی حکمرانی که برای انجمنها تنظیم می‌شود باید با مدل‌های تامین مالی با هدف تقویت منابع اداری، مالی و انسانی انجمنهای واسط و مشارکتهای پروژه همراه باشد. نظریه ۴: در عصر کار جدید، انسجام اجتماعی در آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای تنها در صورتی موفق خواهد شد که شکاف دیجیتالی جدیدی ایجاد نشود.
۲۲	نسترووا و کاپسدا مونسچ	(۲۰۲۱)	رویکردهای ملی و فرو ملی به تنظیمات آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای غیردولتی در آسیا و آفریقا	پژوهش بر نقش بازیگران غیردولتی تمرکز دارد و بر تحلیل مقررات و حکمرانی آموزش فنی و حرفه‌ای در هفت کشور در سراسر آفریقا و آسیا متمرکز است: بنگلادش، چین، هند، فیلیپین، رواندا، آفریقای جنوبی و تانزانیا. یافته ها نشان می‌دهد که رژیم‌های حکمرانی موجود در همه کشورها ماهیت دولت‌گرایانه دارند، به این معنی که آنها با درجه پایین مشارکت بازیگران غیردولتی همراه با درجه نسبتاً بالایی از تعهد دولتی مشخص می‌شوند. توصیه شده است مقررات، با دستورالعمل‌های روشن، مشوق‌ها، و حمایت مالی و ظرفیت‌سازی هدفمند برای تقویت سیستم غیردولتی ارائه شود. همکاری باید بین بازیگران آموزش فنی و حرفه‌ای برای خدمت به گروه های حاشیه نشین و آنهایی که در مناطق محروم هستند، تشویق شود.
۲۳	اریباس، پاپاداکیس و مونتلون	(۲۰۱۹)	ترتیبات حکمرانی در آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای در کشورهای عضو بنیاد مهارت‌آموزی اروپا	یک مطالعه مقایسه‌ای انتقادی از پیشرفت اصلی، روندهای اصلی و انواع ترتیبات حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای و مکانیسم های هماهنگی برای سیاست گذاری آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای در چهار منطقه عملیاتی بنیاد مهارت‌آموزی اروپا، یعنی آسیای مرکزی، اروپای شرقی، اروپای جنوب شرقی و ترکیه و جنوب و شرق مدیترانه ارائه شده است.
۲۴	کلیسون	(۲۰۱۹)	بازیگران و شرکا در آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای	روش شناسی پژوهش تحلیل مقطعی کشورها و تعیین نقشه / نگاشت در سیستم های مهارت‌آموزی حرفه‌ای در کشورهای OECD شامل اتریش، فرانسه، آلمان، پرتغال، سوئیس، و بریتانیا، و همچنین کشورهای جنوب صحرای آفریقا مانند بنین و سنگال و شمال آفریقا نظیر مراکش و تونس است. کارکردها و فرآیندهای آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای، بازیگران دولتی و خصوصی آن، تعریف و چالش های مشارکت و گونه شناسی آنها به تفصیل نقش بازیگران مختلف بسته به فرآیند و نوع مشارکت در قالب یک سری ماتریسهای تشریحی خلاصه و تبیین گردیده است.
۲۵	گراهام و دین	(۲۰۱۸)	نقش رهبران نهادی در حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای	روش شناسی این پروژه پژوهشی رویکردی ترکیبی داشت که شامل مروری بر پیشینه و ادبیات که تحقیقات قبلی و مواد مربوطه را بررسی می‌کند تا یافته‌های کلیدی و حوزه‌های مهم برای رهبران نهادی در تعامل با حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای را استخراج کند.
۲۶	تود و دونبار	(۲۰۱۸)	رویکرد دولت برای توسعه مهارت ها و	مصاحبه های کلیدی با ذینفعان در سیستم ارائه مهارتها از جمله نمایندگان ادارات دولتی؛ نمایندگان مکانیسمهای هماهنگی کمیته‌ها و شوراها؛ نمایندگان

ردیف	پژوهشگر	سال	عنوان پژوهش	یافته های تحقیق
			اتخاذ مکانیسم‌های هماهنگی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای بین‌وزارتی	کارفرمایی؛ نمایندگان ارائه دهنده مهارت‌آموزی و سایر ذینفعان مربوطه از جمله شرکای توسعه، آژانسهای فرو ملی و محلی، نمایندگان از ادارات مختلف دولتی، نهادهای کارفرمایی، نهادهای نماینده یادگیرندگان، شرکای توسعه، مقامات دولتی، کارفرمایان، موسسات فروملی و ... انجام و توصیه‌هایی در مورد هدف‌گذاری منابع برای حداکثر تأثیر بر هماهنگی بین‌وزارتی و معیارهایی برای ارزیابی سیستم‌های حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای ارائه شد.
۲۷	کیو و رینولد	(۲۰۱۸)	هدف‌گذاری برای اصلاحات آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای	پژوهش حاضر بهترین مدل را برای آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای، بر اساس اصول نفوذپذیری، کیفیت، حکمرانی خوب و ارتباط آموزش و اشتغال شناسایی می‌کند. ویژگی اول و دوم به خوبی تثبیت شده است و ویژگی سوم و چهارم به ترجیحات محلی بستگی دارد. تشخیص داده شد که یک حکمرانی هماهنگ ورودی محور برای نپال بهترین مدل است.
۲۸	پیرمن و پیرمن	(۲۰۱۷)	نقش حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای در سطوح فرو ملی	بر اساس تحلیل سیستم بریتانیا و پاکستان، اندونزی، صربستان، مراکش و نیجریه در مورد واگذاری حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ترکیب پیچیده‌ای از مسائل سیاسی، مالی، نهادی و فرهنگی در هر کشوری مطرح است و هر یک از این عوامل می‌تواند هم از واگذاری موفقیت‌آمیز حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای حمایت کرده و هم آن را تحریک کنند یا مانع پیشرفت آن شوند. هر کشور متفاوت است و هیچ پاسخ ساده‌ای برای واگذاری موفقیت‌آمیز وجود ندارد.
۲۹	دیتمر	(۲۰۱۵)	حکمرانی سیستم های آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای در اروپا	سه سیستم VET واقعی و با کنترل متفاوت (دولتی، بازار و مختلط) زمینه را برای ترکیب یک ابزار ارزیابی جامع ایجاد می‌کنند. این ابزار بر اساس چندین دسته است، مانند هماهنگی در مقابل پراکندگی و مجموعه‌ای از معیارهای فرعی. در چندین کارگاه با ذینفعان این ابزار اعتبارسنجی شده است. این اجازه می‌دهد تا با درگیر کردن چندین ذینفع، بحث متمرکز بر روی یک موضوع پیچیده مورد استفاده قرار گیرد. بحث تعدیل شده برای شناسایی نقاط قوت و ضعف خاص در حاکمیت خاص VET و بر اساس توافق مورد استفاده قرار می‌گیرد.
۳۰	اریباس، فتسی و لنی	(۲۰۱۳)	حکمرانی خوب چند سطحی در آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای	روش شناسی این مطالعه اطلاعات اولیه و ثانویه تنظیمات حکمرانی VET و چرخه سیاستگذاری در کشورهای آذربایجان، کرواسی، قزاقستان، صربستان، تونس و اوکراین است. یافته‌های کلیدی شامل شناسایی برخی روندها، مکانیسم‌های هماهنگی و اقدامات بنیاد مهارت‌آموزی اروپا برای ایجاد حکمرانی چندسطحی خوب در VET با کشورهای شریک، است که در نهایت، نمونه‌هایی از موفقیت‌ها و شکاف‌ها در مشارکتهای افقی و عمودی را بیان می‌کند و یک نقشه / نگاشت برای توسعه عملکرد حکمرانی چند سطحی خوب معرفی می‌کند.
۳۱	لتمایر	(۲۰۱۱)	کشف رهبری در آموزش و مهارت‌آموزی	یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که تحولات حکمرانی بر نقش‌های رهبر آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای، وظایف کاری و الزامات شایستگی تأثیر دارد. خوشه‌ها و گروه‌های درسی برنامه کاری آموزش و مهارت‌آموزی، هشت گروه را ایجاد کرد که یکی از آنها مربوط به معلمان و مربیان بود.
۳۲	اولیور	(۲۰۱۰)	پیچیدگی در حکمرانی آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای	یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که تمرکز بر فرآیندهای تصمیم‌گیری نادرست است و باید اثرات سایر فرآیندهای سیستم پیچیده را در نظر گرفت. اول، بحث باید گسترده شود تا به این نکته توجه شود که چگونه چارچوبهای حکمرانی از تفاوت‌های تاریخی و سیاسی، مانند تأثیر ساختارهای دولت فدرال، پدید می‌آید.

ردیف	پژوهشگر	سال	عنوان پژوهش	یافته های تحقیق
				آیند. سازگاری به چیزی بیش از فرآیندهای تصمیم گیری بستگی دارد. دوم، مقایسه های بین المللی حاکی از آن ابزارهای سیاستی پیچیده است، چه نتیجه تصمیم گیری های پیچیده باشند یا نه، ممکن است سازگاری بیشتری را در سیستم نشان دهند، اما انسجام سیستم را نیز تهدید کنند. در نهایت، فرآیندهای پیچیده برای تخصیص منابع و تولید بازخورد به نظر می رسد که مسؤلیت پذیری سیستم را افزایش می دهد، اگرچه ممکن است پیامدهای ناخواسته برای سایر پیامدهای سیستم هنوز ظاهر شود.
۳۳	استون و لوئیس	(۲۰۱۰)	حکمرانی آموزش و مهارت آموزی در ایالت متحده آمریکا	دولت فدرال بودجه ای را برای حمایت از آموزش و مهارت آموزی حرفه ای به ایالتها ارائه می دهد. ایالت ها نیز به نوبه خود از سازمانهای محلی می خواهند تا برنامه هایی را برای استفاده از این وجوه ارائه دهند. تنوع این سیستم به دلیل انواع روشهایی که دولتها مسؤلیت اداره آموزش و مهارت آموزی حرفه ای متوسطه و فرامتوسطه را تعیین می کنند، پیچیده تر است. ابتکارات برای پیوند مهارت آموزی متوسطه و فرامتوسطه شامل آمادگی فنی، مسیرهای شغلی، و در جدیدترین قانون فدرال، برنامه های تحصیلی است. تقریباً تمام آموزش های مهارتی تحت حمایت دولت خارج از سیستم آموزشی از طریق دفتر کارآموزی و نیروی کار انجام می شود که هر دو توسط وزارت کار فدرال اداره می شوند. تعداد کارآموزان در این برنامه ها بسیار کمتر از کسانی است که آموزشهای مهارتی را از موسسات آموزشی دریافت می کنند.

با توجه به وجود ارتباطهای مستقیم و غیرمستقیم بین پژوهش حاضر با پژوهشهای قبلی می توان گفت، این پژوهش در راستای نتایج پژوهشهای قبلی انجام شده و در جهت بهبود، تکمیل و رفع نارسائیهای آنها تلاش کرده است. شناسایی و انتخاب پژوهشهای فوق شامل ۱۸ پژوهش داخلی و ترجمه ۱۵ پژوهش خارجی معتبر و به روز می تواند به پرکردن خلاء ادبیات نظری در حوزه حکمرانی آموزشهای فنی و حرفه ای در ایران کمک شایانی نماید به طوری که شناسایی مولفه ها و شاخص های حکمرانی خوب و ارائه الگوهای اجرا و ارزیابی را در سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور به خوبی محقق خواهد ساخت.

تحلیل یافته های پژوهش

اولین بررسی بر روی داده های گردآوری شده، محاسبه فراوانی و درصد افراد شرکت کننده در تکمیل پرسشنامه می باشد. توزیع فراوانی و درصد فراوانی و درصد تراکمی پاسخگویان به تفکیک سه بخش شورای عالی، ستاد سازمان و استانهای کشور درج شده است. از میان ۳۹۸ نفر آزمودنی فراوانی شورای عالی ۳،۰، ستاد سازمان ۵،۳، و استانهای همدان ۴،۳، هرمزگان ۴،۳، مرکزی ۴،۰، مازندران ۲،۵، لرستان ۴،۸، گلستان ۳،۵، گیلان ۸،۵، کهگیلویه ۳،۳، کردستان ۳،۳، البرز ۲،۵، قم ۵،۰، قزوین ۵،۳، فارس ۴،۳، سیستان ۲،۸، سمنان ۳،۵، زنجان ۳،۵، خراسان جنوبی ۳،۰، خراسان شمالی ۷،۵، خراسان رضوی ۵،۰، چهار محال ۲،۸، اردبیل ۳،۵ و آذربایجان غربی ۴،۵ درصد می باشند. همچنین این موضوع به صورت مرتب سازی شده از بالاترین به پائین ترین فراوانی پاسخگویان بر حسب

درصد فراوانی در استانهای کشور استان گیلان با ۸,۵ درصد و استان البرز با ۲,۵ درصد به ترتیب بالاترین و پائین‌ترین مشارکت را در تکمیل پرسش نامه‌ها داشته‌اند.

جنسیت

پاسخگویان شامل ۲۷۹ نفر مرد و ۱۱۹ نفر زن می‌باشند. مشاهده می‌شود از میان ۳۹۸ نفر آزمودنی ۷۰,۱ درصد مرد و ۲۹,۹ درصد زن می‌باشند.

سطح تحصیلات

از میان ۳۹۸ نفر آزمودنی ۱۴ نفر دارای مدرک فوق دیپلم و ۱۶۲ نفر لیسانس و ۲۲۲ نفر فوق لیسانس و دکترا می‌باشند یعنی از میان ۳۹۸ نفر آزمودنی ۳,۵ درصد دارای مدرک تحصیلی فوق دیپلم و ۴۰,۷ درصد لیسانس و ۵۵,۸ درصد فوق لیسانس و دکترا می‌باشند.

محل اشتغال

از میان ۳۹۸ نفر آزمودنی ۱۲ نفر با شورای عالی همکاری داشته‌اند و ۱۳۷ نفر در مراکز آموزشی دولتی و ۳۲ نفر در آموزشگاههای آزاد بخش خصوصی و ۱۹۶ نفر در ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استانهای کشور اشتغال داشته‌اند. به طوری که از میان ۳۹۸ نفر بالاترین محل اشتغال با ۴۹,۲۵ درصد فراوانی مربوط به ادارات کل استان و ۳,۰۲ درصد فراوانی مربوط به شورای عالی است.

نوع شغل

از میان ۳۸۹ نفر آزمودنی ۶۹ نفر مربی و ۱۲۱ نفر کارشناس و ۱۴۷ نفر رئیس اداره یا مرکز آموزشی، آموزشگاه آزاد و ۶۱ نفر مدیرکل و معاونین می‌باشند. یعنی ۳۶,۹ درصد روسای ادارات و مراکز آموزشی، ۳۰,۴ درصد کارشناسان ادارات کل و ۱۷,۳ درصد مربیان مراکز آموزشی و ۱۵,۳ درصد مدیران و معاونین می‌باشند.

سطح تجربه کاری

از میان ۳۹۸ نفر آزمودنی ۴۸ نفر دارای تجربه کاری تا ۱۵ سال و ۱۸۹ نفر از ۱۶ تا ۲۵ سال و ۱۶۱ نفر از ۲۶ سال به بالا می‌باشند. یعنی از میان ۳۹۸ نفر آزمودنی ۱۲,۱ درصد تا ۱۵ سال و ۴۰,۵ درصد از ۲۶ سال به بالا و ۴۷,۵ درصد بین ۱۶ تا ۲۵ دارای سنوات تجربه کاری می‌باشند.

بحث و نتیجه گیری

سوال ۱: الگوی پیاده‌سازی حکمرانی خوب در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش، کیفی و به روش تکنیک توافق جمعی خبرگان سازمانی است. در واقع ابزار تحقیق فرمهای مصاحبه محقق ساخته برای شکل‌گیری الگوی پیاده‌سازی حکمرانی خوب شامل ماتریس متعامد حکمرانی-مدیریت آموزش فنی و حرفه‌ای، با اجرای پنل خبرگان و بحث و تبادل نظر با حضور ۲۰ نفر از خبرگان درون و برون سازمانی و انجام مذاکرات اقماعی و رسیدن به اجماع، است. ستونهای این ماتریس، ابعاد و مولفه‌های حکمرانی

شامل راهبری نهادی (دولت، صنعت، مجریان آموزش و انجمنهای علمی حرفه‌ای)؛ ترتیبات نهادی (بین الملل، فراسازمانی، سازمانی و فرو سازمانی)؛ تنظیمات نهادی (قوانین و سیاستها، تامین مالی و بودجه، تضمین کیفیت و یادگیری مادام العمر)؛ الزامات نهادی (نظام اطلاعات بازارکار، نظام صلاحیت حرفه‌ای، نظام پرداخت مبتنی بر صلاحیت حرفه‌ای و نظام پایش و ارزیابی حکمرانی) است و سطرهای این ماتریس، مدیریت آموزش فنی و حرفه‌ای شامل مراحل و فرایندهای مطالعات و پژوهش، نیازسنجی آموزشی، تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی، برنامه ریزی آموزشی، خدمات مشاوره شغلی، اجرای آموزش، سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای، رهگیری وضعیت اشتغال مهارت آموختگان و پایش و ارزیابی مدیریت می باشد. یافته‌های حاصل از گفتگوهای جمعی بر اساس هر سلول ماتریس متعادل فوق، و بر حسب اقدامات مهم و اولویتدار برای پیاده سازی حکمرانی خوب در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به شرح زیر ثبت و ضبط گردید.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب توسط دولت:

(شامل سه قوای حاکمه کشور و تمام کمیسیونهای تخصصی و شوراهای عالی و کارگروه‌های زیر مجموعه آن)

۱. مطالعات و پژوهش: ایجاد موسسه پژوهشی تخصصی فنی و حرفه‌ای با مشارکت بخش خصوصی و انجام تحقیقات علمی و میدانی برای شناسایی نیازهای کلیدی بازارکار و تحلیل نتایج پژوهش‌ها و ارائه گزارشات جامع به دستگاه‌های تصمیم‌گیرنده با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل اثربخشی در تطابق پژوهش‌ها با نیازهای واقعی و شفافیت در انتشار نتایج پژوهش‌ها برای بهره‌برداری آحاد مردم و فعال‌سازی بیش از پیش شورا و کمیته‌های تحقیق و توسعه و فناوری در دستگاه‌های اجرایی.

۲. نیازسنجی آموزشی: استفاده از ابزارهای مختلف (نظرسنجی، کارگاه‌های مشاوره و تحقیق) برای شناسایی نیازهای آموزشی فنی حرفه‌ای و مهارتی و همکاری جدی با نهادهای صنعتی و کارفرمایان برای به‌روز رسانی نیازهای آموزشی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل پاسخگویی در تهیه گزارشات از نتایج نیازسنجی و ارائه آن به ذینفعان و برابری/عدالت در دسترسی عادلانه به اطلاعات نیازهای آموزشی.

۳. تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی: برون سپاری وظیفه تدوین استانداردها از طریق شکل‌دهی کمیته‌های تخصصی شامل نمایندگان دولت و مجلس، کارفرمایان و خبرگان آموزشی و توسعه و به‌روزرسانی استانداردهای شایستگی بر اساس نیازهای صنعت با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل توانمندسازی در ایجاد ظرفیت لازم برای ذینفعان در تدوین استانداردها و هماهنگی و انسجام در همکاری میان دستگاه‌های مختلف برای ایجاد استانداردهای مشترک و مقبول همگان.

۴. برنامه‌ریزی آموزشی: تدوین اهداف آموزشی بر مبنای نیروی انسانی ماهر مورد نیاز مطابق اهداف برنامه‌های توسعه‌ای پنج ساله و طراحی برنامه‌های آموزشی بر اساس استانداردهای تدوین‌شده و نتایج نیازسنجی و

ایجاد تنوع در شیوه‌های آموزشی (آموزش حضوری و آنلاین) با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت، اطمینان از پوشش نیازهای مختلف مهارت‌آموزان و مسئولیت‌پذیری، اعلام برنامه‌های آموزشی و میزان پاسخگویی به نیازهای بازارکار.

۵. ارائه خدمات مشاوره شغلی: جلب مشارکت مراکز کاریابی داخلی و خارجی با مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای دولتی و خصوصی و برقراری رابط‌های مشاوره‌ای بین مهارت‌آموختگان و کارفرمایان و توسعه منابع و پلتفرم‌های آنلاین برای مشاوره شغلی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل مشارکت/همکاری در فعالیت مشترک بین مؤسسات آموزشی و صنایع و تعامل/ارتباطات در ایجاد شبکه‌های ارتباطی بین کارجویان و کارفرمایان سراسر استانهای کشور.

۶. اجرای آموزش: تعریف و طراحی پروژه‌های عملی ساخت یا تعمیرات فنی توسط همکاری مشترک مربیان و کارآموزان و اجرای دوره‌های آموزشی مطابق با برنامه‌ریزی‌ها و در نظر گرفتن آموزش عملی در محیط‌های کار و استفاده از مربیان با تجربه و مؤثر با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل شفافیت در اطلاع رسانی درباره جزئیات دوره‌ها و شیوه‌های تدریس و مسئولیت‌پذیری در ارزیابی مربیان و دوره‌ها بر اساس بازخوردها.

۷. سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای: ایجاد و توسعه مراکز سنجش مهارت و تعیین صلاحیت حرفه‌ای ملی و منطقه‌ای به کمک نظامات حرفه‌ای و برگزاری آزمونهای نظری و عملی معتبر برای تأیید صلاحیت مهارت‌آموختگان و توسعه سیستم‌های ارزیابی شایستگی مبتنی بر استانداردهای ارزشیابی و با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل اثربخشی/کارایی در سازوکارهای ارزیابی و نتایج مشخص و حاکمیت/تبعیت از قانون در تضمین انطباق ارزیابی‌ها با قوانین و مقررات.

۸. رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان: اخذ دسترسی به اطلاعات از طریق وب سرویس از پایگاه‌های داده‌های بزرگ کارکنان و کارگران سراسر کشور و ایجاد پایگاه داده و سیستم‌های رهگیری برای پیگیری وضعیت شغلی مهارت‌آموختگان در بازه‌های زمانی منظم و مرتب پس از اتمام دوره‌های مهارت‌آموزی و برگزاری نظرسنجی‌های دوره‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات در مورد وضعیت شغلی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات در برقراری ارتباط منظم با کارفرمایان برای به‌روز شدن اطلاعات و پاسخگویی در گزارش‌دهی دوره‌ای به ذینفعان در مورد وضعیت اشتغال آنان.

۹. پایش و ارزیابی مدیریت: تعیین شاخص‌های ارزیابی عملکرد نظیر تعیین نرخ اپتیمم برای میزان قبولی کارآموزان یک دوره برای هر مربی یا نرخ اشتغال کارآموزان بر حسب رشته‌های هر مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای، برای پیگیری موفقیت برنامه‌ها و برگزاری نشست‌های دوره‌ای برای بررسی و بهبود فرایندها با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل شفافیت در ارائه گزارش‌های عمومی در مورد پیشرفت پروژه‌ها و مسئولیت‌پذیری در انتشار نتایج ارزیابی‌ها و اقدامات اصلاحی لازم.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب توسط صنعت:

(شامل کلیه فعالیتهای اقتصادی یا بنگاههای تولیدی، صنوف و اتحادیه ها در بخشهای مختلف شامل کارفرمایان، مدیران و کارگران و اتاقهای سه گانه (بازرگانی، اصناف و تعاون))

۱. **مطالعات و پژوهش:** همکاری در برگزاری تحقیقات میدانی با کارگاهها و اتحادیههای صنعتی برای شناسایی نیازهای مهارتی و مشارکت متخصصین صنعت در تدوین و اجرای پژوهشها به منظور بررسی مهارت‌های ضروری با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل شفافیت در انتشار نتایج پژوهشها در قالب گزارش‌های عمومی.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** تشکیل کمیته‌های مشترک متشکل از نمایندگان صنعت برای شناسایی نیازهای آموزشی واقعی و استفاده از نظرسنجی‌ها و کارگاه‌های آموزشی جهت جمع‌آوری نظرات فعالان صنعت و کارفرمایان با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت در اطمینان از مشارکت تمامی ذینفعان و کارگران در فرایند نیازسنجی آموزشی و برآورد و اعلام نیروی انسانی مورد نیاز به دولت.

۳. **تدوین استانداردهای سه گانه مبتنی بر شایستگی:** همکاری با اتحادیه‌ها و صنوف برای تشکیل کمیته‌های استانداردسازی و تدوین و به‌روزرسانی استانداردهای مبتنی بر شایستگی با توجه به تغییرات سریع در بازار کار با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل توانمندسازی/ظرفیت سازی کارشناسان و اعطای نقش به صنعت در فرآیند تدوین استانداردهای مشاغل و حرف، استانداردهای ارزشیابی معیارهای عملکردی و استانداردهای آموزشی.

۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** تهیه برنامه‌های آموزشی مشترک برای آماده‌سازی نیروهای کار بر اساس استانداردهای جدید و ایجاد دوره‌های آموزشی ویژه در راستای نیازهای خاص صنعت با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت در اطمینان از پوشش نیازهای متنوع شاغلین صنعت در مراکز جوار و بین کارگاهی.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** برقراری ارتباط نزدیک بین مراکز آموزشی و بنگاه‌های اقتصادی برای ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی مؤثر و ایجاد پلتفرم‌های آنلاین برای اتصال کارجویان با فرصت‌های شغلی موجود با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل مشارکت/همکاری در توسعه همکاری‌های دوجانبه بین صنعت و مراکز آموزشی.

۶. **اجرای آموزش:** اجرای برنامه‌های آموزشی در همکاری با کارگاهها و صنایع به منظور ارائه آموزش‌های عملی و کارورزی در محیط واقعی کار و نظارت بر کیفیت آموزشها توسط متخصصان صنعت با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری/ایفای نقش در ارزیابی کیفیت آموزشی و ارائه بازخورد به مراکز آموزشی.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** همکاری در طراحی پروژه‌های آزمونهای عملکردی در رشته‌های فنی و اجرای آزمون‌های ارزیابی شایستگی با همکاری مربیان و فعالان صنعت و تدوین معیارهای ارزشیابی منطبق با استانداردهای شایستگی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل کارایی/اثربخشی در تحلیل و بررسی نتایج ارزیابی‌ها به منظور بهبود فرآیندهای آموزشی و فرایندهای خط تولید صنایع.

۸. **رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان:** ایجاد سیستم‌های پایش و رصد وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان به منظور تحلیل روند اشتغال و جمع‌آوری داده‌ها از کارفرمایان درباره استخدام مهارت‌آموختگان و با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات در برقراری ارتباط مستمر با مهارت‌آموختگان برای دریافت نظرات و اطلاعات آنان در اصلاح و بهبود برنامه‌های آموزشی.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** کمک در طراحی شاخص‌های ارزیابی عملکرد مرتبط با نیازهای بازار کار و سطح مهارت‌ها و برگزاری جلسات دوره‌ای با حضور نمایندگان صنعت برای بررسی پیشرفت‌ها و چالش‌ها و با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون در تضمین انطباق تمامی فعالیت‌ها با قوانین و مقررات و جلوگیری از انحراف برنامه‌های آموزشی.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب توسط مجریان آموزش:

(شامل کلیه موسسات ارائه دهنده آموزشهای فنی و حرفه‌ای دولتی و خصوصی داخل کشور از جمله مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای ثابت، آموزشگاههای آزاد، مراکز جوار دانشگاه، صنایع و صنوف، زندان و پادگان و سایر موسسات مهارت آموزی دولتی، غیر دولتی و عمومی است)

۱. **مطالعات و پژوهش:** برگزاری تحقیقات جامع برای شناسایی نیازها و چالش‌های آموزشی به ویژه در مراکز جوار کارگاهی و زندان‌ها، پادگانها، مراکز جوار دانشگاهی و سایر مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای شامل آموزش و پرورش، دانشگاه توسعه مهارت، دانشگاه علمی کاربردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایجاد برای بانک اطلاعاتی از پژوهش‌ها و پروژه‌های موفق در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل جامعیت در تحقیقات و شفافیت در انتشار گزارشات پژوهش‌ها و نتایج آن‌ها به عموم و ذینفعان.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** تشکیل گروه‌های مشورتی با حضور کارشناسان صنعت و نمایندگان مراکز آموزش برای جمع‌آوری نیازهای آموزشی و تحلیل داده‌های بازار کار به منظور شناسایی نیازهای آتی و چالش‌های موجود و با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت در اطمینان از اینکه نیازسنجی‌ها شامل همه اقشار جامعه و گروه‌های هدف و مخاطبین آموزشی است.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** همکاری با سازمان‌ها و نهادهای مرتبط برای تدوین استانداردهای مناسب متناسب با نیازهای واقعی بازار کار و در نظر گرفتن نظرات و تجربیات مربیان و کارفرمایان در تدوین این استانداردها و با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل توانمندسازی در اعطای نقش به کارفرمایان و توانمند سازی مربیان در فرآیندهای استانداردسازی.

۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** طراحی و برنامه‌ریزی دوره‌های آموزشی با توجه به استانداردهای شایستگی و نیازسنجی‌ها و ارزیابی و کالیبراسیون محتوای آموزشی به منظور تکمیل و به‌روز رسانی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت در شمول تمامی رشته‌ها و مهارت‌ها در برنامه‌های آموزشی، به‌ویژه برای مراکز جوار و بین کارگاهی و دانشگاه‌ها.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** برقراری ارتباط مستقیم با صنایع و کارفرمایان برای ارائه اطلاعات مشاوره‌ای به مهارت‌آموزان و توسعه برنامه‌های مشاوره‌ای برای کارآفرینی و اشتغال‌زایی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مشارکت/ همکاری در میان مراکز آموزشی، صنایع و کارفرمایان برای ایجاد فرصت‌های شغلی جدید.

۶. **اجرای آموزش:** تشریک مساعی در اجرای برنامه‌های آموزشی در مراکز مختلف به‌ویژه در جوار صنعت و سایر مراکز غیردولتی و نظارت دقیق بر فرآیند آموزشی و ایجاد محیط‌های یادگیری فعال با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری در پیگیری و ارزیابی میزان تاثیر دوره‌های آموزشی بر یادگیری مهارت‌آموزان.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** طراحی نظام ارزیابی استاندارد برای سنجش مهارت‌آموزان با توجه به استانداردهای شایستگی و برگزاری آزمون‌های عملی و نظری به‌صورت دوره‌ای و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل کارایی/ اثربخشی در ارزیابی مداوم روندهای آموزشی و اصلاح آنها بر اساس نتایج سنجش.

۸. **رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان:** کمک در بارگذاری اطلاعات لازم در سامانه پایش وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان و جمع‌آوری داده‌ها از کارفرمایان درباره جذب و وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ ارتباطات در برقراری ارتباط مستمر با مهارت‌آموختگان برای شناخت تجربیات و مشکلات آنها و جلب و هدایت ایشان به سوی اشتغال‌پذیری در صنعت، کارآفرینی و یا خوداشتغالی.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** مشارکت در اجرای نظام پایش و ارزیابی مستمر برای تحلیل عملکرد مراکز آموزشی و تضمین بهبود مستمر و ارزیابی تاثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بر افزایش مهارت‌های شغلی و درصد استخدام یا اشتغال‌زایی مهارت‌آموختگان با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل حاکمیت/ تبعیت از قانون در پیروی از اصول قانونی و مقررات آموزشی در تمامی مراحل مدیریت، برنامه‌ریزی و اجرا و سنجش.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب توسط انجمنهای علمی حرفه‌ای:

(شامل موسسات تخصصی علمی پژوهشی غیر دولتی واسط نظامهای حرفه‌ای، دولت، صنعت و مجریان آموزشی است)

۱. **مطالعات و پژوهش:** برقراری همکاری‌های مشترک بین انجمن‌ها و مراکز پژوهشی برای شناسایی چالش‌ها و نیازهای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و تدوین گزارشات پژوهشی جامع براساس یافته‌های میدانی و نیازسنجی‌های بازارکار و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت در انتشار نتایج تحقیقات و مطالعات به‌صورت عمومی و در دسترس.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** طراحی و اجرای نظرسنجی‌ها که شامل نظرات صنعتگران، کارفرمایان و کارآموزان و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده برای شناسایی نیازهای مهارت‌آموزی واقعی بازارکار با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/ عدالت در اطمینان از اینکه نیازسنجی‌ها شامل همه ذینفعان و گروه‌های هدف است.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** همکاری با سازمان‌ها و نهادهای مرتبط برای ایجاد و به‌روزرسانی استانداردهای آموزشی با توجه به استانداردهای بین‌المللی و جمع‌آوری نظرات و تجربیات اعضای

انجمن برای بهبود فرایند تدوین استانداردها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل توانمندسازی و اعطای نقش به کارشناسان و محققین در فرآیندهای تدوین استانداردهای شغل، ارزشیابی و آموزش مبتنی بر شایستگی.

۴. برنامه‌ریزی آموزشی: طراحی دوره‌های بین‌رشته‌ای با توجه به فناوری‌های نوین و نیازهای بازار کار و بررسی و به‌روزرسانی محتوای آموزشی بر اساس نظرسنجی‌ها و پیشرفت‌های علمی و مشاغل آینده با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت در ایجاد محتوا برای همه سطوح تحصیلی و گروه‌های مختلف به‌ویژه در حوزه‌های تخصصی.

۵. ارائه خدمات مشاوره شغلی: ایجاد شبکه‌ای از مشاوران شغلی که می‌توانند در حوزه‌های مختلف به کارآموزان و کارفرمایان صنعت و صنوف کمک کنند و برگزاری کارگاه‌های آموزشی و سمینارها برای اطلاع‌رسانی درباره فرصت‌های حرفه‌آموزی برای کارگران و کارفرمایان و مسیریابی شغلی برای کارجویان با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مشارکت/همکاری در ترویج همکاری‌های بین انجمن‌ها و صنایع برای افزایش شایستگی‌های شغلی.

۶. اجرای آموزش: شرکت در اجرای کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مبتنی بر استانداردهای تدوین شده و برگزاری دوره‌های عمل‌گرایانه و کارآموزی مبتنی بر تجربیات عملی در صنایع با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری/ایفای نقش در نظارت بر کیفیت آموزش‌ها و ارزیابی اثرات آن‌ها بر یادگیری.

۷. سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای: طراحی پروژه‌های عملکردی آزمون در حرفه‌های مختلف و برگزاری آزمون‌های استاندارد برای سنجش مهارت‌آموزان و ارزیابی عملکرد دوره‌های آموزشی و برقراری سیستم‌های ارزیابی مستمر و معتبر در حوزه‌های مختلف به عنوان ارزیاب و آزمون‌گران فنی و حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل کارایی/اثربخشی در ارزیابی نتایج و تطابق آن با استانداردهای پیشین و بهبود اهداف آموزشی.

۸. رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان: راه‌اندازی پایگاه داده ملی برای ثبت و رصد وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان و جمع‌آوری اطلاعات و نظرات از کارفرمایان برای بهبود چشم‌اندازهای شغلی متناسب با نیازهای بازار با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات در گسترش تعاملات با مهارت‌آموختگان برای اطمینان از تسهیل شرایط اشتغال.

۹. پایش و ارزیابی مدیریت: اعطای مسؤلیت به کمیته‌های تخصصی برای ارزیابی و پایش مداوم فرآیندهای آموزشی و تحلیل و انتشار گزارش‌های شفاف از دستاوردهای آموزشی و گزارش‌های مالی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون در پایبندی به قوانین و استانداردهای بین‌المللی در تمامی مراحل.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب در سطح بین‌الملل:

(شامل سازمانها و موسسات بین‌المللی و جهانی و کشورهای دنیا)

۱. **مطالعات و پژوهش:** ایجاد همکاری‌های بین‌المللی و ارتقاء همکاری با مؤسسات پژوهشی جهانی و تبادل داده‌ها و تجربیات موفق و تشکیل کمیته‌های علمی و شکل‌گیری گروه‌های پژوهشی به منظور بررسی نیازهای بازارکار با همکاری ذینفعان و متخصصان و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل اثربخشی یافته‌ها و کاربست آن در کشور و شفافیت در انتشار نتایج تحقیق در دسترس عموم قرار گیرد برای ایجاد اعتماد.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** تشکیل گروه‌های مشاور و تشکیل کمیته‌های مشورتی با مشارکت نمایندگان دولت، نهادهای خصوصی و جامعه برای شناسایی نیازهای آموزشی کارگاه‌های بزرگ و بنگاههای اقتصادی کشور همچنین تحلیل نیازها به صورت چندجانبه با استفاده از روش‌های تحلیلی مبتنی بر داده‌های بین‌المللی برای شناسایی الزامات آموزشی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت دراطمینان از شمولیت همه ذینفعان در فرآیند نیازسنجی.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** تدوین استانداردها به صورت مشارکتی در همکاری دولت و نهادهای آموزشی با شرکای اجتماعی برای تدوین و به‌روزرسانی استانداردهای شایستگی و استفاده از تجربیات جهانی در بهره‌گیری از استانداردهای موفق بین‌المللی متناسب با شرایط محلی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل توانمندسازی و اعطای نقش به ذینفعان برای مشارکت در تدوین استانداردها.

۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** تشکیل شوراهای مشورتی، ایجاد شوراهای آموزشی ملی و منطقه‌ای برای برنامه‌ریزی و هماهنگی دوره‌های آموزشی با استفاده از استراتژی‌های ملی در تدوین استراتژی‌های چندجانبه با توجه به نیازهای محلی و بین‌المللی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت در طراحی برنامه‌های آموزشی شامل تمامی سطوح و گروه‌های مختلف.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** ایجاد شبکه‌های مشاوره و تقویت شبکه‌های مشاوره شغلی با حضور نمایندگانی از صنایع و نهادهای آموزشی و دوره‌های کارآفرینی در برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای توانمندسازی کارآموزان در زمینه‌های کارآفرینی، استارت‌آپی و حتی تاسیس شرکت‌های دانش بنیان با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مشارکت/همکاری در ایجاد بسترهایی برای همکاری بین صنایع و نهادهای آموزشی.

۶. **اجرای آموزش:** استفاده از نظرات کارشناسان بین‌المللی در ارزیابی مستمر کیفیت آموزش و تعریف شاخص‌های ارزیابی برای تحلیل اثربخشی برنامه‌های آموزشی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری در به‌کارگیری سیستم‌های ارزیابی برای بازخورد و بهبود مستمر و نظارت مرکزی و محلی در برقراری ساز و کارهای نظارتی مناسب در سطوح مختلف (ملی، منطقه‌ای، محلی).

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** ارائه الگوها و مدل‌های ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای نیروی کار و ایجاد سامانه‌های ارزیابی برای طراحی نظام ارزیابی جامع و شفاف برای سنجش مهارت‌آموزان بر اساس استانداردهای تعریف شده و تحلیل و نقد و ارائه بازخورد برای برقراری ارتباط مستمر با اعضای آموزشی و کارفرمایان

برای جمع‌آوری نتایج از موفقیت‌های آموزش با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل کارایی/ اثربخشی در مقایسه نتایج ارزیابی‌ها با استانداردهای بین‌المللی و بهبود مداوم.

۸. رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان: کمک و مشاوره در ایجاد پایگاه داده اشتغال و طراحی سامانه‌ای جامع برای رصد و پیگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان و تحلیل داده‌های بازارکار و جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها برای شناسایی روندهای شغلی و کارآمدی دوره‌ها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ ارتباطات در برقراری ارتباطات فعال با مهارت‌آموختگان برای جمع‌آوری اطلاعات و بهبود فرآیندها.

۹. پایش و ارزیابی مدیریت: ایجاد کمیته‌های ارزیابی بین‌المللی و تأسیس کمیته‌های ارزیابی منسجم از نمایندگان دولت، صنعت و جامعه برای سنجش عملکرد برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و گزارش‌دهی شفاف در انتشار گزارش‌های تحلیلی از نتایج ارزیابی‌ها و بینش‌های حاصل از آن‌ها و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل حاکمیت/ تبعیت از قانون در رعایت قوانین و ضوابط در تمامی مراحل فرآیندهای مدیریتی و آموزشی.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب در سطح فراسازمانی

(شامل دستگاههای اجرایی و نهادهای بالادستی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مانند سازمان برنامه و بودجه، سازمان اداری و استخدامی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و کلیه وزارتخانه‌های ایران، مجلس، دولت و قوه قضائیه و شوراهای عالی نظیر شورای عالی اشتغال و شورای عالی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و ...)

۱. مطالعات و پژوهش: برقراری همکاری‌های بین‌سازمانی و ایجاد گروه‌های پژوهشی مشترک بین وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها برای شناسایی چالش‌های موجود و امکان عضویت نخبگان سایر دستگاه‌های آموزشی در شورای پژوهش آنها و توسعه سیستم‌های اطلاعاتی، ایجاد پایگاه‌های داده و سامانه‌های اطلاعاتی مشترک برای جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات مرتبط با بازارکار و نیازهای آموزشی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت در انتشار گزارش‌های پژوهشی و داده‌ها برای ذینفعان و تصمیم‌گیرندگان، به منظور افزایش اعتماد.

۲. نیازسنجی آموزشی: تشکیل کمیته‌های نیازسنجی و ایجاد گروه‌های مشورتی شامل نمایندگان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه، مرکز آمار ایران و بخش خصوصی و جامعه جهت شناسایی نیازهای آموزشی بر اساس تحلیل داده‌ها و آمار و تحقیقات میدانی و نظرسنجی در انجام نظرسنجی‌های هدفمند برای جمع‌آوری دیدگاه‌های متنوع از ذینفعان و گروه‌های مختلف و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت در اطمینان از شمولیت تمامی گروه‌های اجتماعی در فرآیند نیازسنجی.

۳. تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی: همکاری بین وزارتخانه‌ها در تشکیل کمیته‌های مشترک راهبری برای تدوین استانداردها با مشارکت ذینفعان شامل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و شورای عالی آموزش و تربیت و توسعه استانداردهای شایستگی در تعریف و به‌روزرسانی استانداردها بر اساس تجربیات

جهانی و نیازهای محلی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل توانمندسازی در مشارکت فعال همه ذینفعان فرا سازمانی در فرایند تدوین استانداردها.

۴. برنامه‌ریزی آموزشی: توسعه برنامه‌های جامع و تهیه برنامه‌های آموزشی با تأکید بر مهارت‌های چندجانبه و آتیه‌نگر برای پاسخگویی به نیازهای بازار کار و ایجاد شوراهای تخصصی و تشکیل شوراهای و گروه‌های کاری فراسازمانی برای بررسی و به‌روزرسانی برنامه‌های آموزشی بر اساس تحولات صنعتی و اقتصادی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل فراگیری/ جامعیت در اطمینان از طراحی برنامه‌ها برای همه گروه‌های سنی و تحصیلی.

۵. ارائه خدمات مشاوره شغلی: ایجاد شبکه‌های مشاوره و همکاری میان نهادهای دولتی، خصوصی و غیردولتی بالادستی برای ارائه مشاوره‌های شغلی به کارآموزان و توسعه خدمات مشاوره‌ای آنلاین و ایجاد سامانه‌های تعاملی برای هدایت و مشاوره شغلی به‌روز و دسترس‌پذیر و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مشارکت/ هماهنگی در تشویق به همکاری میان موسسات آموزشی و نهادها برای ارائه خدمات بهینه به کارجویان و کارآموزان.

۶. اجرای آموزش: نظارت و کنترل کیفیت و ایجاد سیستم‌های نظارتی و ارزیابی در سطح ملی و محلی برای اجرا و مانیتورینگ کیفیت آموزش‌های ارائه شده و توسعه سیستم‌های بازخورد در به کارگیری ابزارها و سیستم‌های بازخورد از طرف کارآموزان و مهارت‌آموختگان به منظور بهبود مستمر و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری در نظارت بر برنامه‌ها و ارزیابی مستمر نتایج.

۷. سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای: طراحی نظام ارزیابی جامع و ایجاد نظام ارزیابی برای سنجش مهارت‌آموزان با توجه به استانداردهای سه‌گانه و اعطای گواهی‌نامه‌های معتبر در همکاری با نهادهای ملی و بین‌المللی و فراسازمانی برای تأیید صلاحیت حرفه‌ای و اعطای مدارک مورد تأیید و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل کارایی/ اثربخشی در اطمینان از اینکه نتایج ارزیابی‌ها با استانداردهای جهانی همخوانی دارد.

۸. رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان: ایجاد سیستم رصد اشتغال و راه‌اندازی سامانه‌ای برای رصد وضعیت شغلی مهارت‌آموختگان به‌صورت مستمر و تحلیل وضعیت شغلی آنان و جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها درباره روندهای اشتغال و نیازهای بازار کار و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات در برقراری روابط پایدار با مهارت‌آموختگان و صنایع برای جمع‌آوری اطلاعات کاربردی.

۹. پایش و ارزیابی مدیریت: ایجاد کمیته‌های ارزیابی و تأسیس کمیته‌های پایش و بهبود استراتژی‌های آموزشی در سطوح مختلف و گزارش‌دهی شفاف در انتشار گزارش‌های تحلیلی به منظور بررسی نتایج و ارزیابی‌های ساختاری و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون در رعایت اصول و ضوابط قانونی در تمامی سطوح و مراحل مدیریت.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب در سطح سازمانی

(منظور سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و معاونتها و دفاتر ستادی و شوراهای داخلی آن است)

۱. **مطالعات و پژوهش:** ایجاد گروه‌های پژوهشی و تشکیل گروه‌های تحقیقاتی برای نیازسنجی پژوهشی و تعیین موضوعات بدیع و بکر در حوزه فناوریهای آموزشی نوپدید و روشها و فنون تدریس خلاق مربیان و تحلیل نیازهای آموزشی بازار کار و مشخص کردن شایستگی‌های لازم و توسعه سامانه‌های جمع‌آوری داده با استفاده از فناوری‌های نوین برای جمع‌آوری داده‌های مرتبط با نیازهای آموزشی و شغلی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت، پاسخگویی به تقاضای نیروی کار بنگاههای اقتصادی کشور و تربیت مربی و پژوهشگران دانا و توانمند.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** تشکیل کمیته‌های ذینفعان و ایجاد کمیته‌های تخصصی شامل نمایندگان صنعت، دانشگاه و کارفرمایان، استادکاران و صاحبان صنوف و اتحادیه‌ها در تعیین نیازهای آموزشی و استفاده از نظرسنجی‌ها و یافته‌های کارآموزان در جمع‌آوری اطلاعات از کارآموزان و کارجویان و شاغلین برای شناسایی نیازها و گزارشات و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت در دسترسی با داده‌ها و توانمندسازی کارشناسان صنعت.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** همکاری با شرکای اجتماعی و همکاری با نهادها و سازمان‌های صنعتی برای تدوین استانداردهای شایستگی و بازنگری مداوم استانداردها و تضمین بازنگری و به‌روزرسانی استانداردها بر اساس تحولات بازار کار و فناوریها به ویژه فناوریهای نوظهور و برفکن با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مشارکت، اثربخشی و کارایی استانداردها در ارتقای آموزش فنی و حرفه‌ای.

۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** طراحی پروژه‌های آموزشی جامع و ایجاد برنامه‌های آموزشی با توجه به استانداردهای شایستگی و نیازهای شغلی و توسعه مسیرهای یادگیری متنوع و راه‌اندازی دوره‌های آموزشی آنلاین و حضوری به منظور پیشبرد یادگیری با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب در فراگیری/جامعیت، مسئولیت‌پذیری دفاتر ستادی.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** ایجاد مراکز مشاوره شغلی و تأسیس مراکز مشاوره برای راهنمایی کارآموزان در زمینه انتخاب شغل و مسیر شغلی و برگزاری کارگاه‌های مهارت‌آفرینی و فراهم کردن کارگاه‌هایی برای افزایش مهارت‌های حرفه‌ای از طریق مشاوره و آموزش‌های تخصصی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات با بخش خصوصی و کارباییها و توانمندسازی کارشناسان و ظرفیت‌سازی هدایت شغلی کارجویان در آنها.

۶. **اجرای آموزش:** توسعه همکاریها در ایجاد مراکز عالی حرفه‌ای با اتحادیه و صنوف و نظارت بر کیفیت آموزش، توسعه و استقرار سیستم‌های مبتنی بر نظارت و ارزیابی کیفیت فرایندهای آموزشی و تربیت مربی پیشبرد روابط بین مدیران و مربیان، ایجاد کانال‌های مناسب برای تبادل نظر و بهبود عملکرد آموزش‌دهندگان با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل کارایی/اثربخشی، شفافیت.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** ایجاد مراکز سنجش مهارت و تعیین صلاحیت حرفه‌ای ملی جهت اعتباربخشی مراکز آموزشی در سراسر کشور و توسعه نظام ارزشیابی معتبر و ایجاد سیستمی برای سنجش و ارزیابی مهارت‌ها بر پایه استانداردهای قبلی و اعطای گواهی‌نامه‌های معتبر و همکاری با نهادهای اجرایی

برای تأسیس گواهی‌نامه‌های شایستگی و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری، حاکمیت/ تبعیت از قانون.

۸. رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان: ایجاد پایگاه داده شغلی کارآموزان و توسعه سامانه رصد وضعیت شغلی مهارت‌آموختگان با کمک پایگاه‌های داده بزرگ سازمانهای تأمین اجتماعی یا پایگاه اطلاعات ایرانیان و تحلیل داده‌های آن و تحلیل روندهای اشتغال و بیکاری نیروی کارفعال و بررسی و تحلیل داده‌ها برای شناسایی نیازها و تغییرات بازارکار با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات، اثربخشی.

۹. پایش و ارزیابی مدیریت: تشکیل کمیته‌های ارزیابی و پایش و بهبود مستمر خدمات آموزشی و گزارش‌دهی منظم و انتشار گزارش‌های دوره‌ای به منظور ارزیابی و شفاف‌سازی عملکرد از مدیریت آموزش در مراکز آموزشی از مرحله ثبت نام تا تحویل گواهی‌نامه مهارت و اشتغال به کار در واحدهای تولیدی یا اقتصادی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت، پاسخگویی.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب در سطح فرسازمانی

(منظور دقیقاً ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استانهای زیر نظر سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و مراکز آموزش دولتی و آموزشگاههای آزاد خصوصی و مراکز آموزش جوار صنایع و صنوف، زندان و پادگان و دانشگاه‌های زیر مجموعه ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استانها است)

۱. مطالعات و پژوهش: تحقیقات محلی و انجام تحلیل‌های محلی برای شناسایی نیازهای خاص بازارکار هر استان و منطقه و همکاری با دانشگاه‌ها و ایجاد همکاری با مؤسسات تحقیقاتی و دانشگاه‌های محلی برای تأمین داده‌های لازم با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت و پاسخگویی و هماهنگی با سایر دستگاه‌های استان.

۲. نیازسنجی آموزشی: تشکیل گروه‌های مشاوره محلی و برقراری مشاوره با نمایندگان صنایع و کارکنان برای جمع‌آوری نیازها و اولویتهای و نظرسنجی از جوانان، زنان و روستائیان و جمع‌آوری اطلاعات از جوانان جویای کار و کارآموزان برای شناسایی انتظارات آنها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت به اطلاعات آموزشی.

۳. تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی: آزمایش و اعتبارسنجی معیارهای شایستگی در مراکز مختلف و اعتبارسنجی آنها بر اساس تجربیات واقعی و شرکت در نظرات ذینفعان و جلب نظرات ذینفعان محلی از جمله کارفرمایان و کارآموزان و شاغلین در فرآیندهای تدوین استانداردها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مشارکت/ اثربخشی و کارایی استانداردهای شغل، ارزشیابی و آموزش مبتنی بر شایستگی.

۴. برنامه‌ریزی آموزشی: طراحی برنامه‌های محلی، ایجاد برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای منطقه‌ای و صنعتی مشخص و یکپارچگی با صنایع محلی در همکاری نزدیک با صنایع جهت تأمین برنامه‌های کارآموزی و اشتغال با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت، یکپارچگی و مسئولیت‌پذیری.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** ایجاد مراکز مشاوره حرفه آموزشی محلی و راهاندازی مراکز مشاوره در ادارات کل و مراکز آموزش برای راهنمایی کارآموزان و برگزاری کارگاه‌های شغلی و برگزاری کارگاه‌های مشاوره شغلی برای آموزش جوانان، زنان و روستائیان در مورد شبکه‌ها یا مسیرهای شغلی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات و یکپارچگی.

۶. **اجرای آموزش:** جلب مشارکت بخش خصوص به ویژه صنایع و صنوف در سرمایه گذاری در توسعه آموزشهای فنی و حرفه ای استانی و محلی و توسعه معیارهای ارزیابی کیفیت و طراحی سیستم‌های ارزیابی و پایش کیفیت آموزش‌ها در مراکز و ایجاد شبکه‌های بین‌مرکزی و برقراری ارتباط و همکاری بین مراکز آموزشی به منظور بهبود کیفیت و تبادل تجارب و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل همافزایی، اثربخشی و شفافیت.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** دعوت از صنعتگران و صاحبان صنایع به عنوان آزمونگران فنی و ایجاد نظام ارزیابی محلی، توسعه سیستم‌های ارزشیابی مهارت‌ها بر اساس نیازهای بازارکار محلی و گواهینامه‌های معتبر در اعطای گواهینامه‌های مهارت به کارآموزان با اعتبار محلی و کشوری و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری و حاکمیت/تبعیت از قانون در تقویت کیفیت خدمات.

۸. **رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان:** کاربری و بهره‌برداری از سامانه رصد اشتغال و تشویق سایر دستگاهها در جهت همکاری در برای پیگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان و تحلیل داده‌های اشتغال آنان و بررسی داده‌های به‌دست‌آمده برای شناسایی فرصت‌های جدید شغلی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات و اثربخشی.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** گزارش‌دهی منظم و ایجاد سیستم گزارشی برای ارزیابی عملکرد مراکز و شفاف‌سازی نتایج به ذینفعان و تحلیل و بازخورد در تحلیل مستمر بازخوردها و اصلاح فرآیندها بر اساس نظرات ذینفعان و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت و پاسخگویی در فرایندهای مدیریت آموزش در مراکز آموزش دولتی و غیردولتی استان.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب از طریق قوانین و سیاستها:

(شامل قانون، سیاستها، مقررات و راهبردها، آئین نامه‌ها، دستورالعملها، بخشنامه‌ها و شیوه نامه‌ها)

۱. **مطالعات و پژوهش:** سیاست‌های پژوهشی و تدوین و تصویب قوانین و سیاست‌هایی برای حمایت از پژوهش‌های مرتبط با آموزش و تأمین مالی تحقیقات و ایجاد بانک اطلاعاتی و تشکیل اطلاعات از پژوهش‌ها و داده‌های مرتبط با مهارت‌آموزی برای تسهیل دسترسی و تحلیل با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب در شفافیت و اثربخشی.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** قانون‌گذاری برای نیازسنجی، تولید و تصویب آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی برای تأمین نیازسنجی آموزش‌های فنی مرتبط با بازار کار و تدوین راهکارهای تسهیل‌گری در ایجاد سازوکارهای مشارکت ذینفعان در شناسایی نیازهای آموزشی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب در برابری/عدالت آموزشی.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** تنظیم‌گری و تنظیم سیاست‌ها و تصویب مقرراتی برای تدوین و پیاده‌سازی استانداردهای شایستگی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و تشکیل کمیته‌های تخصصی برای بازنگری مداوم استانداردها با حضور کارشناسان صنایع و کارفرمایان صنعت و صنوف با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل مشارکت/همکاری و مسئولیت‌پذیری.

۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** تدوین و تصویب قوانین و تخصیص منابع مالی کافی برای برنامه‌ریزی و اجرا شدن سیاست‌های آموزشی و تدوین روش‌های انعطاف‌پذیر و تدوین دستورالعمل‌هایی برای ایجاد برنامه‌های آموزشی منعطف و مبتنی بر شایستگی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل کارایی/اثربخشی و فراگیری/جامعیت.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** ایجاد و تأسیس مراکز مشاوره شغلی با حمایت مالی و قانونی جهت ارتقای مشاوره شغلی و تنظیم‌گری در خصوص خدمات مشاوره شغلی در تصویب قوانین مشاوره و حمایت از کارآموزان در زمینه اشتغال و مشاوره شغلی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب در تعامل/ارتباطات و توانمندسازی.

۶. **اجرا و مدیریت آموزش:** اعتباربخشی و رتبه‌بندی و توسعه سازوکارهای اعتباربخشی و نظارت بر کیفیت مراکز آموزشی و تدوین قوانین مرتبط و الزامات گزارش‌دهی شفاف برای تمامی مراکز آموزشی و نظارت بر اجرای این فرآیندها با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب در شفافیت و تبعیت از قانون و مقررات آموزشی.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** ایجاد قوانین و مقررات مشخص برای سنجش و ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای و اعتبارات مهارتی و نظارت و امنیت حقوقی و تضمین حقوق افراد در فرآیند سنجش و ارزشیابی از طریق ساز و کارهای قانونی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب در مسئولیت‌پذیری و شفافیت.

۸. **رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان:** تأسیس و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی برای پیگیری وضعیت اشتغال و ارائه داده‌های قابل دسترس و وضع قوانین حمایتی جهت تسهیل اشتغال مهارت‌آموختگان و ارائه مشوق‌های مالی برای کارفرمایان با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب در تعامل/ارتباطات و اثربخشی.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** تأسیس نهادهای مستقل برای پایش و ارزیابی مستمر سیستم آموزش و مشاوره و تدوین فرآیندهای بازخورد و ایجاد الگوهای بازخورد و تجزیه و تحلیل نتایج ارزیابی به منظور بهبود مستمر با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب در شفافیت و پاسخگویی.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب از طریق تامین مالی و بودجه

(شامل صندوق ملی مهارت‌آموزی (دولتی)، صندوق مهارت‌آموزی بخشی (کارفرمایان صنعت)، دریافت مالیاتی مهارت‌آموزی برای کارفرمایان و کارگران (با اعمال مشوقها یا معافیتها)، وام؛ کمک اهدا کنندگان بین‌المللی و دریافت هزینه‌های آموزشی)

۱. **مطالعات و پژوهش:** تأمین مالی تحقیقات و تأسیس صندوق‌های پژوهشی برای حمایت مالی از پروژه‌های تحقیقاتی در حوزه مهارت‌آموزی و انجام تحقیقات بازار کار به منظور شناسایی نیازها و فرصت‌های شغلی مرتبط با

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و شناسایی روش‌های تامین مالی در دنیا و تعیین سهم آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از اقتصاد آموزش با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل شفافیت و اثربخشی.

۲. نیازسنجی آموزشی: تامین منابع و تخصیص بودجه توسط مشارکت و همکاری کلیه ذینفعان و شرکای اجتماعی برای انجام نیازسنجی‌های گسترده به منظور تعیین نیازهای واقعی بازارکار و گزارش‌دهی از نتایج و ایجاد مکانیسم‌های گزارش‌گری برای انتشار نتایج نیازسنجی‌ها و استفاده از آن‌ها در برنامه‌ریزی‌های آموزشی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت و توانمندسازی.

۳. تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی: تامین مالی برای توسعه استانداردها و تخصیص منابع مالی به مراکز آموزشی برای توسعه استانداردهای شایستگی و ایجاد نهادهای اعتباربخشی و تأسیس نهادهای مستقل برای اعتباربخشی به استانداردها و دوره‌های آموزشی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل مشارکت/همکاری و مسئولیت‌پذیری توسط نظامات حرفه‌ای، اتاق‌های سه‌گانه اصناف، بازرگانی و تعاون.

۴. برنامه‌ریزی آموزشی: توسعه ساختارهای تامین مالی و ایجاد مدل‌های مالی برای تامین منابع، مواد مصرفی، تجهیزات و فناوری‌های آموزشی با همکاری بخش خصوصی و دولتی و تنظیم بودجه سالیانه و شفاف‌سازی و تخصیص منابع بودجه‌ای برای برنامه‌های آموزشی بر اساس تأکید بر شایستگی و نیازهای بازارکار با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل کارایی/اثربخشی و فراگیری/جامعیت.

۵. ارائه خدمات مشاوره شغلی: شامل‌سازی بودجه برای مشاوره: تامین مالی جهت گسترش خدمات مشاوره شغلی در سطح مراکز آموزشی و ایجاد مشوق‌های مالی برای مراکز فعال در این حوزه. برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌ها: تخصیص منابع مالی برای برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های مشاوره شغلی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات و توانمندسازی.

۶. اجرا و مدیریت آموزش: نظارت مالی: توسعه استانداردهای مالی و نظارت بر نحوه هزینه‌کرد منابع مالی در مراکز آموزشی. حمایت مالی از مربیان: تصویب تسهیلات مالی و مشوق‌ها برای افزایش کیفیت آموزشی مربیان و ارتقای توانمندی‌های آن‌ها با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل شفافیت و حاکمیت/تبعیت از قانون.

۷. سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای: بودجه‌بندی برای ارزیابی: تخصیص منابع مالی برای توسعه سیستم‌های ارزیابی و اعتباربخشی به نتایج سنجش مهارت. گزارش‌دهی از ارزیابی‌ها: ایجاد سازوکارهایی برای انتشار عمومی نتایج ارزیابی و سنجش مهارت‌های آموزشی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری و شفافیت.

۸. رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان: تامین مالی سیستم‌های توسعه اطلاعاتی اشتغال کشور و برای ایجاد سیستم‌های پایش و رصد اشتغال مهارت‌آموختگان مراکز آموزشی و ایجاد مکانیسم‌های قانونی برای گزارش‌دهی دوره‌ای از وضعیت اشتغال و کیفیت آموزش با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات و اثربخشی.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** توسعه بودجه‌های نظارتی برای پایش و ارزیابی کیفیت مستمر آموزش در مراکز دولتی، غیر دولتی و توسعه و تدوین معیارهای بودجه‌بندی برای ارزیابی عملکرد مراکز آموزشی و پیشرفت در تحقق اهداف با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت و پاسخگویی و بهره‌وری.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب از طریق تضمین کیفیت آموزش:

(شامل حصول اطمینان از کیفیت خدمات آموزشی در کلیه فرایندهای آموزشی و پشتیبانی از آموزشهای فنی و حرفه‌ای نظیر اعتباربخشی موسسه‌ای و برنامه‌ای و توسعه تخصص حرفه‌ای مربیان و تدوین استانداردهای شغل، ارزشیابی و آموزش مبتنی بر آموزش)

۱. **مطالعات و پژوهش:** ایجاد صندوق‌های تحقیقاتی برای حمایت از پروژه‌های مرتبط با کیفیت و استانداردهای آموزش و انجام پژوهش‌های دوره‌ای برای ارزیابی و بهبود کیفیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت و اثربخشی.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** طراحی و اجرای مدل‌های نیازسنجی مبتنی بر کیفیت آموزشی با تأکید بر نیازهای بازار کار و انتشار گزارش‌های نیازسنجی برای استفاده از آنها در طراحی و بهبود برنامه‌ها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت و توانمندسازی.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** تأسیس نهادهای مستقل معتبر برای اعتباربخشی به استانداردها و دوره‌های آموزشی و تدوین استانداردهای کیفیت و تعیین و تصویب استانداردهای مدیریتی برای آموزش فنی و حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری و مشارکت/همکاری.

۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** بودجه‌ای مختص به توسعه برنامه‌های آموزشی با کیفیت و مطابق با استانداردها اختصاص یابد و ایجاد الگوهای نوین آموزشی و طراحی برنامه‌های جدید آموزشی با تأکید بر کیفیت و نیازهای بازار با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل کارایی/اثربخشی و فراگیری/جامعیت.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** توسعه کیفیت مشاوره: تأمین مالی برای بهبود کیفیت خدمات مشاوره شغلی و ارائه آموزش‌های پیوسته به مشاوران و نظام ارزیابی مشاوره: تدوین و پیاده‌سازی نظام‌های ارزیابی برای کیفیت خدمات مشاوره با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات و شفافیت.

۶. **اجرا و مدیریت آموزش:** ایجاد سیستم‌های نظارتی و کیفی برای ارزیابی پیوسته کیفیت آموزش در مراکز و اعطای مجوز فعالیت و گسترش فعالیت‌های آموزشی کیفیت‌محور و تسهیل ارائه آموزش‌های با کیفیت از طریق حمایت مالی و قانونی و تأسیس موسسات اعتباربخشی و مدیریت کیفیت آموزش با استفاده از استانداردهای بین‌المللی مدیریت کیفیت با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تبعیت از قانون و شفافیت.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** تخصیص منابع به توسعه روش‌های نوین ارزیابی و سنجش کیفیت آموزش و صلاحیت مربیان و اجرای ممیزی‌های دوره‌ای برای ارزیابی کیفی سنجش‌های انجام شده و ارزیابی تأثیر دوره‌های آموزشی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری و اثربخشی.

۸. **رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان:** تأسیس و توسعه پایگاه‌های داده برای پیگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان و گزارش‌دهی عملکرد و تولید و انتشار گزارش‌های دوره‌ای از وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان و کیفیت آموزش با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات و شفافیت.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** تدوین مقررات آموزشی و انضباطی و روندهای نظارتی برای ارزیابی کیفی و عملکرد مراکز آموزشی و توسعه نظام‌های گزارش‌گری و مکانیزم‌های گزارش‌گری برای ارزیابی کیفیت و عملکرد آموزش با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل و پاسخگویی و مقایسه عملکرد حاصله با توجه به اهداف برنامه.

اقدامات مهم استقرار حکمرانی خوب از طریق توسعه یادگیری مادام‌العمر

(شامل رسمیت بخشی یادگیریهای غیررسمی، رسمیت‌بخشی آموخته‌های قبلی افراد، معادل‌سازی یادگیریهای غیررسمی با آموزشهای رسمی و نظام اعتباری یادگیریها بین موسسات (تجمیع، انباشت و انتقال)

۱. **مطالعات و پژوهش:** تحقیق و توسعه و تأمین مالی پروژه‌های پژوهشی جهت شناسایی و تحلیل بهترین شیوه‌های یادگیری مادام‌العمر و ایجاد سیستم‌های اطلاعاتی جهت جمع‌آوری داده‌های مربوط به تجارب یادگیری افراد و امکان بازنگری در آنها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت و اثربخشی یادگیریهای قبلی.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** شناسایی نیازهای واقعی کارفرمایان و بازارکار و تقاضاهای بنگاههای اقتصادی به نیروی کار برای یادگیری مادام‌العمر و توسعه الگوهای نیازسنجی و طراحی الگوهای دقیق نیازسنجی به منظور پوشش نیازهای مختلف گروه‌های سنی و حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت و توانمندسازی.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** تدوین استانداردهای مشخصی برای یادگیری غیررسمی و معادل‌سازی آموخته‌های قبلی و اعتباربخشی به اعتبارات، پودمانها و برنامه‌های یادگیری مادام‌العمر مراکز آموزشی و تعیین معیارهای علمی و عملی برای تأیید کیفیت آموزش‌های ارائه شده و مسئولیت‌پذیری و مشارکت/همکاری و هماهنگی انسجام در کلیه دستگاههای اجرایی کشور.

۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** طراحی دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی با انعطاف لازم برای پاسخگویی به نیازهای متنوع یادگیرندگان در کلیه سنین و صنوف و مدیریت منابع مالی و تخصیص بودجه به برنامه‌های یادگیری مادام‌العمر و ایجاد تسهیلات مالی برای مشارکت بیشتر کارفرمایان با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل کارایی/اثربخشی و فراگیری/جامعیت.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** توسعه سیستم‌های مشاوره حرفه‌ای آموزشی و ایجاد سیستم پیشنهاد دهنده دوره‌های مهارت‌آموزی به کارجویان و مشاوره شغلی و یادگیری و ایجاد سیستم‌های مشاوره‌ای که افراد را در زمینه خودآموزی و نیازهای خود هدایت کنند. تأمین مالی برای آموزش مشاوران به منظور ارتقای خدمات مشاوره‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات و شفافیت و ثبات خدمات.

۶. **اجرا و مدیریت آموزش:** ایجاد مراکز تعاملی، مجازی و نیمه دولتی و ایجاد سیستم‌های نظارتی برای ارزیابی پیوسته کیفیت دوره‌ها و خدمات آموزشی و توسعه دوره‌های مهارتی منعطف و جذاب و تسهیل و حمایت مالی از مراکز آموزشی برای ارائه برنامه‌های یادگیری مادام‌العمر با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون و شفافیت.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** رسمیت‌بخشی شایستگیها و اعتبارات آموزشی و معادل‌سازی با مدارک رسمی و تدوین معیارهای ارزیابی متناسب با برنامه‌های یادگیری مادام‌العمر و اعتباربخشی به آنها و برگزاری ممیزی دوره‌ای برای تضمین کیفیت دوره‌های آموزشی و برگزاری آزمونهای دوره‌ای آموخته‌ها و یادگیری‌های غیررسمی قبلی افراد و ارزیابی نتایج یادگیری با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری و اثربخشی.

۸. **رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان:** تأسیس و راه‌اندازی پایگاه داده بزرگ برای مطالعات و پیگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان که دوره‌های یادگیری مادام‌العمر را گذرانده‌اند و دعوت به شرکت در دوره‌های تکمیلی و پیشرفته یا مهارت‌های اساسی زندگی و اشتغال‌پذیری و تولید و انتشار گزارش‌های دوره‌ای از نتایج و اثرات دوره‌های آموزشی بر وضعیت شغلی افراد با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات و شفافیت.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** تدوین استانداردهایی برای ارزیابی دوره‌ای عملکرد و کیفیت مراکز آموزشی دولتی، خصوصی و تعاونی گزارش‌دهی شفاف از نتایج: انتشار گزارش‌های شفاف و دقیق از عملکرد و اثربخشی برنامه‌های آموزشی. شاخص‌های حکمرانی خوب: شفافیت و پاسخگویی.

اقدامات مهم حکمرانی خوب برای استقرار نظام جامع اطلاعات بازارکار

(شامل سیستمها، زیرساختها و سامانه‌های لازم برای تصمیم‌گیری مبتنی بر داده و شواهد، رصد تعادل در بازارکار، شناسایی و حذف شکافهای مهارتی، و پیش‌بینی مهارت‌های مورد نیاز آینده)

۱. **مطالعات و پژوهش:** تأسیس نظام پشتیبانی پژوهشی برای جمع‌آوری داده‌های بازارکار و تحلیل آنها برای تصمیم‌گیری و ایجاد پایگاه داده ملی، طراحی و پیاده‌سازی یک پایگاه داده مرکزی برای جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات بازار کار و حمایت از پژوهش‌هایی که نیازها و تحولات بازار را شناسایی کنند با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت، اثربخشی و سیستمها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل نظام پشتیبانی پژوهشی و SPSS یا Stata برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌های بازار کار و پایگاه داده ملی Data Warehouse که با فناوری‌های مانند Microsoft SQL Server یا Oracle پیاده‌سازی شود و تحقیقات بازارکار Tableau یا Power BI برای تحلیل بصری و شفاف‌سازی داده‌ها.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** شناسایی واقعی نیازهای مهارتی بازار و تطبیق آموزش‌ها بر اساس آنها و ایجاد سیستم نیازسنجی پویا، طراحی سیستمی برای رصد نیازهای شغلی و مهارتی با همکاری بخش‌های دولتی و خصوصی و

تحلیل شکاف‌های مهارتی با ایجاد مدل‌هایی برای شناسایی و تحلیل شکاف‌های مهارتی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت، مسئولیت‌پذیری و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل سیستم نیازسنجی پویا LinkedIn Learning Insights یا Coursera for Business برای رصد نیازهای شغلی و تحلیل شکاف‌های مهارتی IBM Rational مانند Gap Analysis Software یا DOORS یا QPR برای شناسایی و تحلیل شکاف‌ها.

۳. تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی: مشخص کردن الزامات و استانداردهای مرتبط با صلاحیت شغلی و تدوین چارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی: ایجاد و تصویب چارچوب ملی برای شناسایی و ارزیابی شایستگی‌های مورد نیاز و توسعه استانداردهای آموزشی: استانداردسازی محتوای آموزشی بر اساس نیازهای بازار و شایستگی‌ها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل توانمندسازی، انسجام و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل چارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی Skills Frameworks مانند UK's Skills Framework و استانداردسازی محتوای آموزش Learning Management Systems (LMS) مانند Moodle برای استانداردسازی و همسوسازی محتوا.

۴. برنامه‌ریزی آموزشی: لزوم: طراحی و اجرا بر مبنای داده‌های بازار کار و شایستگی‌های شغلی. توسعه برنامه‌های آموزشی متناسب با نیاز بازار: ایجاد محتوای آموزشی بر اساس نتایج نیازسنجی‌ها. تنظیم و نوسازی برنامه‌های آموزشی: مرتب‌سازی متناسب مراحل چرخه عمر مشاغل و نیازهای صنعتی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت، مشارکت/همکاری و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل توسعه برنامه‌های آموزشی Curriculum Mapping Software مثل Curriculum Trak و تنظیم و نوسازی برنامه‌های آموزشی Edmodo یا Google Classroom برای محتوای آموزشی و تعامل.

۵. ارائه خدمات مشاوره شغلی: پشتیبانی و راهنمایی به افراد برای ورود به بازار کار و ایجاد شبکه مشاوره شغلی، توسعه سامانه‌های مشاوره‌ای که به افراد درباره فرصت‌ها و نیازهای بازار کار اطلاعات ارائه دهند. تقویت مهارت‌های مشاوران برای تطبیق مشاغل با شایستگی‌ها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل ارتباطات، شفافیت و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل شبکه مشاوره شغلی CareerConnect برای ارائه اطلاعات در مورد فرصت‌های شغلی و آموزش مشاوران Coaching Management Systems مانند SaaS Coaching Platforms برای تقویت مهارت‌ها.

۶. اجرا و مدیریت آموزش: نظارت و ارزیابی اثربخشی آموزش‌ها و تطابق آن‌ها با نیازهای بازار و توسعه زیرساخت‌های آموزشی: سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فیزیکی و مجازی برای بهینه‌سازی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل نظارت بر کیفیت آموزش: اجرای برنامه‌های نظارتی و ارزیابی کیفیت دوره‌های آموزشی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون، پاسخگویی و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی

خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل نظارت بر کیفیت آموزش Quality Management Software مثل IQS یا Trackwise برای نظارت و ارزیابی کیفیت و زیرساخت‌های آموزشی: Moodle یا Canvas برای فراهم کردن زیرساخت‌های آموزشی دیجیتال.

۷. سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای: ارزیابی صلاحیت‌های آموخته‌شده و اطمینان از کیفیت آن‌ها. توسعه نظام ارزیابی صلاحیت: ایجاد نظام ارزیابی معتبر برای شناسایی و تأیید مهارت‌ها و شایستگی‌ها و صدور مدرک صلاحیت حرفه‌ای: تضمین صدور مدارک معتبر و جهانی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری، اثربخشی و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل نظام ارزیابی صلاحیت: Pearson's MyLab یا Learning Assessments برای ارزیابی و تضمین کیفیت و صدور مدرک صلاحیت حرفه‌ای Digital Credentialing Platforms مانند Credly یا Open Badge Factory.

۸. رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان: پیگیری و ارزیابی دستاوردهای افراد پس از آموزش و ایجاد سامانه رصد وضعیت اشتغال: تأسیس سیستمی برای جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات اشتغال افراد و بازخورد به مراکز آموزشی: فراهم کردن بازخورد مبتنی بر داده‌ها برای بهبود کیفیت آموزش و شاخص‌های حکمرانی خوب: شفافیت، تعامل/ارتباطات و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل سامانه رصد وضعیت اشتغال Job Tracking Systems مثل Handshake که برای پیگیری اشتغال و بازخورد طراحی شده است و بازخورد مبتنی بر داده‌ها SurveyMonkey یا Google Forms برای جمع‌آوری بازخورد از مهارت‌آموختگان.

۹. پایش و ارزیابی مدیریت: ارزیابی مستمر عملکرد نظام آموزشی و کارایی آن. سیستم‌های پایش و ارزیابی مستمر: طراحی و استفاده از سیستم‌های پایش برای ارزیابی کارایی و کیفیت مدیریت و انتشار گزارش‌های دوره‌ای و تحلیل تغییرات در نظام آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل پاسخگویی، شفافیت و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل سیستم‌های پایش و ارزیابی مستمر Performance Management Systems مانند SAP SuccessFactors یا BambooHR و گزارش‌دهی منظم Business Intelligence Tools مثل Tableau یا Power BI برای تحلیل و انتشار گزارش‌ها.

اقدامات مهم حکمرانی خوب برای استقرار نظام صلاحیت حرفه‌ای

(شامل تسهیل اشتغال، تضمین صلاحیت حرفه‌ای شاغلین، ارزیابی و صدور مدرک صلاحیت حرفه‌ای، استقرار چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با سطوح چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی)

۱. **مطالعات و پژوهش:** شناسایی نیازهای مهارتی و شغلی و حرفه ای و ارزیابی تأثیر نظام صلاحیت حرفه‌ای به ویژه مربیان و مدرسان مراکز آموزشی و مراکز تربیت مربی و ایجاد گروه‌های پژوهشی، تشکیل گروه‌هایی متشکل از دانشجویان، کارشناسان و صنعتگران برای پژوهش در زمینه نیازهای بازار و الزامات صلاحیت‌های حرفه‌ای و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و کاربردی برای ارزیابی نظام‌های موجود و پیشنهاد بهبودها با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل شفافیت برای بهبود شاخصها و توصیفگر سطوح چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی.
۲. **نیازسنجی آموزشی:** شناسایی واقعی نیازهای بازار کار و تطبیق آموزش‌ها بر اساس آن‌ها و ایجاد سامانه‌های نیازسنجی آموزشی طراحی و پیاده‌سازی سامانه‌ای برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌های مربوط به نیازهای مهارتی و انجام تحقیقات میدانی برای شناسایی نیازهای حرفه‌ای مناطق مختلف کشور با توجه به چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت و مسئولیت‌پذیری.
۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** مشخص کردن الزامات شغلی و ایجاد استانداردهای مربوطه و طراحی و تصویب یک چهارچوب ملی جامع که شامل سطوح مختلف مهارت و شایستگی مطابق با سطوح ۸ گانه چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و تدوین و توسعه بر اساس چهارچوب، استانداردهای لازم برای دوره‌های آموزشی و دوره‌های آموزشی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل توانمندسازی، انسجام.
۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای مهارتی مطابق با شاخصها و توصیفگرهای چهارچوب صلاحیت ملی طراحی با مدنظر قرار دادن استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای و نیازهای بازار و تنظیم محتوای آموزشی و اطمینان از به‌روزرسانی و تناسب محتوای آموزشی با سطوح مختلف چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت، مشارکت/همکاری.
۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** حمایت از افراد در ورود به بازار کار و توسعه مهارت‌ها و ایجاد شبکه مشاوره شغلی: ایجاد سامانه‌ای برای ارائه مشاوره شغلی بر اساس نیازهای بازار و صلاحیت‌های حرفه‌ای و آموزش مشاوران و تربیت مشاورانی که با چهارچوب صلاحیت و مسیرهای ارتقا شغلی و تحصیلی و نیازهای بازار آشنا باشند و مطابق با شاخصها و توصیفگرهای چهارچوب صلاحیت ملی طراحی با مدنظر قرار دادن استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای و با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات، شفافیت راهنمایی و مشاوره دهند.
۶. **اجرا و مدیریت آموزش:** نظارت بر فرایندهای آموزشی و تأثیرگذاری بر کیفیت آنها و توسعه زیرساخت‌های آموزشی ایجاد و بهبود زیرساخت‌ها (فیزیکی و مجازی) برای تسهیل آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و نظارت بر ارائه آموزش‌های پایه، تکمیلی و پیشرفته مطابق با شاخصها و توصیفگرهای چهارچوب صلاحیت ملی طراحی با مدنظر قرار دادن استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای و شفاف‌سازی فرایندهای نظارتی برای ارزیابی کیفیت آموزش‌ها و انطباق آن‌ها با استانداردهای صلاحیت با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون، پاسخگویی.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** ارزیابی و تأیید صلاحیت‌های حرفه‌ای افراد و توسعه سیستم ارزشیابی مهارت و ارزیابی صلاحیت‌ها و صدور گواهینامه‌های معتبر بر اساس استانداردهای تعیین‌شده مطابق با شاخصها و توصیفگرهای سطوح چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی با مدنظر قرار دادن استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای و بازنگری و اطمینان از کارایی و شفافیت در فرآیندهای سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری، اثربخشی.

۸. **رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان:** پیگیری و ارزیابی اشتغال افراد دوره‌دیده و ایجاد سامانه پایش وضعیت اشتغال و تحلیل وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان و ارائه گزارش‌های دوره‌ای و ارتباط با کارفرمایان و توسعه روابط با کارفرمایان برای شناخت بهتر از وضعیت اشتغال و نیازهای شغلی مطابق با شاخصها و توصیفگرهای چهارچوب صلاحیت ملی طراحی با مدنظر قرار دادن استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای و با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت، تعامل/ارتباطات.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** ارزیابی مستمر سیستم‌های آموزشی و کارایی آن‌ها و ایجاد نظام پایش و ارزیابی مستمر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و طراحی و پیاده‌سازی نظام‌های پایش برای ارزیابی مستمر کارایی و کیفیت مدیریت آموزشی و گزارش‌دهی منظم و انتشار گزارش‌های مرتب و شفاف از وضعیت نظام صلاحیت حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل پاسخگویی، شفافیت.

اقدامات مهم حکمرانی خوب برای استقرار نظام پرداخت مبتنی بر سطح صلاحیت حرفه‌ای

(شامل پرداخت عادلانه حقوق و دستمزد نیروی کار، افزایش بهره‌وری نیروی کار و اقتصادی، توسعه حرفه‌ای مستمر و ارتقای کیفیت آموزش)

۱. **مطالعات و پژوهش:** بررسی دقیق وضعیت کنونی حقوق و دستمزد مربیان، شناسایی موانع و نقاط قوت. تحقیقات بازار در زمینه دستمزد و انجام پژوهش برای جمع‌آوری داده‌های مربوط به حقوق و دستمزد مربیان و مدرسان در مقایسه با استانداردهای جهانی و نیازهای بخش صنعت و تجزیه و تحلیل الگوهای موفق و مطالعه روی مدل‌های موفق نظام پرداخت در کشورهای دیگر با سابقه در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و ارزشیابی و طبقه‌بندی مشاغل با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت، اثربخشی.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** شناسایی نیازهای واقعی در آموزش و تعیین سطح صلاحیت تخصصی و حرفه‌ای مربیان و طراحی پرسشنامه‌هایی که نیازهای آموزشی و سطح صلاحیت لازم برای مربیان را شناسایی کند و تحلیل شکاف‌های مهارتی و شناسایی شکاف‌های موجود در مهارت‌ها و شایستگی‌ها نسبت به نیازهای بازارکار با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت، مشارکت/همکاری.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** ایجاد معیارهای شفاف برای سنجش حقوق و دستمزد بر اساس کیفیت و میزان صلاحیت شامل دانش، مهارت و نگرش و سایر ویژگیها و قابلیت‌های فردی مورد نیاز در مشاغل و حرف و تدوین طراحی چهارچوبی برای رتبه‌بندی و تعیین سطوح صلاحیت مربیانی که می‌توانند

دستمزدهای متناسب دریافت کنند و ایجاد استانداردهای شفاف برای حقوق و دستمزد، تنظیم معیارهای حقوق و دستمزد بر اساس سطح صلاحیت و شایستگی‌های حرفه‌ای به شاخصهای حکمرانی خوب شامل توانمندسازی، ظرفیت سازی و انسجام مطابق با شاخصها و توصیفگرهای چهارچوب صلاحیت ملی طراحی.

۴. برنامه‌ریزی آموزشی: طراحی برنامه‌های آموزشی که مربیان را برای رسیدن به سطوح بالاتر صلاحیت حرفه‌ای تجهیز کند. برنامه‌ریزی برای توسعه مستمر و ایجاد دوره‌های آموزشی مستمر برای ارتقای مهارت‌ها و شایستگی‌ها و صلاحیتهای حرفه‌ای مربیان و تشویق به دریافت گواهینامه‌های صلاحیت و تسهیل دسترسی به برنامه‌های آموزشی که به ارتقای صلاحیت مربیان کمک می‌کند با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت، مسئولیت‌پذیری.

۵. ارائه خدمات مشاوره شغلی: حمایت و هدایت مربیان در مسیریابی برای ارتقاء حرفه‌ای و ایجاد مراکز مشاوره شغلی برای مربیان، تاسیس مراکزی که به مربیان کمک کند تا در انتخاب دوره‌های مناسب برای ارتقا مسیر شغلی خود مطابق با شاخصها و توصیفگرهای چهارچوب صلاحیت ملی طراحی و استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای و رتبه بندی مربیان راهنمایی شوند. همچنین برگزاری کارگاه‌های توانمندسازی و ارائه کارگاه‌هایی برای برنامه‌ریزی شغلی و مهارت‌های لازم برای پیشرفت کارجویان و شاغلین با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات، مشارکت/همکاری.

۶. اجرا و مدیریت آموزش: نظارت بر کیفیت آموزش و اطمینان از تطابق آن با نظام پرداخت مبتنی بر صلاحیت و ایجاد و طراحی سامانه‌ای که مدیریت و نظارت بر برگزاری دوره‌ها و کیفیت آموزشی را تسهیل کند. نظارت بر کیفیت و تطابق آموزشهای مهارتی و تضمین کیفیت آموزشی با ایجاد نظام‌های نظارتی و ارزیابی مستمر مطابق با شاخصها و توصیفگرهای چهارچوب صلاحیت ملی طراحی با مدنظر قرار دادن استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون، پاسخگویی.

۷. سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای: ارزیابی و تأیید صلاحیت مربیان برای پرداخت عادلانه و متناسب و طراحی سیستم ارزیابی برای سنجش صلاحیت‌های مربیان بر اساس استانداردهای تدوین شده و صدور گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای و ایجاد نظامی برای صدور گواهینامه‌های صلاحیت حرفه‌ای و نظام رتبه بندی مربیان، کارشناسان آموزش، پژوهش و ارزشیابی که مبنای پرداخت حقوق و دستمزد قرار گیرد با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری، شفافیت.

۸. رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان: پیگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان و ارتقای جایگاه مربیان و مدرسان و تأثیر آن بر کیفیت آموزش و ایجاد و طراحی سامانه‌ای برای رصد وضعیت شغلی و تأثیر سطح صلاحیت آن‌ها بر فرصت‌های شغلی و تهیه گزارش‌های مرتب به منظور تحلیل تأثیر آموزش بر استخدام مربیان و کیفیت آموزش ارائه شده با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل شفافیت، تعامل/ارتباطات.

۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** ارزیابی کارایی نظام پرداخت و تطابق آن با سیستم صلاحیت حرفه‌ای و طراحی نظام پایش و ارزیابی و ایجاد نظامی برای ارزیابی مستمر عملکرد برنامه‌های آموزشی و کارایی پرداخت‌ها مطابق با شاخصها و توصیفگرهای چهارچوب صلاحیت ملی طراحی با مدنظر قرار دادن استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای (دانش، مهارت و شایستگی و سایر ویژگیها و قابلیت‌های فردی افراد) و انتشار گزارش‌های دوره‌ای از عملکرد مراکز آموزشی و بررسی مسأله پرداخت‌های عادلانه با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل پاسخگویی، شفافیت و جمع‌آوری اطلاعات حاصل از پیاده‌سازی و استقرار نظام صلاحیت حرفه‌ای برای به روزرسانی و بهینه‌سازی چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و توسعه آن به کلیه مشاغل متشکل و غیرمتشکل.

اقدامات مهم حکمرانی خوب برای استقرار نظام پایش و ارزیابی

(شامل رصدخانه‌های اشتغال، مدیریت آموزش فنی و حرفه‌ای، سیستم مدیریت اطلاعات مدیران و رصد تحولات فناوری و مشاغل آینده ایجاد مراکز سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای ملی و منطقه‌ای)

۱. **مطالعات و پژوهش:** شناخت شاخصهای ارزیابی و پایش عملکرد در خصوص شکاف‌های موجود در نظام آموزشی و نیازهای واقعی بازارکار و تحقیقات میدانی انجام پژوهش‌های کاربردی برای شناسایی نیازهای مهارتی و آینده‌پژوهی در حوزه مشاغل و توسعه رصدخانه‌های اشتغال و ایجاد رصدخانه‌های محلی و ملی برای جمع‌آوری داده‌های مربوط به اشتغال و نیازهای شغلی با توجه به شاخصهای مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

۲. **نیازسنجی آموزشی:** تطبیق آموزش‌ها بر اساس نیازهای واقعی بازار و راه‌اندازی سیستم نیازسنجی، تهیه و به‌روزرسانی سیستم‌های الکترونیکی جهت جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها در زمینه نیازهای مهارتی و آموزش و توسعه استراتژی‌های برای شناسایی استعدادها و شناسایی نقاط قوت کارآموزان و تطبیق نیازها با برنامه‌های آموزشی با توجه به شاخصهای مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

۳. **تدوین استانداردهای سه‌گانه مبتنی بر شایستگی:** شناخت شاخصهای ارزیابی و پایش عملکرد در خصوص پایه‌گذاری یک چارچوب عمومی برای سنجش مهارت‌ها و شایستگی‌های لازم، تعیین و مستندسازی استانداردها، تدوین استانداردهای مهارتی بر اساس خروجی‌های مطلوب و تحقیقاتی که در مرحله اول انجام شده است. توسعه نظام ارزیابی شایستگی، ایجاد معیارها و سیستم‌های ارزیابی برای سنجش مهارت‌ها با توجه به شاخصهای مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

۴. **برنامه‌ریزی آموزشی:** تعیین اهداف مورد نظر و طراحی و برنامه‌ریزی سازماندهی دوره‌های آموزشی متناسب با استانداردهای تعیین‌شده، ایجاد برنامه‌های آموزشی مبتنی بر شایستگی و توسعه دوره‌هایی که با نیازهای بازار و صلاحیت‌های مورد انتظار همخوانی داشته باشد و پیش‌بینی و برنامه‌ریزی برای تغییرات آتی در بازار و انعطاف‌پذیری در برنامه‌ریزی برای رویارویی با تغییرات فن‌آوری و مشاغل آینده با توجه به شاخصهای مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

۵. **ارائه خدمات مشاوره شغلی:** کمک به کارآموزان در شناخت فرصت‌های شغلی و مسیرهای حرفه‌ای و ایجاد شبکه‌ها و فراهم آوردن مشاوره‌های شغلی برای مربیان و کارآموزان در جهت شناسایی مهارت‌های مورد نیاز و مسیرهای شغلی و برگزاری کارگاه‌ها و سمینارها و شناخت شاخصه‌های ارزیابی و پایش عملکرد در خصوص نیل به تحقق اهداف مورد نظر در خدمات مشاوره شغلی و هدایت حرفه آموزی کارآموزان با توجه به شاخصه‌های مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

۶. **اجرا و مدیریت آموزش:** نظارت بر کیفیت آموزش و انطباق با استانداردهای تعیین‌شده و ایجاد و توسعه سامانه‌ای برای مدیریت و نظارت بر فرایندهای آموزشی که به ارزیابی مستمر کیفیت کمک کند و تدوین معیارهای نظارتی برای ارزیابی عملکرد آموزشی و نتایج به‌دست‌آمده با توجه به شاخصه‌های مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

۷. **سنجش و ارزشیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای:** ارزیابی دقیق صلاحیت‌های کارآموزان و مربیان برای بهبود کیفیت آموزش. ایجاد مراکز سنجش مهارت: تأسیس مراکز ارزیابی و سنجش مهارت‌ها براساس استانداردهای ملی و منطقه‌ای. طراحی آزمون‌های شایستگی: توسعه برنامه‌های آزمون و ارزیابی برای محک زدن توانایی‌ها و صلاحیت‌های کارآموزان با توجه به شاخصه‌های مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

۸. **رهگیری وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان:** پیگیری وضعیت شغلی کارآموزان و ارزیابی تأثیر آموزش و ایجاد سیستم پایش اشتغال و توسعه سامانه‌ای برای پیگیری وضعیت اشتغال، اشتغال‌پذیری (یافتن شغل، تثبیت شغل و ارتقا و پیشرفت شغلی) مهارت‌آموختگان و ارزیابی عملکرد آن‌ها و تحلیل داده‌های اشتغال و انجام تحلیل‌های دقیق بر نتایج آموزشی و تأثیر آن بر ورودی‌های شغلی با توجه به شاخصه‌های مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

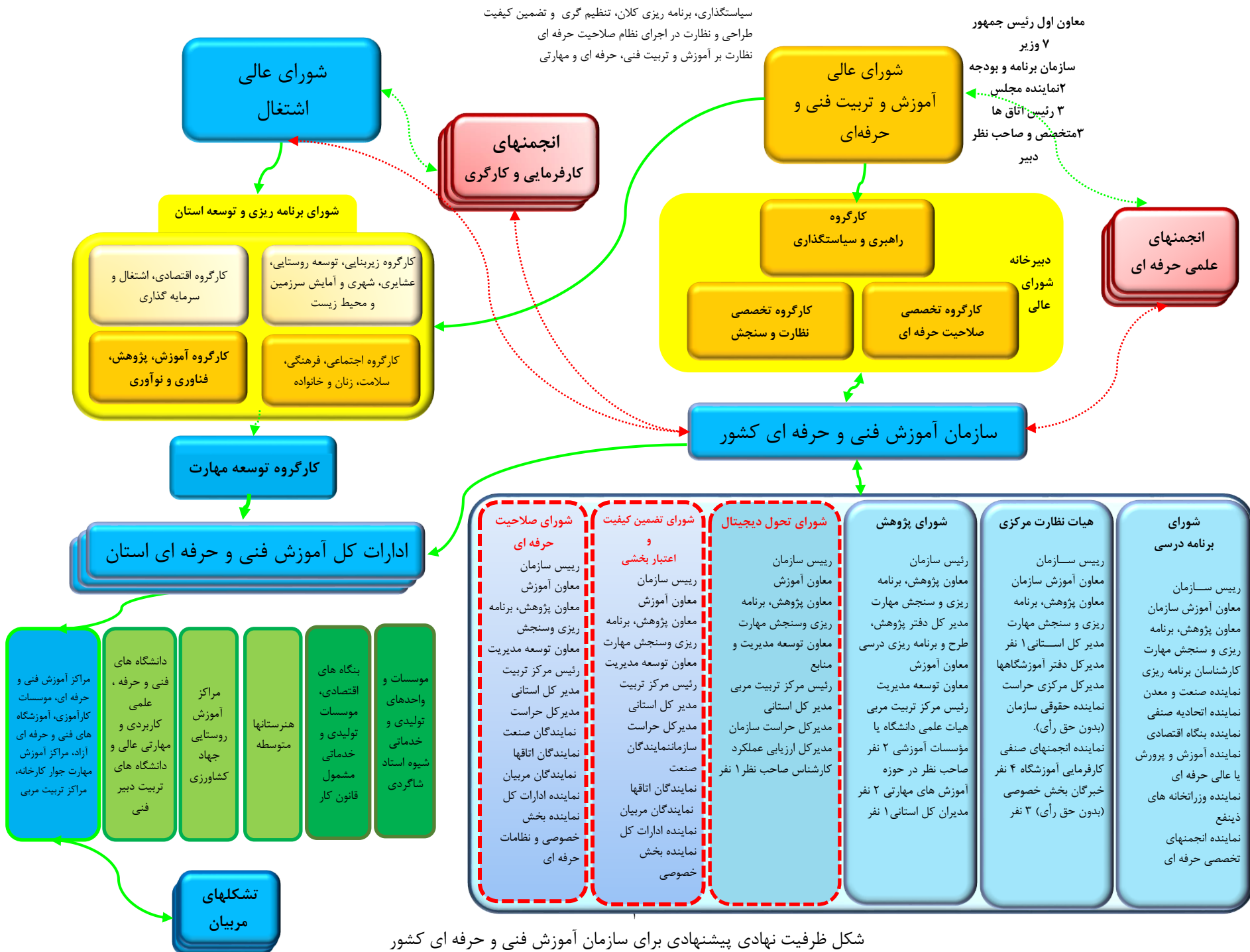
۹. **پایش و ارزیابی مدیریت:** ارزیابی عملکرد کلی نظام آموزشی و الگوریتم‌های فعالیت‌های گذشته از طریق هدفگذاری عالی، سیاستگذاری دقیق و طراحی نظام ارزیابی مدیریت بر اساس شاخصه‌های عملکرد و مستندسازی معیارهای ارزیابی برای عملکرد مراکز و تعیین نواقص مدیریت و گزارش‌دهی دوره‌ای از نتایج و انتشار آن به‌منظور شفاف‌سازی وضعیت و اثرگذاری فعالیت‌ها با توجه به شاخصه‌های مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

اعتباریابی الگو

با توجه به مذاکرات متعدد به عمل آمده با خبرگان سازمانی کلیه سازوکارهای ارتباطی، تعاملی، هماهنگی و همکاری و مشارکت آنان را با دولت، شورای عالی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای و مراکز آموزش دولتی و غیردولتی با بازیگران و ذینفعان آموزشهای فنی و حرفه‌ای از جمله انجمنهای صنفی کارفرمایی و کارگری و انجمنهای علمی حرفه‌ای و انجمنهای صنفی آموزشگاههای آزاد و ... ظرفیت نهادی از امکان همکاریهای، تعاملات و ارتباطات در شکل ترسیم گردید. مواردی که به صورت خط چین مشخص شده است یعنی ارتباط وجود ندارد یا خیلی ضعیف است. برای بررسی الگوی

سیاستگذاری، برنامه ریزی کلان، تنظیم گری و تضمین کیفیت
طراحی و نظارت در اجرای نظام صلاحیت حرفه ای
نظارت بر آموزش و تربیت فنی، حرفه ای و مهارتی

معاون اول رئیس جمهور
۷ وزیر
سازمان برنامه و بودجه
۲ نماینده مجلس
۳ رئیس اتاق ها
۳ متخصص و صاحب نظر
دبیر

شکل ظرفیت نهادی پیشنهادی برای سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

پیاده سازی حکمرانی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و تأیید صحت و اعتباربخشی آن، ابتدا برای خبرگان کارگاه آموزشی و توجیهی در خصوص دیدگاه‌ها و تجارب بین المللی مختلف در مورد الگوهای ارزیابی و موقعیت یابی حکمرانی برگزار شد و با توجه به اجرا و امکان پذیری سنجش و ارزیابی موقعیت حکمرانی توسط شاخصهای حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه ای که خود آنان این شاخصها را تأیید کرده بودند به صورت عینی ۹۲ درصد خبرگان توافق و اجماع کردند که این الگو مورد تأیید آنان است و الگو بهتری را فعلا نمی شناسند.

سوال ۲: الگوی حکمرانی خوب سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای چگونه است؟

روش شناسی پژوهش ترکیب و تلفیقی از نتایج حاصل از سوالات فرعی است. با توجه به دسترسی و تأیید نتایج در خصوص ابعاد، مولفه‌ها و اجزا و شاخصهای خوب حکمرانی و نیز سنجه‌های قابل اندازه‌گیری برای آن و با اتکا و توسل به مبانی نظری و ادبیات تحقیق، در باب حکمرانی، انواع حکمرانی، سطوح حکمرانی، اهداف نظام حکمرانی آموزشهای فنی و حرفه‌ای، سنخ شناسی مدل‌های حکمرانی آموزش فنی و حرفه‌ای، گونه شناسی ترتیبات حکمرانی، الگوهای حکمرانی برتر کشورهای پیشرو، درک مشارکتهای اجتماعی، مطالعات بین المللی نقش صنعت در حکمرانی در کشورهای استرالیا، آلمان، انگلستان، کانادا، اسپانیا و فنلاند، نوسازی آموزشهای فنی و حرفه‌ای، رهبری و روندهای حکمرانی آموزش فنی و حرفه‌ای در اروپا شامل (ادغام، تمرکززدایی، پیامد محوری و تسهیم قدرت با شرکای اجتماعی)، ابعاد حکمرانی مدرن آموزشهای فنی و حرفه‌ای، مولفه‌های بهبود حکمرانی آموزش فنی و حرفه‌ای و با عنایت به پیشینه‌های تجربی داخلی و خارجی، می‌توان الگوی حکمرانی خوب برای سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای را مطابق با جدول زیر شامل ابعاد، مولفه‌ها، اجزا، شاخصها و سنجه‌های حکمرانی خوب ارائه نمود: هر یک از مولفه‌های حکمرانی آموزشهای فنی و حرفه‌ای را می‌توان بدین صورت توضیح داد:

دولت: منظور از دولت مجموع سه قوای حاکمه کشور و تمام کمیسیونهای تخصصی و شوراهای عالی زیر مجموعه آن است که اصلی ترین بازیگر و مولفه راهبری حکمرانی است.

صنعت: منظور از صنعت کلیه فعالیتهای اقتصادی یا بنگاههای تولیدی، صنوف و اتحادیه‌ها در بخشهای مختلف شامل کارفرمایان، مدیران و کارگران و اتاقهای سه‌گانه (بازرگانی، اصناف و تعاون) است که از بازیگران مهم و مولفه‌های مهم راهبری حکمرانی است.

مجریان آموزشی: منظور از مجریان آموزشی کلیه موسسات ارائه دهنده آموزشهای فنی و حرفه‌ای دولتی و خصوصی داخل کشور است که از بازیگران مهم و مولفه‌های راهبری حکمرانی است.

انجمنهای علمی حرفه‌ای: منظور نظامهای حرفه‌ای و موسسات تخصصی واسطی است که در حوزه آموزشهای حرفه‌ای و مهارت‌آموزی فنی با دولت، صنعت و مجریان آموزشی همکاری می‌کنند. این انجمنها از بازیگران مهم و مولفه‌های راهبری حکمرانی است.

شکل الگوی حکمرانی خوب سازمان آموزشهای فنی و حرفه ای کشور بر حسب ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌ها

بین‌المللی: منظور موسسات آموزش فنی و حرفه ای در سطوح بین‌المللی است که به کشورهای مختلف در زمینه توانمندسازی، مدیریت آموزش فنی و حرفه ای مشاوره می‌دهند و برای اجرای پروژه های آزمایشی در ارتباط و تعامل هستند و بعضاً کمکهای مالی می‌کنند که در سلسله عمودی و از مولفه های مهم ترتیبات نهادی است.

فرا سازمانی: منظور کلیه وزارتخانه ها و نهادهای ملی است که با سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور در تعامل، ارتباط هستند که در سلسله افقی و از مولفه های مهم ترتیبات نهادی است.

سازمانی: منظور کلیه معاونتها و دفاتر ستادی، مرکز تربیت مربی واقع در سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور است که در سلسله افقی و از مولفه های مهم ترتیبات نهادی است.

فرو سازمانی: منظور ادارات کل آموزش فنی و حرفه ای و کلیه مراکز آموزشی دولتی و خصوصی و دستگاههای اجرایی ذیربط استانی هستند که در سلسله افقی و از مولفه های مهم ترتیبات نهادی است.

قوانین، سیاستها، مقررات و راهبردها: منظور کلیه اسناد بالادستی ناظر، حاکم و مرتبط با سیاستگذاری تنظیم‌گری و تسهیلگری آموزشهای فنی و حرفه ای است که به عنوان یک ابزار از مولفه های مهم تنظیمات نهادی است.

تامین مالی و بودجه: منظور نحوه و منابع تامین مالی توسط دولت، صنعت و اهداء کنندگان بین‌المللی و تخصیص بودجه و توزیع متناسب آن به مجریان آموزشهای فنی و حرفه‌ای است که به عنوان یک ابزار از مولفه‌های مهم تنظیمات نهادی است.

تضمین کیفیت: منظور حصول اطمینان از کیفیت خدمات آموزشی در کلیه فرایندهای آموزشی و پشتیبانی از آموزشهای فنی و حرفه‌ای نظیر اعتباربخشی موسسه‌ای و برنامه‌ای و توسعه تخصص حرفه‌ای مربیان و تدوین استانداردهای شغل، ارزشیابی و آموزش مبتنی بر آموزش است که به عنوان یک ابزار از مولفه‌های مهم تنظیمات نهادی است.

یادگیری مادام‌العمر: منظور مبادرت به مهارت‌آموزی و یادگیری توسط کارجویان و شاغلین در طول و عرض زندگی کاری و حرفه‌ای مستقل از آموزشهای رسمی و تحصیلات عالی و تکمیلی است. رسمیت بخشی یادگیریهای غیررسمی و معادل‌سازی آنها باعث تشویق و توسعه یادگیری مادام‌العمر می‌گردد که به عنوان یک ابزار از مولفه های مهم تنظیمات نهادی است.

نظام اطلاعات بازار کار: منظور نظام مقابله اطلاعات در سمت عرضه و تقاضای نیروی کار است که تعادل در بازار کار یا شکافهای مهارتی را آشکار می‌سازد و تصمیم‌گیری مبتنی بر داده ها و پیش بینی مهارتها برای برنامه ریزی آموزشی را فراهم می‌سازد که به عنوان زیر ساخت اساسی از مولفه های مهم الزامات حکمرانی است.

نظام صلاحیت حرفه ای: منظور کلیه فرایندها و سازو کارهای رسمیت بخشی یادگیری مربوط به کسب و تعیین صلاحیت های حرفه ای کارکنان در بخشهای مختلف اقتصادی است و شامل ارزیابی و اعطای مدارک

صلاحیت حرفه ای مطابق با توصیفگرهای سطوح چهارچوب صلاحیت حرفه ای ملی در ارتباط با نظام آموزش فنی و حرفه ای است که به عنوان زیر ساخت اساسی از مولفه های بسیار مهم الزامات حکمرانی است. **نظام پرداخت صلاحیت محور:** منظور نظام ارزیابی یا طبقه بندی شغلی است که در آن پرداخت حقوق و دستمزد نیروی کار مبتنی بر صلاحیت حرفه ای ارزیابی و تنظیم گردد که به عنوان زیر ساخت اساسی از مولفه های مهم الزامات حکمرانی است.

نظام پایش و ارزیابی: منظور نظام رصد، نظارت و ارزیابی و بهبود نظام حکمرانی آموزشهای فنی و حرفه ای است که به عنوان زیر ساخت اساسی از مدیریت آموزش فنی و حرفه ای و رصدخانه های اشتغال و آموزش؛ سیستم های مدیریت اطلاعات بازخور گرفته و پیش خور می دهد و از مولفه های مهم الزامات حکمرانی است. همچنین شاخصهای حکمرانی خوب را می توان به صورت زیر تشریح و تبیین نمود:

اثربخشی / کارایی: منظور حصول نتایج و پیامدهای یادگیری مورد نظر از انجام فرایندها و مدیریت آموزش فنی و حرفه ای در نیل به اهداف آموزشی است.

شفافیت: منظور شفافیت در تعریف و تبیین اهداف، اجرای وظایف و گزارش عملکرد، سیاستگذاری، پیاده سازی فرایندها و جمع آوری و انتشار اطلاعات و آمار آموزشهای فنی و حرفه ای است.

پاسخگویی: منظور پاسخگویی به عنوان یک رسالت و وظیفه راهبران حکمرانی آموزشهای فنی و حرفه ای در برابر نیازهای مهارت آموزی جامعه، شهروندان، صنعت، کارگران و گروه های هدف است. پاسخگویی نهادها، سازمان ها و موسسات در چارچوب قانونی و زمانی مشخص در برابر اعضاء خود و ارباب رجوع، از جمله عواملی است که به استوار شدن پایه های حکمرانی خوب در یک جامعه منجر می شود.

برابری / عدالت: منظور هم سطحی بازیگران و فعالان حوزه آموزشهای فنی و حرفه ای در سطوح افقی و عمودی و رعایت عدالت و برابری فرصتهای آموزشی در ارائه خدمات آموزش فنی و حرفه ای به گروه های هدف و مخاطبین است.

توانمندسازی / ظرفیت سازی: منظور نهادسازی، ظرفیت سازی موسسات در بخشی خصوصی و توانمندسازی افراد، کارکنان، کارشناسان و مربیان مربوطه با هدف ارائه خدمات آموزش فنی و حرفه ای کارآمد و بهبود حکمرانی است.

جامعیت / فراگیری: منظور در برگیری و شمول تمام بازیگران، ذینفعان کلیدی و شرکای اجتماعی و جامعیت مسؤولیتها و نقشهای آنان در مدیریت آموزشهای فنی و حرفه ای و فراگیری و جامعیت قوانین، ابزارها، فرایندها و سیستمهای مربوطه است.

مشارکت و همکاری: منظور مشارکت و همکاری میان راهبران/ بازیگران، فعالان، شرکای و ذینفعان کلیدی آموزشهای فنی و حرفه ای در کلیه سطوح افقی و عمودی است.

هماهنگی: منظور انسجام، وفاق، همرازی و همراستایی میان راهبران/ بازیگران، فعالان، شرکای و ذینفعان کلیدی آموزشهای فنی و حرفه ای در کلیه سطوح افقی و عمودی است.

بازبودن: منظور حق حضور، حق اظهارنظر در جلسات، حق پیشنهاد و حق اعتراض و شکایت به نتایج، حق انتخاب گزینه ها و اولویتها، حق انتقاد به تصمیمات و حق رای در مذاکرات توسط بازیگران، فعالان، شرکای و ذینفعان به سیاستها و راهبردهای آموزشهای فنی و حرفه‌ای است.

مسئولیت پذیری و ایفای نقش: منظور پذیرش نقش و مسئولیتهای جدید توسط راهبران/ بازیگران، فعالان، شرکای و ذینفعان کلیدی به طور دواطلبانه و ایفای نقش برجسته در مدیریت آموزشهای فنی و حرفه‌ای است. یعنی در کنار موسسات و نهادهای حکومتی، سازمان‌های خصوصی و نهادهای مدنی فعال در جامعه نیز باید مسئولیت پذیر بوده و قبول نقش و وظایف داشته باشند.

ارتباطات و تعاملات: منظور تعامل و ارتباط میان راهبران/ بازیگران، فعالان، شرکا و ذینفعان کلیدی آموزشهای فنی و حرفه‌ای از طریق وجود فضای گفتامی و تشکلهای شورایی و ایجاد جلسات گفتگو و مذاکره در سطوح افی و عمودی است.

حاکمیت/ تبعیت قانون: منظور قانون مداری، احترام، رعایت و پیروی از قانون و لزوم استفاده از ابزارها، اختیارات و قدرت در چارچوب قوانین برای اجرای ماموریت، وظایف و مدیریت آموزش فنی و حرفه‌ای به شکلی صحیح و بدور از خطا و فساد است.

به طور کلی با توجه به این که درجه تناسب مدل تدوین یافته حکمرانی خوب آموزش های فنی و حرفه ای از منظر خبرگان برون و درون سازمانی در ابعاد جامعیت و مانعیت در سطح اطمینان ۹۵ درصد معناداری است. بنابر این می توان گفت که درجه تناسب الگو ۹۵ درصد می باشد.

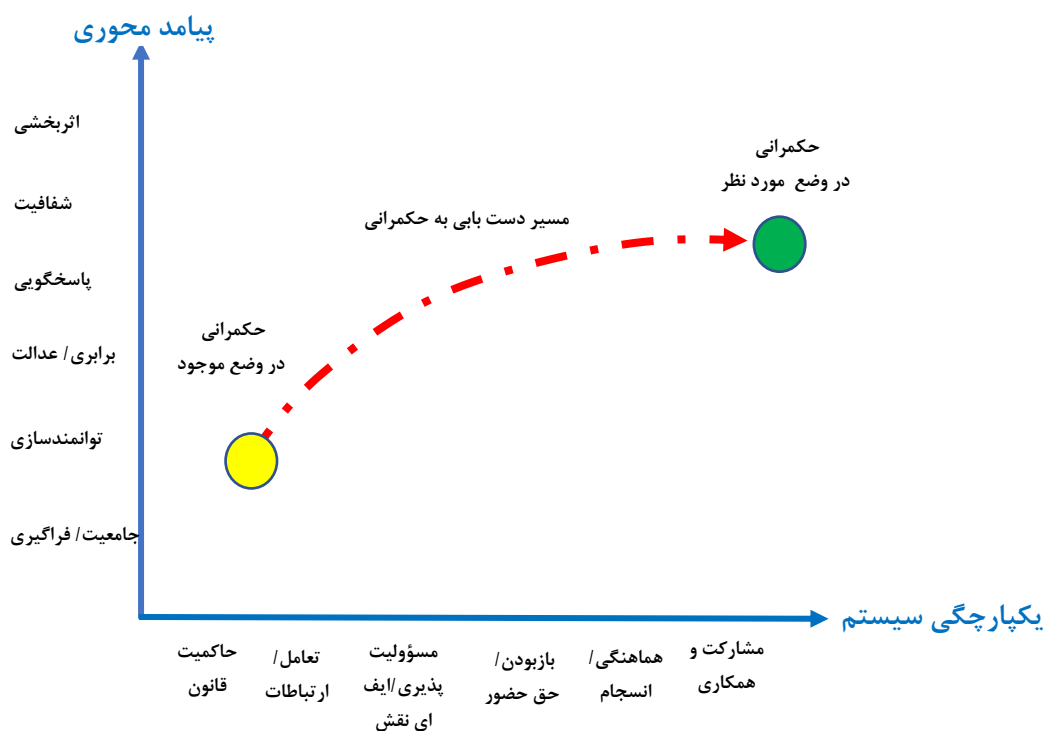
سوال ۳: الگوی ارزیابی و موقعیت حکمرانی سازمان بر اساس شاخص‌ها چگونه است؟

هدف از تعاریف شاخصهای حکمرانی خوب، امکان اندازه‌گیری و تفکیک این شاخصها در قالب یک صفحه دکارتی می‌باشد به طوری هر یک از شاخصها به نوعی معرف اندازه‌گیری و تعیین موقعیت حکمرانی در این دستگاه مختصات باشد. با توجه به چارچوب مطالعات مقایسه‌ای بین المللی در خصوص سیستم های دوگانه آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای که در کشورهای دانمارک، سوئیس، اتریش و آلمان توسط راوئر و همکاران (۲۰۱۰) و همچنین راوئر، ویتیک (۲۰۱۳) انجام شد و همچنین چارچوب مطالعه توسعه آموزشهای فنی و حرفه‌ای که در کشورهای ترکیه، ویتنام و فیلیپین توسط کشور آلمان انجام شد و نیز مطالعه‌ای که توسط رائر (۲۰۱۳) برای ارزیابی و تعیین موقعیت حکمرانی وضعیت موجود در قالب الگوی دو محور عمودی و افقی دستگاه مختصات انجام شد، محور افقی شامل یکپارچگی سیستم و در محور عمودی شامل ورودی/ پیامد محوری است. لذا بر حسب معنا و مفهوم هر یک از شاخصهای حکمرانی خوب شناسایی شده فوق می‌توان به صورت الگوی زیر این شاخصها را تفکیک و طبقه بندی کرد:

الف. محور عمودی/ پیامد محوری: شامل شاخصهای اثربخشی، شفافیت، پاسخگویی، برابری/ عدالت؛ توانمند سازی/ ظرفیت‌سازی؛ و جامعیت/ فراگیری.

ب. محور افقی/ یکپارچگی سیستم: شامل شاخصهای حاکمیت قانون/ تابعیت قانون، تعامل/ ارتباطات، مسئولیت پذیری/ ایفای نقش؛ بازبودن/ حق حضور/ حق رای؛ هماهنگی/ انسجام؛ و مشارکت و همکاری.

حال با نظرسنجی از مخاطبان خاص یا خبرگان و اندازه‌گیری این شاخصها در یک طیف معین از معرفهای این شاخصها نظیر بسیار کم=۱ و کم=۲ و زیاد=۳ و خیلی زیاد=۴ و انجام عملیات محاسبه بر اساس یک مدل ریاضی مانند جمع یا میانگین مقادیر اندازه این شاخصها بر روی محورهای افقی و عمودی می‌توان موقعیت حکمرانی را بر روی دستگاه مختصات تعیین و آن را ارزیابی کرد. چنانچه خبرگان بتوانند موقعیت‌های مورد انتظار یا وضعیت مطلوب حکمرانی را بر حسب همین شاخصها، نیز طراحی نمایند و موقعیت آن را در دستگاه مختصات اندازه‌گیری و تعیین نمایند. آنگاه فاصله بین موقعیت حکمرانی در وضع موجود و وضع مورد انتظار یا وضع مطلوب نشان دهنده مسیر دستیابی است که از منظر خبرگان باید طی و پیموده شود.

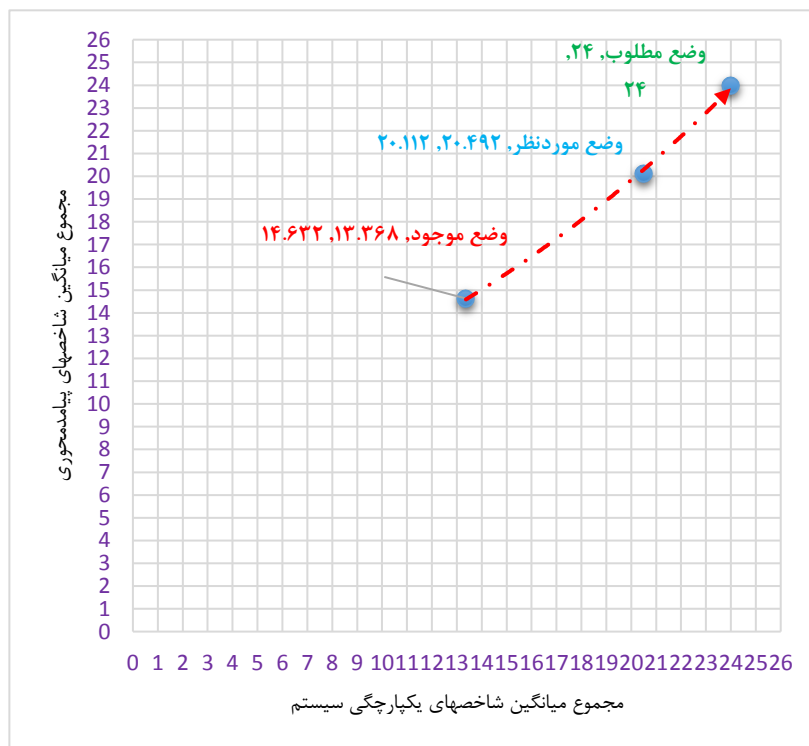
شکل الگوی ارزیابی موقعیت حکمرانی آموزش فنی و حرفه ای بر حسب شاخصهای حکمرانی

با توجه به روش شناسی پژوهش، ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته است و سپس تحلیلهای آماری برای ارزیابی موقعیت حکمرانی سازمان آموزش فنی و حرفه ای به کمک این شاخصها باید صفحه مختصات ترسیم گردد. برای ترسیم در وضعیتهای مطلوب، مورد نظر و موجود باید ۳ نقطه در نظر گرفته شود. مقادیر مجموع شاخصهای پیامدمحوری به عنوان مقادیر ۷های نقاط و مقادیر مجموع شاخصهای یکپارچگی سیستم به عنوان مقادیر Xهای نقاط در نظر گرفته می شود. مختصات این نقاط مطابق با جدول زیر است:

جدول مختصات طول و عرض نقاط در وضعیت موجود، مورد نظر و مطلوب

نقاط	وضعیت حکمرانی	طول نقطه X	عرض نقطه Y
نقطه ۱	موجود	13.368	14.632
نقطه ۲	مورد نظر	20.492	20.112
نقطه ۳	مطلوب	24.000	24.000

حال با در اختیار داشتن طول و عرض هر یک از این سه نقطه می‌توان وضعیت حکمرانی را در یک دستگاه مختصات به سادگی ترسیم کرد. وضعیت حکمرانی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور مطابق با شکل ترسیم شده است.

شکل ۴-۶۴ تعیین موقعیت حکمرانی آموزش فنی و حرفه ای در وضعیت موجود، مورد نظر و مطلوب بر حسب شاخصهای

از منظر خبرگان سازمان، مسیر دستیابی به حکمرانی مورد انتظار ترسیم گردیده است. یعنی برای حرکت از وضعیت موجود به وضعیت مورد انتظار و همین طور وضعیت مطلوب مسیر به خوبی تعیین شده است به طوری که برای طی مسیر باید نسبت به ارتقا وضعیت شاخصهای حکمرانی خوب اقدام نمود تا رسیدن به وضعیت حکمرانی مطلوب در سازمان محقق گردد. بنابر این باید همواره نسبت به اندازه گیری شاخصهای حکمرانی خوب و تعیین موقعیت حکمرانی در سازمان اقدام نمود. با توجه به واریانس تبیین شده، مشاهده می شود که دو عامل شاخصهای پیامدی و یکپارچگی سیستم ۵۸۱،۹۰ درصد از عوامل مورد نظر حکمرانی خوب را تبیین می نماید و مابقی آن توسط سایر شاخصهایی که در تحقیق حاضر مورد مطالعه قرار نگرفته است، تبیین خواهد شد. لذا به طور کلی می توان میزان اعتبار شاخصهای حکمرانی توسط این الگو را ۹۰،۶ درصد برآورد نمود.

مجموعه این عملیات اجرایی، میدانی، محاسباتی و تحلیلی و همین طور اقداماتی که برای بهبود شاخصهای حکمرانی توسط خبرگان تعیین می‌گردد، می‌تواند به عنوان الگوی ارزیابی و موقعیت حکمرانی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای معرفی گردد.

سوال ۴: نقشه و مسیر دستیابی به حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه‌ای چگونه است؟

ابتدا یک کارگاه آموزشی از مفاهیم و تعاریف، الگو و مدل‌های حکمرانی ارائه شد و سپس پاسخگویی و تعیین گزینه‌های مختلف هر موضوع در وضعیت موجود و مورد انتظار با بحث و تبادل نظر و مذاکرات اقناعی و خرد جمعی با حضور ۲۰ نفر از خبرگان درون و برون سازمانی انجام و نتایج ثبت شد. این موضوعات شامل نظام آموزش فنی و حرفه ای، ترتیبات حکمرانی، حکمرانی دولتی، حکمرانی دولتی- خصوصی، نظام آموزشهای فنی و حرفه ای، حکمرانی آموزش غیردولتی، حکمرانی چندسطحی خوب، گفتمان حکمرانی خوب، فضای گفتمانی، مشارکت در حکمرانی، واگذاری قدرت تصمیم‌گیری، حقوق ذینفعان در تصمیم، مشارکت در چرخه سیاستگذاری، درگیری ذینفعان، مدل‌های هماهنگی بین‌وزارتی، مشارکت سازمان‌های کارفرمایی است که هر موضوع در چهار حالت مختلف معرف‌سازی گردید. معرف‌سازی هر موضوع بر اساس مطالعه دقیق اسناد علمی، سازمانی و بین‌المللی در خصوص ادبیات تحقیق در زمینه حکمرانی آموزش های فنی و حرفه‌ای است. نتایج و یافته‌های تحقیق به صورت نمودارهای میله‌ای ارائه شد و برای هر نمودار از بالاترین فراوانی (مد) که در وضعیت موجود سازمان به سمت بالاترین فراوانی (مد) در وضعیت مورد انتظار، پیکانی به عنوان مسیر دستیابی و امکان حرکت از وضع موجود سازمان به وضع مورد انتظار از منظر خبرگان سازمانی، تعداد ۱۵ مسیر مختلف دستیابی به طور جداگانه به شرح زیر ترسیم شد و نهایتاً یک نگاشت کلی از این مسیرها به شکل زیر ترسیم گردید:

- مسیر دستیابی ۱: حرکت از موقعیت مدل مدرسه محور به موقعیت مدل بازار کار محور در نظام آموزش رسمی
- مسیر دستیابی ۲: حرکت از موقعیت دولتی به موقعیت بخش بندی شده در نظام آموزش غیررسمی
- مسیر دستیابی ۳: حرکت از موقعیت وزارتی به موقعیت شورا یا نهاد هماهنگی بالادستی در ترتیبات حکمرانی
- مسیر دستیابی ۴: حرکت از موقعیت مدل مدرسه محور به موقعیت مدل بازار کار محور
- مسیر دستیابی ۵: حرکت از موقعیت تنظیم‌گری به موقعیت چندسطحی در حکمرانی دولتی
- مسیر دستیابی ۶: حرکت از موقعیت دولت حداکثری- خصوصی حداقلی به موقعیت دولت حداقلی- خصوصی حداکثری
- مسیر دستیابی ۷: حرکت از موقعیت آموزشگاهی به موقعیت جوار و بین کارگاهی در حکمرانی غیردولتی
- مسیر دستیابی ۸: حرکت از موقعیت تک کاره و ابتدایی به موقعیت تلفیقی در حکمرانی چندسطحی
- مسیر دستیابی ۹: حرکت از موقعیت توافق به موقعیت تأیید و تصویب در فضای گفتمان
- مسیر دستیابی ۱۰: حرکت از موقعیت مشارکت مبتنی بر ارتباطات به موقعیت مبتنی بر شراکت در سرمایه گذاری
- مسیر دستیابی ۱۱: حرکت از موقعیت تمرکززدایی به موقعیت تفویض اختیار در واگذاری قدرت تصمیم‌گیری
- مسیر دستیابی ۱۲: حرکت از موقعیت حق اظهار نظر به موقعیت اعطای حق رای به ذینفعان در تصمیم‌گیری
- مسیر دستیابی ۱۳: حرکت از موقعیت مشارکت در تنظیم دستور کار به موقعیت ارزیابی سیاست در سیاستگذاری

مسیر دستیابی ۱۴: حرکت از موقعیت مشورتی اولیه ذینفعان به موقعیت درگیری ذینفعان در برنامه‌ریزی
 مسیر دستیابی ۱۵: حرکت از موقعیت ابراز تمایل در مشارکت کارفرمایان به موقعیت مشارکت در تدوین سیاستها

رج	موضوعات	حکمرانی وضع موجود	رد نظر
۱	نظام آموزشهای فنی و حرفه ای رسمی	مدل مدرسه محور	مدل بازارکار محور
۲	نظام آموزش فنی و حرفه ای غیررسمی	دولتی	بخش بندی
۳	ترتیبات حکمرانی (هماهنگی بین‌وزارتی)	وزارت آموزش و پرورش/ یا وزارت کار	شورای یا نهاد هماهنگی بالادستی
۴	تنظیمات حکمرانی	هنجارگرا	سیاستی گرا
۵	حکمرانی دولتی	تنظیم گری	چند سطحی
۶	حکمرانی دولتی - خصوصی	دولت حداکثری خصوصی	دولت حداقلی خصوصی
۷	حکمرانی غیردولتی	آموزشگاهی	بین شرکتی
۸	حکمرانی چند سطحی خوب	تک کاره ابتدایی	تلفیقی
۹	گفتمان بین ذینفعان	توافق	اقناع
۱۰	مشارکت در حکمرانی	مبتنی بر ارتباطات	مبتنی بر همکاری
۱۱	واگذاری قدرت تصمیم‌گیری	تمرکز زدایی	تفویض اختیار
۱۲	حقوق ذینفعان در تصمیم‌گیری	حق حضور	حق کارشناسی
۱۳	مشارکت در چرخه سیاستگذاری	تدوین سیاست	تنظیم دستورکار
۱۴	درگیری ذینفعان	مشورتی اولیه	برنامه ریزی
۱۵	مشارکت سازمان‌های کارفرمایی	ابراز تمایل در مشارکت	برابری سه جانبه

نگاشت حرکت از مبدا و موقعیت وضع موجود به سوی مقصد و موقعیت وضع مورد نظر در حکمرانی آموزش فنی و حرفه ای

پیشنهادهای کاربردی

- دفتری در سازمان ترجیحا دفتر ارزیابی عملکرد، مسوول اندازه گیری و ارزیابی حکمرانی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای باید تعیین و گزارشات مستمر و منظمی را تدوین و انتشار دهد.
- موقعیت حکمرانی سازمان بر اساس الگوی ارزیابی و شاخص های حکمرانی خوب به طور مرتب و منظم با مشارکت کلیه ذینفعان اندازه گیری شود و برای بهبود شاخصهای حکمرانی خوب باید برنامه و اقدامات لازم تدوین و اجرا گردد.
- بر اساس نگاشت و مسیرهای ۱۵ گانه دستیابی به حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه ای، باید کمیته های راهبری با حضور افراد خبره و متخصص تشکیل گردد و برنامه های عملیاتی لازم تدوین و اجرایی گردد.
- با توجه به مجموعه اقدام ۱۶ گانه مهم و اولویت دار ارائه شده در پیاده سازی حکمرانی خوب در سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور است، نقش هریک از بازیگران، کنشگران و ذینفعان آموزش فنی و حرفه ای برای آنان به طور واضح تشریح و تبیین شود.
- جلب مشارکت مراکز کاریابی داخلی و خارجی با مراکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی و خصوصی و برقراری رابطهای مشاوره ای بین مهارت آموختگان و کارفرمایان و توسعه منابع و پلتفرم های آنلاین برای مشاوره شغلی با توجه به شاخص های حکمرانی خوب شامل مشارکت/ همکاری در فعالیت مشترک بین مؤسسات آموزشی و صنایع و تعامل/ ارتباطات در ایجاد شبکه های ارتباطی بین کارجویان و کارفرمایان سراسر استانهای کشور.
- ایجاد و توسعه مراکز سنجش مهارت و تعیین صلاحیت حرفه ای ملی و منطقه ای به کمک نظامات حرفه ای و برگزاری آزمونهای نظری و عملی معتبر برای تأیید صلاحیت مهارت آموختگان و توسعه سیستم های ارزیابی شایستگی مبتنی بر استانداردهای ارزشیابی و با توجه به شاخص های حکمرانی خوب شامل اثربخشی/کارایی در سازوکارهای ارزیابی و نتایج مشخص و حاکمیت/ تبعیت از قانون در تضمین انطباق ارزیابی ها با قوانین و مقررات.
- از ظرفیتهای نهادی کلیه بازیگران و ذینفعان آموزشهای فنی و حرفه ای از جمله انجمنهای صنفی کارفرمایی و کارگری و انجمنهای علمی حرفه ای و انجمنهای صنفی آموزشگاههای آزاد جهت تصمیم گیری و سیاستگذاری و مدیریت آموزشهای فنی و حرفه ای به خوبی استفاده شود.
- استانداردسازی محتوای آموزشی بر اساس نیازهای بازار و شایستگی ها با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل توانمندسازی، انسجام و سیستمها، سامانه ها یا نرم افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه ای شامل چارچوب صلاحیت حرفه ای ملی Skills Frameworks مانند UK's Skills Framework و استانداردسازی محتوای آموزش (LMS) Learning Management Systems مانند Moodle برای استانداردسازی و همسوسازی محتوا.

- از ظرفیتهای درونی تشکل مربیان و کارشناسان در بهبود و تضمین کیفیت آموزشهای فنی و حرفه ای، صلاحیت حرفه‌ای و یادگیری مادام‌العمر باید استفاده گردد.
- طراحی پروژه‌های عملکردی آزمون در حرفه‌های مختلف و برگزاری آزمون‌های استاندارد برای سنجش مهارت‌آموزان و ارزیابی عملکرد دوره‌های آموزشی و برقراری سیستم‌های ارزیابی مستمر و معتبر در حوزه‌های مختلف به عنوان ارزیاب و آزمونگران فنی و حرفه‌ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل کارایی/ اثربخشی در ارزیابی نتایج و تطابق آن با استانداردهای پیشین و بهبود اهداف آموزشی.
- ایجاد محتوای آموزشی بر اساس نتایج نیازسنجی‌ها. تنظیم و نوسازی برنامه‌های آموزشی: مرتب‌سازی متناسب مراحل چرخه عمر مشاغل و نیازهای صنعتی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت، مشارکت/همکاری و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل توسعه برنامه‌های آموزشی Curriculum Mapping Software مثل Curriculum Trak و تنظیم و نوسازی برنامه‌های آموزشی Edmodo یا Google Classroom برای محتوای آموزشی و تعامل.
- ارائه برنامه‌های راهنمایی شغلی را با کارکنان حرفه‌ای، مجرب و متخصص پیوند دهد، برای ایجاد دسترسی کارآموزان به دنیای کار، ایجاد درک روشنی از معنای کار کردن در بخش رسمی و فرصت‌های عملیات مهارت‌های ارتباطی به کارگرفته شود.
- ایجاد شبکه‌های شغلی و متخصصان حرفه‌ای و طراحی آن در تدریس، یادگیری و مشاوره مسیرحرفه‌ای نقش مهمی در توسعه اشتغال پذیری دارد. با توجه به اینکه رسانه‌های اجتماعی ماندگار هستند، جایگاه آنها در یادگیری و تدریس قابل چشم‌پوشی نیست و اعضای شبکه‌های متخصصان حرفه‌ای به عنوان موضوعی مهم برای موفقیت شغلی مورد تأکید هستند. توسعه ارتباطات و مهارت‌های شبکه‌ای برای به دست آوردن شغل و کارآموزی نیاز است. این موضوع می‌تواند منجر به پیشنهاد‌های شغلی آتی و به توسعه گفتمان‌هایی در حرفه‌ها یا صنایع شود.
- ایجاد موسسه پژوهشی تخصصی فنی و حرفه‌ای با مشارکت بخش خصوصی و انجام تحقیقات علمی و میدانی برای شناسایی نیازهای کلیدی بازارکار و تحلیل نتایج پژوهش‌ها و ارائه گزارشات جامع به دستگاه‌های تصمیم‌گیرنده با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل اثربخشی در تطابق پژوهش‌ها با نیازهای واقعی و شفافیت در انتشار نتایج پژوهش‌ها برای بهره‌برداری آحاد مردم و فعال‌سازی بیش از پیش شورا و کمیته‌های تحقیق و توسعه و فناوری در دستگاه‌های اجرایی.
- پشتیبانی و راهنمایی به افراد برای ورود به بازارکار و ایجاد شبکه مشاوره شغلی، توسعه سامانه‌های مشاوره‌ای که به افراد درباره فرصت‌ها و نیازهای بازار کار اطلاعات ارائه دهند. تقویت مهارت‌های مشاوران برای تطبیق مشاغل با شایستگی‌ها با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل ارتباطات، شفافیت و سیستم‌ها، سامانه‌ها

یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل شبکه مشاوره شغلی CareerConnect برای ارائه اطلاعات در مورد فرصت‌های شغلی و آموزش مشاوران Coaching Management Systems مانند SaaS Coaching Platforms برای تقویت مهارت‌ها.

● استفاده از ابزارهای مختلف (نظرسنجی، کارگاه‌های مشاوره و تحقیق) برای شناسایی نیازهای آموزشی فنی حرفه‌ای و مهارتی و همکاری جدی با نهادهای صنعتی و کارفرمایان برای به‌روز رسانی نیازهای آموزشی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل پاسخگویی در تهیه گزارشات از نتایج نیازسنجی و ارائه آن به ذینفعان و برابری/عدالت در دسترسی عادلانه به اطلاعات نیازهای آموزشی.

● برون‌سپاری وظیفه تدوین استانداردها از طریق شکل‌دهی کمیته‌های تخصصی شامل نمایندگان دولت و مجلس، کارفرمایان و خبرگان آموزشی و توسعه و به‌روزرسانی استانداردهای شایستگی بر اساس نیازهای صنعت با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل توانمندسازی در ایجاد ظرفیت لازم برای ذینفعان در تدوین استانداردها و هماهنگی و انسجام در همکاری میان دستگاه‌های مختلف برای ایجاد استانداردهای مشترک و مقبول همگان.

● سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فیزیکی و مجازی برای بهینه‌سازی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل نظارت بر کیفیت آموزش: اجرای برنامه‌های نظارتی و ارزیابی کیفیت دوره‌های آموزشی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون، پاسخگویی و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل نظارت بر کیفیت آموزش Quality Management Software مثل IQS یا Trackwise برای نظارت و ارزیابی کیفیت و زیرساخت‌های آموزشی Moodle: یا Canvas برای فراهم کردن زیرساخت‌های آموزشی دیجیتال.

● اعطای مسئولیت به کمیته‌های تخصصی برای ارزیابی و پایش مداوم فرآیندهای آموزشی و تحلیل و انتشار گزارش‌های شفاف از دستاوردهای آموزشی و گزارش‌های مالی و با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل حاکمیت/تبعیت از قانون در پایبندی به قوانین و استانداردهای بین‌المللی در تمامی مراحل.

● رسمیت بخشی یادگیریهای غیررسمی، رسمیت بخشی آموخته‌های قبلی افراد، معادل‌سازی یادگیریهای غیررسمی با آموزش‌های رسمی و نظام اعتباری یادگیریها بین موسسات (تجمیع، انباشت و انتقال)

● شناسایی واقعی نیازهای مهارتی بازار و تطبیق آموزش‌ها بر اساس آن‌ها و ایجاد سیستم نیازسنجی پویا، طراحی سیستمی برای رصد نیازهای شغلی و مهارتی با همکاری بخش‌های دولتی و خصوصی و تحلیل شکاف‌های مهارتی با ایجاد مدل‌هایی برای شناسایی و تحلیل شکاف‌های مهارتی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت، مسئولیت‌پذیری و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب

آموزش فنی و حرفه‌ای شامل سیستم نیازسنجی پویا LinkedIn Learning Insights یا Coursera for Business برای رصد نیازهای شغلی و تحلیل شکاف‌های مهارتی IBM Gap Analysis Software مانند IBM Rational DOORS یا QPR برای شناسایی و تحلیل شکاف‌ها.

- از ظرفیتهای درون سازمانی و برون سازمانی متخصصان و خبرگان با تشکیل حداقل سه شورای تخصصی شامل شورای تحول دیجیتال، شورای تضمین کیفیت و اعتبار بخشی و شورای صلاحیت حرفه‌ای به استقرار حکمرانی خوب در سازمان آموزش فنی و حرفه ای بهره برداری گردد.
- در دعوت و تشکیل جلسات با بخش خصوصی و نمایندگان صنعت، کارفرمایان و کارگران باید به آنان حق رای و حق تصمیم گیری اعطا گردد تا حضور آنان فعال و مشارکت آنان جدی گردد.
- برای توسعه مهارت‌آموزی باید به اعطای وام و تسهیلات به مهارت آموختگان یا سرمایه گذاران تاسیس آموزشگاه در آموزشهای مهارتی از طریق احیا صندوق توسعه مهارت آموزی توجه شود.
- در خصوص افزایش شفافیت و ایجاد جذابیت آموزشی برای نوجوانان و جوانان و سایر اقشار جامعه باید نسبت به اطلاع رسانی های گسترده در ابعاد وسیع کشوری اقدام کند و تبلیغات مثبت و مناسبی را در جهت ترویج و اشاعه آموزشهای مهارتی در سطح ملی و جلب مشارکت و پویایی یادگیرندگان و کارآموزان انجام دهد.
- سازمان باید بر روی ارتقای مهارت شاغلین به منظور ارتقای بهره وری و رقابت پذیری صنایع و صنوف در اثر افزایش سطح شایستگی و صلاحیت شاغلین و نیز توانمندسازی افراد و کارکنان و در نتیجه ظرفیت سازی و توانمند سازی موسسات آموزشی جوار مشوقهای مالی، مالیاتی و معافیتی را اعمال نماید.
- سازمان باید رویکرد تقاضا محوری در آموزش های مهارتی را اتخاذ کرده و شناسایی و تشخیص نیازها از طریق پیمایش کارفرمایان و یا اطلاعات ناشی از سرشماری های جمعیتی حاصل شده است را که می تواند به خوبی اطلاعات بازارکار را فراهم سازد و نیازسنجی دقیق مبتنی بر شواهد و داده ها خود به عمل آورد.
- به مطالعات تطبیقی در کلیه زمینه های اجرایی سازمان به ویژه مطالعات پیگیرانه و رهگیری وضعیت اشتغال مهارت آموختگان که وضعیت پیامدها و خروجی های سازمان را به خوبی مشخص می سازد و بازخوردهای مناسبی را از جامعه و تقاضای بنگاه های اقتصادی برای برنامه ریزان و سیاستگذاران سازمان فراهم می آورد. اهتمام ورزیده شود.
- توجه به هدفمندی و واقعی سازی تعرفه‌های آموزش و آزمون کمک وصف ناپذیری به تامین منابع مالی و خودگرانی مراکز آموزشی و اقتصاد آموزشی سازمان می کند و صرفه و صلاح دولت را در بردارد و باعث تقویت بنیه مالی سازمان می شود و می تواند تجهیزات و مواد مصرفی لازم را به خوبی تامین نماید و گام جدیدی در جهت تضمین کیفیت خدمات آموزش مهارتی است و از طرف دیگر رقابت غیرعادلانه با بخش خصوصی را از بین می برد.

● ارزیابی صلاحیت‌های آموخته‌شده و اطمینان از کیفیت آن‌ها. توسعه نظام ارزیابی صلاحیت: ایجاد نظام ارزیابی معتبر برای شناسایی و تأیید مهارت‌ها و شایستگی‌ها و صدور مدرک صلاحیت حرفه‌ای: تضمین صدور مدارک معتبر و جهانی با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل مسئولیت‌پذیری، اثربخشی و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل نظام ارزیابی صلاحیت Pearson's : MyLab یا Learning ۴ Assessments برای ارزیابی و تضمین کیفیت و صدور مدرک صلاحیت حرفه‌ای Digital Credentialing Platforms مانند Credly یا Open Badge Factory.

● ارزیابی عملکرد کلی نظام آموزشی و الگوریتم‌های فعالیت‌های گذشته از طریق هدفگذاری عالی، سیاستگذاری دقیق و طراحی نظام ارزیابی مدیریت بر اساس شاخصهای عملکرد و مستندسازی معیارهای ارزیابی برای عملکرد مراکز و تعیین نواقص مدیریت و گزارش‌دهی دوره‌ای از نتایج و انتشار آن به‌منظور شفاف‌سازی وضعیت و اثرگذاری فعالیت‌ها با توجه به شاخصهای مورد نیاز برای ارتقای جایگاه حکمرانی خوب.

● توجه به تقویت مشارکت شرکای اجتماعی و یاران آموزشی که توسعه بخش خصوصی و نیز سازمانهای نوظهور و تازه تاسیس در امر آموزشهای مهارتی باید به خوبی حمایت شوند و از آنجایی که ارائه خدمات آموزشی برای تامین کنندگان آن تجارت پرسودی نیست باید مشوق‌های مالی و حمایتی برای آن در نظر گرفته شود به طوری که همکاری‌های آموزشی بنگاه‌های اقتصادی در برنامه‌های کارورزی یا استاد شاگردی اگر تقویت شود بار سنگینی از هزینه‌های آموزش از دوش سازمان برداشته خواهد شد.

● بهبود نظام سنجش مهارت از منظر اشخاص ثالث و ممیزی به کمک نظامات حرفه‌ای که این موضوع به افزایش توانایی واقعی کارآموزان و افزایش رضایت کارفرمایان منجر خواهد شد و سطح پاسخگویی سازمان را افزایش می‌دهد.

● به رسمیت شناسی آموخته‌های تجربی افراد و آموخته‌های قبلی آنان که باعث می‌شود آموزش‌های مهارتی توسعه یافته و نهادینه گردد. سازمان برای متقاعد کردن سایر موسسات آموزشی رسمی در جهت تطبیق و معادل سازی گواهینامه خود باید تلاش و کوشش نماید و برای ارائه توجیهات لازم و کافی منابع معتبر و آموزشی را تدوین و تالیف نماید.

● جلب مشارکت کارفرمایان در تدوین استانداردهای سه گانه حرف و مشاغل، استانداردهای آزمون و ارزشیابی مطابق با معیارهای عملکرد شغلی و حرفه‌ای که باعث افزایش رضایت و ایجاد هماهنگی در برگزاری آزمون‌های مهارتی در نزد کلیه موسسات آموزش مهارتی دولتی و خصوصی می‌کند.

● پیگیری حصول تضمین کیفیت از طرق متعدد از جمله توسعه و آموزش مربیان با صلاحیت حرفه‌ای که خود از طریق ایجاد نظام صلاحیت حرفه‌ای مربیان برای ارتقای بهره‌وری آنان حمایت و پشتیبانی خواهد شد. موضوع دیگری که باعث تضمین کیفیت است آموزش مبتنی بر شایستگیهای مورد نیاز بازارکار است که با تدوین

برنامه های درسی مبتنی بر صلاحیت حرفه‌ای می توان آن را محقق نمود. همچنین بحث اعتباربخشی موسسات و رتبه بندی آنان از نظر نرم افزاری، سخت افزاری و مغز افزاری است که باعث ایجاد رقابت در موسسات آموزشی و افزایش کیفیت ارائه خدمات آموزشی می شود.

● استقرار استانداردهای مدیریت آموزش ایزو که برای آموزش های فنی و حرفه ای استانداردهای ویژه ای تعریف و طراحی شده است که استقرار و پیاده سازی این استانداردها می تواند کیفیت آموزش ها را تضمین نماید.

● حمایت هدفمند از تاسیس آموزشگاه هایی که در رشته های جدید مطابق با فناوریهای نوپدید و مشاغل نوظهور سرمایه گذاری خواهند کرد، نسبت به توسعه کیفی آموزشگاهها مطابق با نیاز بازارکار باید اقدام نماید.

● توجه به تقنین مقررات و قوانین ضروری و سودمند برای سازمان از مراجع ذیربط و مرور قوانین موجود و تنقیح برخی از قانون و مقررات کنونی.

● افزایش سطح تعاملات بین المللی و فراملی با سایر کشورهای پیشرو در زمینه توسعه و افزایش کیفیت آموزشهای فنی و حرفه ای و اخذ مشاوره یا کمکهای مالی از آنان.

● استفاده از ظرفیت بنگاه های اقتصادی برای توسعه آموزشهای مهارتی در محیط واقعی کار نظیر آموزشهای استاد شاگردی و کارورزی و سرمایه گذاری در ایجاد مراکز جوار و بین کارگاهی.

● تشویق و توسعه مهارت آموزی در نزد بنگاه های اقتصادی و کارفرمایان برای افزایش سطح ارتباطات با صنایع و افزایش انگیزش آنان برای همکاری در ارائه خدمات آموزش مهارتی از طریق برپایی و تصویب مراسم اعطای جایزه ملی تعالی مهارت آموزی توسط سازمان از طریق مراجع قانونی

● پیگیری و ارزیابی دستاوردهای افراد پس از آموزش و ایجاد سامانه رصد وضعیت اشتغال: تأسیس سیستمی برای جمع آوری و تحلیل اطلاعات اشتغال افراد و بازخورد به مراکز آموزشی: فراهم کردن بازخورد مبتنی بر داده‌ها برای بهبود کیفیت آموزش و شاخص‌های حکمرانی خوب: شفافیت، تعامل/ارتباطات و سیستم‌ها، سامانه‌ها یا نرم‌افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه‌ای شامل سامانه رصد وضعیت اشتغال Job Tracking Systems مثل Handshake که برای پیگیری اشتغال و بازخورد طراحی شده است و بازخورد مبتنی بر داده‌ها SurveyMonkey یا Google Forms برای جمع‌آوری بازخورد از مهارت‌آموختگان.

● استقرار سامانه های اطلاعاتی ملی مناسب برای مطالعات پیگیرانه و رصد اشتغال مهارت آموختگان که می تواند اطلاعات بسیار خوبی را از بازارکار برای سازمان فراهم آورد.

● ایجاد واحد پایش و ارزیابی حکمرانی به منظور کنترل انطباق فعالیت های آموزشی با نیاز بازارکار و ایجاد هم سو سازی فعالیتهای پژوهش، نیازسنجی، آموزش، آزمون و مشاوره شغلی با یکدیگر.

- استفاده از ظرفیت بنگاه های اقتصادی برای توسعه آموزشهای مهارتی و استفاده از فضای واقعی کار برای آموزش و مهارت آموزی آنان توسط کارفرمایان؛ اتخاذ سیاستها و استراتژی های آموزشی تقاضا محور و مطابق با نیاز بازار کار هستند. تشویق و توسعه مهارت آموزی در نزد بنگاه های اقتصادی و کارفرمایان برای افزایش سطح ارتباطات با صنایع و افزایش انگیزش آنان برای همکاری در ارائه خدمات آموزش مهارتی؛
- اطمینان از کیفیت آموزش و تضمین کیفیت آن، بر اساس استانداردهای کیفیت سریهای ایزو و مدل های تعالی حرفه ای توسط اشخاص ثالث ممیزی، اعتبار بخشی و در صورت امکان رتبه بندی گردد.
- تدوین برنامه عملیاتی جامع تحت عنوان نقشه راه حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه ای که در آن کلیه موارد لازم برای استقرار دقیق حکمرانی خوب آموزشهای فنی و حرفه ای در آن لحاظ شده باشد. در واقع نقشه راه به مباحثی در خصوص مهمترین اولویتهای برای عمل ظرف ۵ سال آینده می پردازد، یعنی به توسعه برنامه های آموزشی، توسعه برنامه های مهارت آموزی و توسعه برنامه های کاری پرداخته و هرکدام را برحسب استانداردهای بین المللی، ملاحظات ویژه، موانع رایج و مدل های سازمانی مورد توجه و بررسی قرار می دهد.
- ارزیابی مستمر عملکرد نظام آموزشی و کارایی آن. سیستم های پایش و ارزیابی مستمر: طراحی و استفاده از سیستم های پایش برای ارزیابی کارایی و کیفیت مدیریت و انتشار گزارش های دوره ای و تحلیل تغییرات در نظام آموزش های فنی و حرفه ای با توجه به شاخصهای حکمرانی خوب شامل پاسخگویی، شفافیت و سیستم ها، سامانه ها یا نرم افزارهایی مناسب برای حکمرانی خوب آموزش فنی و حرفه ای شامل سیستم های پایش و ارزیابی مستمر Performance Management Systems مانند SAP SuccessFactors یا BambooHR و گزارش دهی منظم Business Intelligence Tools مثل Tableau یا Power BI برای تحلیل و انتشار گزارش ها.
- برنامه درسی باید از طریق گفتمان مستمر با کارفرمایان تکامل یافته، تدوین شود و با نیازهای کسب و کار و واقعیت های محلی هماهنگ شود و همچنین مربیان در خصوص عملیات مورد نیاز محیط کار، خود را به روز نگه دارند. آموزشهای فنی و حرفه ای در مشارکت با بخش های خصوصی ارائه شود تا مهارتهایی با تقاضای بالا، شناسایی شوند و مطابق آن، برنامه درسی تدوین گردد.
- اخذ دسترسی به اطلاعات از طریق وب سرویس از پایگاه های داده های بزرگ کارکنان و کارگران سراسر کشور و ایجاد پایگاه داده و سیستم های رهگیری برای پیگیری وضعیت شغلی مهارت آموختگان در بازه های زمانی منظم و مرتب پس از اتمام دوره های مهارت آموزی و برگزاری نظرسنجی های دوره ای برای جمع آوری اطلاعات در مورد وضعیت شغلی با توجه به شاخص های حکمرانی خوب شامل تعامل/ارتباطات در برقراری ارتباط منظم با کارفرمایان برای به روز شدن اطلاعات و پاسخگویی در گزارش دهی دوره ای به ذینفعان در مورد وضعیت اشتغال آنان.

- پایش و ارزیابی مدیریت: تعیین شاخص‌های ارزیابی عملکرد نظیر تعیین نرخ ایتیمم برای میزان قبولی کارآموزان یک دوره برای هر مربی یا نرخ اشتغال کارآموزان بر حسب رشته‌های هر مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای، برای پیگیری موفقیت برنامه‌ها و برگزاری نشست‌های دوره‌ای برای بررسی و بهبود فرایندها با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل شفافیت در ارائه گزارش‌های عمومی در مورد پیشرفت پروژه‌ها و مسئولیت‌پذیری در انتشار نتایج ارزیابی‌ها و اقدامات اصلاحی لازم.
- تشکیل کمیته‌های مشترک متشکل از نمایندگان صنعت برای شناسایی نیازهای آموزشی واقعی و استفاده از نظرسنجی‌ها و کارگاه‌های آموزشی جهت جمع‌آوری نظرات فعالان صنعت و کارفرمایان با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل برابری/عدالت در اطمینان از مشارکت تمامی ذینفعان و کارگران در فرایند نیازسنجی آموزشی و برآورد و اعلام نیروی انسانی مورد نیاز به دولت.
- تهیه برنامه‌های آموزشی مشترک برای آماده‌سازی نیروهای کار بر اساس استانداردهای جدید و ایجاد دوره‌های آموزشی ویژه در راستای نیازهای خاص صنعت با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل فراگیری/جامعیت در اطمینان از پوشش نیازهای متنوع شاغلین صنعت در مراکز جوار و بین کارگاهی.
- همکاری در طراحی پروژه‌های آزمون‌های عملکردی در رشته‌های فنی و اجرای آزمون‌های ارزیابی شایستگی با همکاری مربیان و فعالان صنعت و تدوین معیارهای ارزشیابی منطبق با استانداردهای شایستگی با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل کارایی/ اثربخشی در تحلیل و بررسی نتایج ارزیابی‌ها به منظور بهبود فرآیندهای آموزشی و فرایندهای خط تولید صنایع.
- کمک در طراحی شاخص‌های ارزیابی عملکرد مرتبط با نیازهای بازارکار و سطح مهارت‌ها و برگزاری جلسات دوره‌ای با حضور نمایندگان صنعت برای بررسی پیشرفت‌ها و چالش‌ها و با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل حاکمیت/ تبعیت از قانون در تضمین انطباق تمامی فعالیت‌ها با قوانین و مقررات و جلوگیری از انحراف برنامه‌های آموزشی.
- مشارکت در اجرای نظام پایش و ارزیابی مستمر برای تحلیل عملکرد مراکز آموزشی و تضمین بهبود مستمر و ارزیابی تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بر افزایش مهارت‌های شغلی و درصد استخدام یا اشتغالزایی مهارت‌آموختگان با توجه به شاخص‌های حکمرانی خوب شامل حاکمیت/ تبعیت از قانون در پیروی از اصول قانونی و مقررات آموزشی در تمامی مراحل مدیریت، برنامه‌ریزی و اجرا و سنجش.